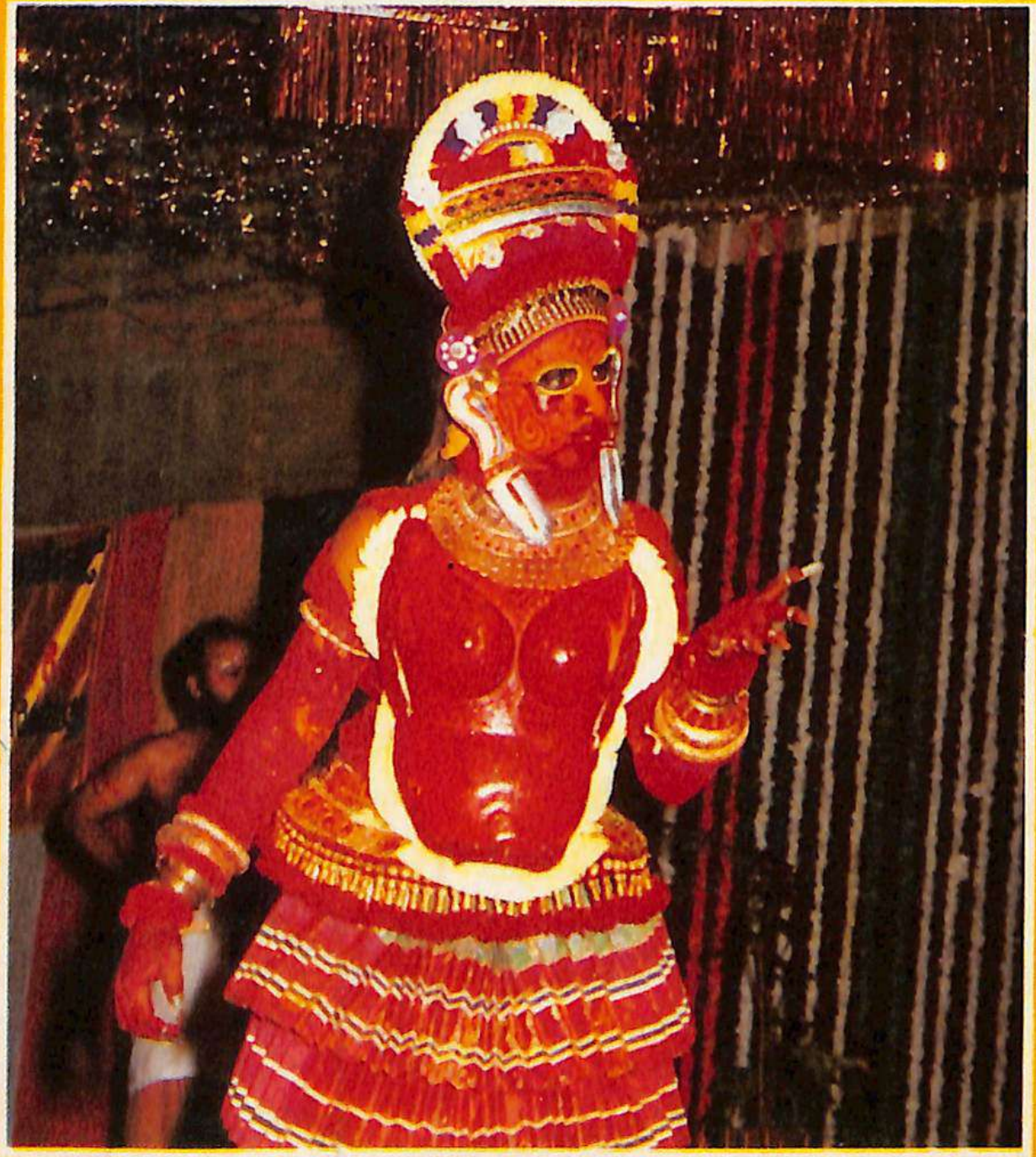


ಜ್ಞಾನಪದ ಗುರುಕೃತಿ



ಕರ್ನಾಟಕ ಜ್ಞಾನಪದ ಮತ್ತು
ಯಶೈಗುನ ಸಿಕಾಡೆಮಿ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಜಾನಪದ ಗಂಗೋತ್ರಿ

ಸಂಪುಟ : ೮

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೯೫

ಸಂಚಿಕೆ : ೨

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು :
ಡಾ|| ಎಚ್. ಜಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪಗೌಡ

ಸಂಪಾದಕರು :
ಎಚ್. ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ



ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೨

JAANAPADA GANGOTHRI—A Folklore quarterly, Published by
Karnataka Jaanapada and Yakshagana Academy, Nrupatunga
Road, Bangalore-560 002.

Chief Editor : Dr. H. J. Lakkappa Gowda

Editor : H. M. Maheshwariah

Edition : December 1995

ಪುಟ : ೧೦೦

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ : ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ : ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ

ಚಂದಾ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ :

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

೧೪/೨, ಕೆನರಾ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಟ್ಟಡ

ನೃಪತುಂಗರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೨

ಮುದ್ರಣ :

ರಶ್ಮಿ ಮುದ್ರಣ

ಸುಧಾಮನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು-೨೭

ದೂರವಾಣಿ : 2243550

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರ ನೂತನ

ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂದಂದಿನ ಬದುಕನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೂ ಅವು ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವೀ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾಗಿವೆ. ನೆಲದ ಬದುಕನ್ನು, ಸಮಾಜದ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆ ನೆಲದ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯೂ ಅವುಗಳಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕೇವಲ ಉದ್ಯಮವಾಗಕೂಡದು. ಸಮರ್ಥ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಮಾಜದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಮಷ್ಟಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು, ರೂಪುಗೊಳ್ಳಲು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರ ನಿಜಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದು. ಆಮೆರಿಕ, ಯೂರೋಪಿನಂಥ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕನ್ನು, ಅವರ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಯಥೇಶ್ಟವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು, ಎಲ್ಲವೂ ವಸಾಹತುಶಾಹೀ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಇಡೀ ದೇಶ ತನ್ನ ತನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಾವಿರುವ ಪರಿಸರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆಗಂತೂ ಭಾರತದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ 'The Indian Antiquary' ಪತ್ರಿಕೆಯಂತೂ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ನೀಡಿತು. ಅಲ್ಲದೆ 'Asiatic Society Journal, Mythic Society Journal' ಗಳೂ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದವು. ಜಾನಪದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಮುನ್ನ ಜಾನಪದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತದಿಂದ ಹೊರಬರತ್ತಿದ್ದ 'Folklore' ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಹೊರಬರತ್ತಿದ್ದ 'Journals of Indian Folkloristics' ಇತ್ಯಾದಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರವಂತೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

೧೯೬೮ ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ ಸಹ ಹಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಜಯಕರ್ನಾಟಕ, ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಜಾನಪದ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಹೊರಬಂದದ್ದು ಒಂದು

ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಧನೆ. ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನೀಡಿದ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ 'ಜಾನಪದ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಹೊರಬಂತು. ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣವಾದ ಬರಹಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಹೊರಬಂದಿತಾದರೂ ಬಹುಕಾಲ ಮುಂದುವರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೂವರೆ ದಶಕದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಪರಿಷತ್ತು 'ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತು' ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಸಾಧನೆಯಂತೂ ಅಪಾರ. ಇನ್ನೂ ಅವಜ್ಞೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಜಾನಪದದ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ, ಚಿಂತನಶೀಲ ಬರಹಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದೆ. ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ವಿಶೇಷಾಂಕಗಳೂ ಸಹ ಜಾನಪದದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ, ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿ ಅಪಾರವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಾರನೀಡುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಂತೂ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಒಂದು ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಜಾನಪದ ಗಂಗೋತ್ರಿ' ಎಂಬ ತ್ರೈಮಾಸಿಕವನ್ನು ಹೊರ ತರುತ್ತಿದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಾನಪದಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿರಳ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ದೊರಕುವ ಜಾನಪದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಆಶಯ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿತವಾಗಿರುವ ಲೇಖನಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದದ ಸಾಧನೆ ಅಗಾಧವಾದುದು-ಎಂದು ಮಾತ ನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ, ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಾದ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ನಾಡಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಬರಹಗಾರರಿಂದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ|| ಎಚ್. ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ ಅವರಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಾ|| ಎಚ್. ಜಿ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು

ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಾದಕರ ಮಾತು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜಾನಪದದ ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳು, ಅನ್ವೇಷಕ ಗುಣ ಬರಡಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರರು ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದಂತೆ 'ದಿನೇ ದಿನೇ ಜಾನಪದ ಸಾಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ' ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ಬರಹಗಳು ಅವರಿಂದ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಾನಪದವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೂರನೇ ತಲೆಮಾರಿನ ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ನಡವಳಿಯನ್ನು ಚಿಂತಕರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಶಂಸೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಚಾಲನೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

ಡಾ|| ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ ಅವರು 'ಜಾನಪದ ಗಂಗೋತ್ರಿ'ಯ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಜಾನಪದ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊರತನ್ನಿ ಎಂದಿದ್ದರು. ನನಗೂ ಈ ವಿಚಾರ ಸರಿ ಎನಿಸಿ ಜಾನಪದ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನದ ಗತಿ ಇರುವ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದೆ. ನನಗೆ ದೊರೆತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಬಹುತೇಕ ಜನ ಇವತ್ತು ಯಾವುದನ್ನೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಯವಾಗಿ ಕಾರಣವೊಂದನ್ನು ನೀಡಿ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕನಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಮಗೆ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯುವುದೇ ಲೇಸು.

ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ ಅವರು ಬರೆದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲೇಖನ 'Space and cosmology of Jenu Kuruba Community' ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರು 'ಜೇನು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ' ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೆದುರಿಗಿರುವ ಆವರಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಶ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಜನಾಂಗದ

ನಂಬಿಕೆಗಳೇನು ಎಂಬ ವಿವರವೂ ಇದೆ. ಡಾ|| ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣನವರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾದರಿಯ ರಾಮಾಯಣದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಇದೆ. ಡಾ|| ಆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಡಾ|| ಆರ್. ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ|| ವಿಲ್ಸನ್ ಮಾಡ್ಡಾ ಅವರು ಬೈಬಲಿನ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಸಂಕೇತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಂಗಡಿಯವರು ಸಂಗಾ-ಬಾಳ್ಯ ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಜ. ಸ. ಅಲ್ದಿಮಠ ಅವರು ಒಕ್ಕಲುತನ ಪದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಎಂ. ಬೀಳಗಿ ಅವರು ಜಾನಪದ ಸೃಷ್ಟಿ-ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎ. ಮುರಿಗೆಪ್ಪ ಅವರು ಬೀದರಿನ 'ದ್ರಾಪದಿಯ ಹಾಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಜಾನಪದದ ಭಾಷಿಕ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರೆದವುಗಳಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲೇಖನ ಕಳಿಸಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರಬಹುದಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕ ನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸನ್ನ ಅಶ್ರೀಯರೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆದ ಡಾ|| ಎಚ್. ಜೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪಗೌಡ ಅವರಿಗೂ ಮಿತ್ರರಾಗಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಎಚ್. ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಪ ರ ವಿ ಡಿ

೧.	ಜೇನುಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಶ್ರೀ ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ, ಅನುವಾದಕಿ : ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ	೧
೨.	ಪ್ರಾಪ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ರಚನೆ ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ	೧೮
೩.	ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳು ಆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ	೨೬
೪.	ಬೈಬಲಿನಲ್ಲಿ ಮಿನಾನು-ಜಾನಪದ ವಿಲ್ಯಂ ಮಾಡ್ಡಾ	೪೧
೫.	ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಂಗಡಿ	೫೦
೬.	ಒಕ್ಕಲುತನದ ಪದಗಳು ಜ. ಸಾ. ಅಲಿದಮಠ	೬೪
೭.	ಜನಾಂಗಿಕ ನಾಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ಅಧ್ಯಯನ ಆರ್. ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ	೭೩
೮.	ಜಾನಪದ ಸೃಷ್ಟಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಎಂ. ಬೀಳಗಿ	೮೦
೯.	ದ್ರೌಪದಿಯ ಹಾಡು (ಒಂದು ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೋಟ) ಡಾ. ಎಂ. ಮುರಿಗೆಪ್ಪ	೮೭

ಜೇನು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಲೇಖಕ : ಶ್ರೀ ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ

ಅನುವಾದಕಿ : ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೇಶ್ವರಿ ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ

ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗವಾದ ಜೇನು ಕುರುಬ ಜನಾಂಗ ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು ಹಾಗೂ ಕೇರಳಗಳ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಇನ್ನಿತರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳೆಂದರೆ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಸೋಲಿಗ, ಯೆರವ ಹಾಗೂ ಪಣಿಯ. ನಿಗ್ರೋ ಜನಾಂಗದವರಂತೆ ಜೇನುಕುರುಬರು ಕುಳ್ಳಗೆ, ಕಪ್ಪಗೆ ಇದ್ದು ಗುಂಗುರು ಕೂದಲನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಂಜಿಕೆ ಇವರ ಸ್ವಭಾವದತ್ತವಾದ ಗುಣಗಳು. ಇತರ ಜನಾಂಗಗಳಿಗಿಂತ ತಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಈ ಜನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

'ಜೇನು ಕುರುಬ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದೊರಕಿದುದಾಗಿದೆ. ಇವರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೃತ್ತಿ ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಜೇನುತುಪ್ಪಕ್ಕಾಗಿ, ಹಣ್ಣುಗಳಿಗಾಗಿ, ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಜನ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದುದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇವರು ಆನೆಗಳನ್ನು ಚೋಳ ಹಾಗೂ ಪಲ್ಲವ ಅರಸರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 'ಖೆಡ್ಡಾ'ದ ಮೂಲಕ ಆನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿಷ್ಣಾತರೆಂದು ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಾವುತರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆನೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ಕಾಡು ಮೃಗಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ

ಇವರು ನಿಷ್ಣಾ ತರೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತ ಸಸ್ಯವರ್ಗವೆಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೆನೆತ್ ಎಂಡರ್ಸನ್ (೧೯೩೦) ತನ್ನ ಕೃತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಾಕನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಎದುರಾಯಿತೆಂದೂ ಜೇನುಕುರುಬನೊಬ್ಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದನೆಂದೂ ಆ ಯುವಕನ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮಲಬಾರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ವೆರಿಯರ್ ಎಲ್ವಿನ್ ಕೂಡ ಧೀರರಾದ ಜೇನು ಕುರುಬರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಓ. ಪಿ. ಜಗ್ಗಿ ಜೇನುಕುರುಬರು, ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳು, ಮಾಟಗಾರರು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು "ತೋಡ ಜನಾಂಗದವರಂತೂ ಈ ಕುರುಬರ ಮಾಟಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರ ಹಾಗೂ ನಿವಾರಣಾರಹಿತವಾದುದು ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಜೇನುಕುರುಬ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ತನ್ನ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕುರುಬನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ಸರಿ. ಕುರುಬರು ನೆಲೆನಿಂತ ಈ ಗುಡ್ಡಗಳ ಇಳಿಜಾರು, ಅವುಗಳ ರಚನೆ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ರೋಗ ಬರಲು ಹಾಗೂ ಹರಡಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಬೆಳೆಯದ ಅಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಮಾಟಕ್ಕೆ, ಮಂತ್ರವಾದಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಕುರುಬರು' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಈ ಜನಾಂಗದ ವಿವಿಧ ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದರು.

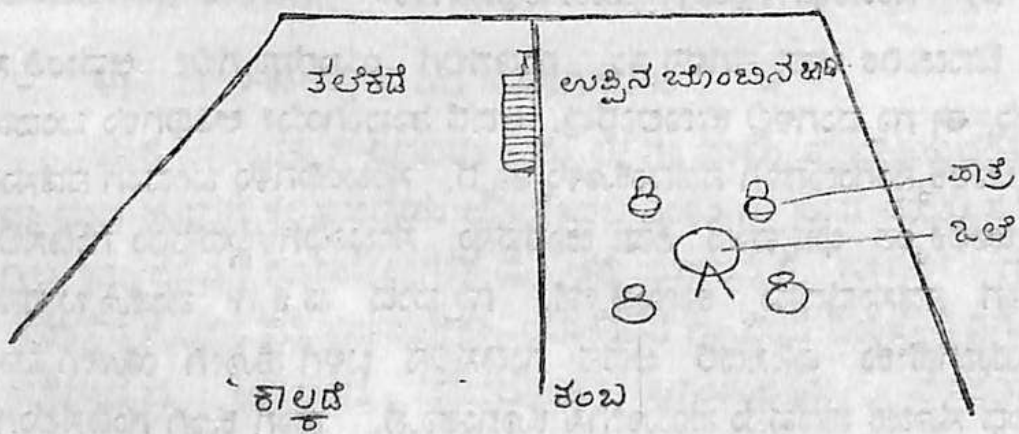
ಜೇನು ಕುರುಬರ ಸ್ಥಳ ವಿನ್ಯಾಸ :

ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಜೇನು ಕುರುಬರ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ರೀತಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದಾಗಿದೆ. ಈ ವಾಸ್ತವ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದರೆ, ಗ್ರಾಮ ಅಂಡಾಕಾರದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರವೇಶ ಮಾರ್ಗ ಹಾಗೂ ಹೊರ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಅಗಲವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಗ್ರಾಮದ ಮಧ್ಯೆ ರೇಖೆಯಾಗಿ ಇದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ತಾಣಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಅಂಡಾಕಾರದಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಕುಂಡವಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದ ಆಗುಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆಗಳು :

ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಿದುರುಗಳಿಂದ ಗುಡಿಸಲುಗಳನ್ನು ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಇವರು

ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಸಲಿನ ಹೊರಭಾಗದ ಬಿಡುರುಗಳಿಗೆ ನೆಲದಿಂದ ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮೆತ್ತಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಗೋಡೆಗಳ ಎತ್ತರ ಐದು ಅಡಿಯಿಂದ ಹತ್ತು ಅಡಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಗಲ ಎಂಟು ಅಡಿ ಮಾತ್ರ. ಇಳಿಜಾರು ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಇದಕ್ಕಿದ್ದು ಆನೆ ಹುಲ್ಲು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಇದು ಆವೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿದರಿನ ಪರದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಗುಡಿಸಲಿನ ಬಾಗಿಲು ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದಿದ್ದು ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವವರು ಮೆಲ್ಲನೆ ಜರುಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳಾಂಗಣ ಹಿರಿಯರಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯ ಹೊರಭಾಗವನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದನ್ನು 'ತಲೆಕಡೆ' ಎಂದೂ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು 'ಕಾಲ್ಕಡೆ' ಎಂದೂ ಗುರುತಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ದ್ವಾರದ ಗೋಡೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಇರುವ ಸ್ಥಳವೇ 'ತಲೆಕಡೆ' ಇನ್ನುಳಿದ ಭಾಗವೇ ಕಾಲ್ಕಡೆ. ತಲೆಕಡೆಯಿಂದ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಜರುಗಿದರೆ ಇರುವುದೇ ಊಟದ ತಾಣ. ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಆಸನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ 'ತಲೆಕಡೆ'ಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ವಯಸ್ಸಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳೆದುರು ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಆಗ ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ 'ಊಟದ ತಾಣ'ವು 'ಮಲಗುವ ತಾಣ'ವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳು ಗುಡಿಸಲಿನ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಕುಂಡದ ಹತ್ತಿರ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸಿದ ಚೂಪೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಂಜಾವು ಎತ್ತಿಟ್ಟಾಗ ಆ ತಾಣವೇ ಕುಡಿತದ ತಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ತಾಣಗಳೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಮಯಾನುಸಾರ, ಭಾವಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ.



ಗುಡಿಸಲಿನ ಪಾರ್ಶ್ವಭಾಗ

ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಗೂಡು ಇರುತ್ತದೆ. ಪಾತ್ರೆ ಪಗಡಗಳನ್ನು ಗೂಡಿನ ಸುತ್ತ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಿದರಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಲಂಬಾಕಾರದ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿದರಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಗುಡಿಸಲಿನ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಇರುವ ತಾಣಗಳ ರಚನೆ ಶ್ರೇಣಿಗಳಂತಿದ್ದು, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರನೇಶದ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ :

೧) ಒಳಗಿನವರು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನವರು

ಜೇನು ಕುರುಬ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನವರು ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನವರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೂ ಮದುವೆಯಾಗದ ಮಕ್ಕಳು 'ಒಳಗಿನವರು' ಎನಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮದುವೆಯಾದ ಮಕ್ಕಳು, ತಮ್ಮವೇ ಆದ ನೆಲೆಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ 'ಹೊರಗಿನವರು' ಆಗುತ್ತಾರೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರೆ ಪಗಡಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತಿಲ್ಲ. ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಊಟ ಮಾಡುವುದೇ ಆದರೆ ಗುಡಿಸಲಿನ ಹೊರಗಡೆಯೇ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಬಹುದು. ಮದುವೆಯಾದ ಮಗ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ 'ತಲೆಯ ಕಡೆ'ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಲು ಅವನಿಗೆ ಪರವಾನಿಗೆ ಇದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೊಸೆಯಾದರೂ 'ತಲೆಯ ಕಡೆ'ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗಬಹುದು. ಅದು ಕೂಡ ಮಾವ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಆಕೆ ಕೂಗಿದುದಕ್ಕೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರದಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಕೆ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು.

೨) ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲದ ಗ್ರಾಮದ ನಿವಾಸಿಗಳು

ಔಪಚಾರಿಕ ಆಹ್ವಾನಗಳನ್ನಿತ್ತು ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಯಾರನ್ನಾಗಲೀ ಆಮಂತ್ರಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾರಿವು. ಆದರೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಬಂದಾಗ ನಡೆಸುವ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲದವರು ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಾಮದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಬೇಕು ಎನಿಸಿದರೆ ಅವನ ಗುಡಿಸಲಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಂಬಂಧ ಸೂಚಕ ಪದವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಕೂಗುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಕೂಗಿ ಗುಡಿಸಲುಗಳ

ಮಧ್ಯದ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದ ಬಳಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕರೆಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೊರಬಂದು, ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದ ಬಳಿ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತವನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ 'ಒಳಗಿನವರು', 'ಹೊರಗಿನವರು', ಸಂಬಂಧಿಗಳು, ಸಂಬಂಧಿಗಳಲ್ಲದವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.

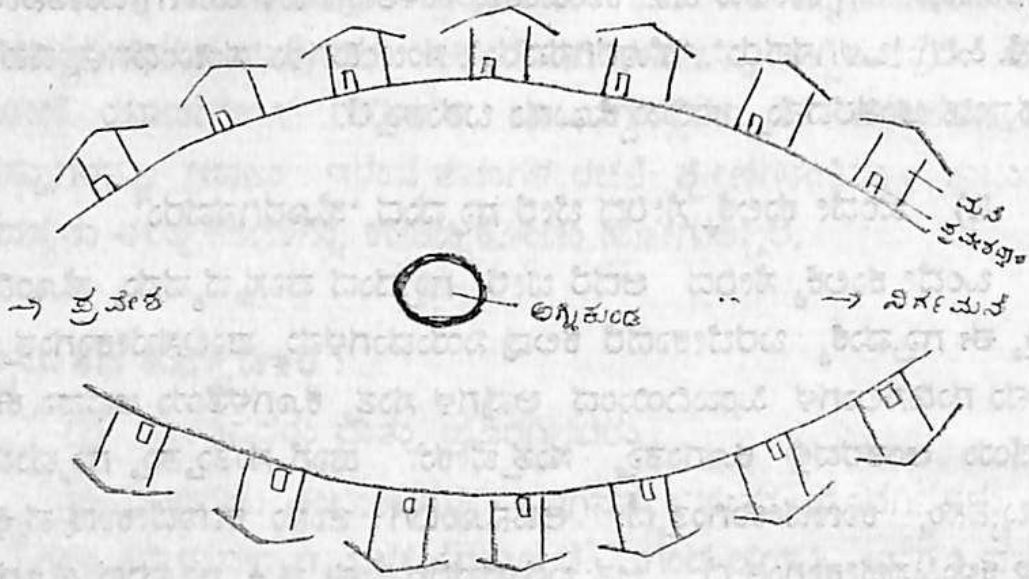
೩) ಒಂದೇ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮದ 'ಹೊರಗಿನವರು'

ಒಂದೇ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆದರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮದ ವಾಸ್ತವ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಹಿಂಬದಿಯಿಂದ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತ ಕೂಗುಗಳಂತೆಯೆ ಅಥವಾ ಕಣ್ಣು ಅಳತೆಯ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತಾ ಸುತ್ತಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸುತ್ತುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮದವರ ನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನೊಂದಿಗೆ ತಾನು ಕಾಣಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಬರುವವರೆಗೂ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೇ ನಿಂತಿರಬೇಕು. ತಾನು ಮಾತನಾಡಲಿಚ್ಛಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಒಳಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಬಂದಾಗ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದ ಬಳಿ ಇರುವ ಆತನ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಹೊರಗಿನವರ ನೇರವಾಗಿ ಮಾತಿಗೆ ಅಥವಾ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೊಡಗಬಾರದು. ಕೆಲವು ಹನಿ ಜೇನನ್ನು ನೀಡಿ, ತಂಬಾಕನ್ನುಗಲೀ, ಬೀಡಿಯನ್ನುಗಲೀ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ನಡುವಿನ ಮಾನಸಿಕ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅತಿಥಿ ಅದೇ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದರೂ ತಿಂಡಿಯನ್ನುಗಲೀ, ಊಟವನ್ನುಗಲೀ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಆತ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಳೆ-ಗಾಳಿಗಳ ಸೂಚನೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ದಾಳಿಯ ಸೂಚನೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗಡೆ ಅತಿಥಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಂಗಬಹುದು. ಈ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಇತರ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕ್ಕವಿರುತ್ತವೆ. ವಾಸಕ್ಕಾಗಿರುವ ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಗುಡಿಸಲುಗಳು ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

೪) ಬೇರೆ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹೊರಗಿನವರು

ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆತ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನೋ ಇಲ್ಲ ಇನ್ನಾರನ್ನೋ ಕೂಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಯಾರನ್ನೇ ಕೂಗಲೀ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡದ ಆವರಣದ ಮೇಲೆನಿಂತ ಆಗಂತುಕನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ.

ಗುಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಕುಂಡ :



ಗುಡಿಸಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿಕುಂಡ

ಗ್ರಾಮದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಗ್ರಾಮದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಕಾಳಜಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಬೆಂಕಿ ನಂದದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಜೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರೆಲ್ಲ ಬೆಂಕಿಯ ಸುತ್ತ ಕುಳಿತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಹಿರಿಯರ ಮಾತುಕತೆಗಳ ತಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಳದಿಂದಲೇ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಕೂಗತೆಯ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನು ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಕರೆಯಬಲ್ಲ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಂದ ಹೊರಹೋಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನೆಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಲ್ಲಿಯೇ.

ಅಗ್ನಿಕುಂಡ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ :

ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇದು ನ್ಯಾಯ ನೀಡುವ ತಾಣ ಅಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಸನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಸುತ್ತ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಆಪಾದಕ ಮತ್ತು ಆಪಾದಿತ ಇಬ್ಬರೂ ಆ ವೃತ್ತದೊಳಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರಾಗಲಿ, ಉಳಿದ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರನ್ನಾಗಲಿ ನೋಡುವಂತಿಲ್ಲ, ಕೇವಲ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗಾಗಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋನ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಗೋಚರಿಸುವಷ್ಟು ಅಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಅಂತರವನ್ನು

ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಿಗಾಗಿ ಎತ್ತರದ ತಾಣವನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿರುವ ದಿಲ್ಲವಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಪಾದಕನಾಗಲೀ, ಆಪಾದಿತನಾಗಲೀ, ಕೇಳುಗರಾಗಲೀ ನೇರವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆಪಾದಕ ಹಾಗೂ ಆಪಾದಿತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ, ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಇಬ್ಬರೂ ಗಂಡಸರ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗುವದಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರು ನೇರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿನ ನಡುವೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರೂ ಹೆಂಗಸರ ನಡುವೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಗ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯ ತಾಣ :

ಭೌಗೋಲಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ವಲೋಕಿಸಿ ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯ ತಾಣವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಗಳು ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ತೆರನಾದ ಸಂಚಾರ ಇಲ್ಲಿರದೇ ಸಹಜವಾಗಿ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಕಾಲುದಾರಿ ಕಲ್ಲಿನ ಆವರಣದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಈ ಜನರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಶಬ್ದಗಳಿಲ್ಲ ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೇರೊಂದು ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

೧) ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯಾಗಿ :

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುವ ಜೇನು ಕುರುಬರಿಗೆ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯಾಗಿ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜೇನಿಗಾಗಿ ಅಲೆಯುವಾಗ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಆನೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಗುಂಪುಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೇ ಜೇನಿಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಿರಗಾಡುತ್ತ ಜೇನು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲು, ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಅರಸುವಾಗ ಒಟಿಯಾಗಬಹುದು, ಆದರೂ ಕೂಗಲತೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಅವರು ದೂರ ಸಾಗುವದಿಲ್ಲ. ತುಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗ್ರಹಣಾಂಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅಲೆದಾಡುವ ಸಪ್ಪಳವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಆನೆಯ ಮಲ ಮೂತ್ರವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿ ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಆನೆ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು ? ಎಷ್ಟು ಸಮಯದ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ

ಬಲ್ಲರು. ಹಾಗಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗಾಳಿ ಆನೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸದಂತೆ ಬೇರೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು 'ಗಾಳಿ ತಪ್ಪೋದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಒಂದು ವೇಳೆ ಆನೆ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದಪ್ಪನಾದ ಮರವನ್ನು ತುದಿಯವರೆಗೆ ಏರಿ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಅನಂತರ 'ಕೂ' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಉಳಿದ ಸಹಚರರಿಗೆ ಅಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಚಿಹ್ನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೂ ಕೂಡ ಮರಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಣ್ಣುಗಳ ತಯಾ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಅವರಿದ್ದರೆ ಸನ್ನೆ ಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಆನೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಎದುರಾದರೆ ಕುರುಬ ಎಡ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆನೆಗಳ ಎಡ ಕಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಮಂದವಾಗಿರುವುದೆಂದು ಇವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಆನೆಯ ನೋಟದ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ದೂರ ಸಾಗದು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿತ್ಯ ಜೀವನದಿಂದ ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ.

೨) ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅಂತರ :

ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕೆಲವು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜೇನು ಕುರುಬರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಂಪು ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಹುಲಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅಂಥ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅವರು ತೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಳುಪಾದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಆನೆ ಆಕರ್ಷಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ತಮ್ಮ ಬಿಳಿ ಧೋತರಗಳನ್ನು ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ಒಗೆದು ಮಾಸದಂತೆ ಕಾಣತೊಡಗಿದಾಗ ತೊಡುತ್ತಾರೆ.

೩) ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯ ಗೆರೆ ಹಾರುವಿಕೆ :

ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆಗಿ ಹೋದ ಘಟನೆಗಳಿಂದಲೋ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದಗಳಿಂದಲೋ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಂದಲೋ ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ---

೧. ಗಾಳಿ ಮುರಿದ ಮರ ಇರುವಲ್ಲಿ
೨. ಕೊಡವನ ಕೊಂದ ಮಟ್ಟಿಯ ಬಳಿ
೩. ಆನೆ ನೀರ ಹಳ್ಳದ ಹತ್ತಿರ

೪) ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ಸೂಚಿ :

ದಿಕ್ಕೊಚ್ಚಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಆಧಾರ ಜೇನು ಹುಟ್ಟನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು. ಜೇನುಗಳ ಹಾರಾಟ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಈ ಕುರುಬರು ಜೇನು ಹುಟ್ಟು ಇರುವ ದಿಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರಲ್ಲದೇ ಅದರ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಬಲ್ಲರು. ಅಲ್ಲದೇ ಜೇನಿನ ಹಾರುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಅದು ಜೇನನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಾರುತ್ತಿದೆಯೋ ಜೇನು ತರಲು ಹೋಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಲ್ಲರು. ಇದು ಇವರ ಜಾನಪದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ--ಜೇನೇ ನೀ ಹೋಗೋದು ಒಂದೇ ದಾರಿ ಬರೋದು ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲು.

ಇಲ್ಲಿ, ಜೇನುತುಪ್ಪು ತರಲು ಹೋಗುವಾಗ ಅವೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಯಾದರೂ ಜೇನು ಹೊತ್ತು ತರುವಾಗ ಒಂದೊಂದೂ ಒಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ತಾಣ ಮತ್ತು ಅಪವಿತ್ರತೆಯ ಸರಿಕಲ್ಪನೆ

ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿರುವ 'ಅಪವಿತ್ರತೆ' ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಪವಿತ್ರತೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

೧. ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಮೈ ನೆರೆದಾಗ ಅಪವಿತ್ರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾಳೆ ಆಗ ಆಕೆಗಾಗಿ ಮನೆ ಜನ ವಾಸಿಸುವ ಗುಡಿಸಲಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಪವಿತ್ರ ಗುಡಿಸಲಾದ ಇದನ್ನು 'ಪಳ್ಳಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೈ ನೆರೆದ ಹುಡುಗಿ ಆರು ವಾರಗಳವರೆಗೆ ಆ ಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರೌಢರಾದ ದೊಡ್ಡ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಆಕೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಊಟ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨. ಗರ್ಭವತಿಯಾದ ಹೆಂಗಸು ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೂರನೇ ತಿಂಗಳಿಂದ ಅಪವಿತ್ರಳು ಎನಿಸಿ ಗುಡಿಸಲಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಪವಿತ್ರ ಗುಡಿಸಲಾದ 'ಪಳ್ಳಿ'ಗೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ವಯಸ್ಸಾದ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಪಳ್ಳಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಮಗುವಿನ ಜನನದ ನಂತರವಷ್ಟೇ ಆಕೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಮರಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೨. ಜೇನು ಕುರುಬರು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸುವುದು ಅಶುಭ, ಅಪವಿತ್ರ ಎಂಬುದು ಅವರ ಕಲ್ಪನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸಾವು ಸಮೀಪಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಅಪವಿತ್ರ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆತ ಸತ್ತ ನಂತರ ಆ ಗುಡಿಸಲನ್ನೂ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾವಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸಾವು ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಆಗ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ಆ ಗುಡಿಸಲನ್ನೇ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಪವಿತ್ರತೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನೆ

ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸೀಮೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದರೆ ಅದು ಭೌಗೋಲಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆ ಆತ ಶಿಕ್ಷೆಗೀಡಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೀಮೋಲ್ಲಂಘನೆ ನಡೆಯಬಹುದಾದ ತಾಣಗಳು ಇಂತಿವೆ--

೧. ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಗುಡಿಸಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಆತ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತೆ. ಆತನನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರೆದುರು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

೨. ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಣ ಕಲ್ಲು ಆವರಣದ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಪರವಾನಿಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರೆ ಆತನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆತನಿಗೆ ದಂಡ ಹಾಕುವುದು ಹೊಡೆಯುವುದು ಕೂಡ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮವೇ ಅಪವಿತ್ರವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಪೂಜಾರಿಗಳಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

೩. ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಅದರ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಕಲ್ಲಿನ ಆವರಣದ ಹತ್ತಿರ ಪೂಜಾರಿಯಾದವನು ಒಂದು ಗುರುತನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ, ಆ ಗ್ರಾಮದ ಭೌಗೋಲಿಕ ಹಾಗೂ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸೀಮೆ. ಆಗ ಒಂದು ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೆಟ್ಟ ಚೀತನಗಳಾದ ದೆವ್ವ, ಭೂತ, ಇಂಥವು ಗ್ರಾಮದ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ಮಂತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಟ್ಟ ಚೀತನ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು

ವೇಳೆ ಗ್ರಾಮದ ಜನತೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಚೇತನ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಅದರ ಕೋಪಕ್ಕೆ ತಾವು ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಾಂತ್ರಿಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪೂಜಾ ವಿಧಿಯ ಆಚರಣೆಗಳೊಡನೆ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಬಂದ ದುಷ್ಟ ಚೇತನವನ್ನು ತಮ್ಮೂರ ಸೀಮೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಅಂದರೆ ರೋಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಿದ್ದಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಾಮವನ್ನೇ ಸುಟ್ಟು ಬೇರೊಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

೪. ಗ್ರಾಮಗಳ ಹೊರಗಿರುವ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮದು ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮದವರು ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಗ್ರಾಮದವರು ತಮ್ಮ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಾಮದವರ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದು.

ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಒಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೋ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೋ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೋ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಚನೆಯ ಕುರಿತು ಮುಖಾಮುಖಿ ಸಂವಹನೆ ನಡೆಯುವ ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಗುಂಪಿನ ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದಾಗ ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖಾಮುಖಿ ಸಂವಹನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗುವ ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಆ ಸಮಾಜದ ವರ್ತನೆ ಅರಿಯಲು ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ಇಂಥ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಿದೆ.

ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳಗೆ :

ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿ : ಜೇನುಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳೆದುರು ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಯಾದವಳು ತನ್ನ ಸೊಂಟ ಹಾಗೂ ಮುಖವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಹೊರ ಹೊರಟಾಗ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನ ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಅಡಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾಳೆ.

ತಂದೆ-ಮಗ : ಬೆಳೆದ ಮಗ ತಂದೆಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತು ಅಥವಾ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವನು ತಂದೆಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಕೂಡದು.

ತಾಯಿ-ಮಗಳು : ತಾಯಿ ಮಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪ ಚಕ್ಕಳ ಬಕ್ಕಳ ಹಾಕಿ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಮಗಳು ತನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಮಡಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮಗ-ಮಗಳು : ಮಗ ಹಾಗೂ ಮಗಳು ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಕ್ಕ-ಪಕ್ಕವೂ ಕೂಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಮಾವ-ಸೊಸೆ : ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾವ-ಸೊಸೆ ಎಂದೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾವನನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಸೊಸೆಯಾದವಳು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಳಹಾಕಿ ನಡುವನ್ನು ಹೊರಳಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅತ್ತೆ-ಅಳಿಯ ಭೇಟಿಯಾದರೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅತ್ತೆ ಕೂಡ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಗುಡಿಸಲಿನ ಹೊರಗೆ :

ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸುತ್ತ ಕುಳಿತವರು ಹೆಡುಗರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಡುಗಿಯರಾಗಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟಿರದೇ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಪಾದಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನಿಂದ ಮೂರು ಅಡಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸರೂ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಗಂಡಸರಿಂದ ಐದರಿಂದ ಹತ್ತು ಅಡಿ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ, ಪುರುಷರೂ ವೃತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಧ ವೃತ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯರಿದ್ದರೆ, ಅರ್ಧ ವೃತ್ತ ಪುರುಷರದಿರುತ್ತದೆ. ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಮಾಂತ್ರಿಕನನ್ನು ಯಾರೂ ಬೇಕಾದರೂ ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಈ ಜನವನ್ನು ಎದುರಿಗೇ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆತ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ದಿವ್ಯ ಚೇತನದೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಿಸುವಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ :

ಗ್ರಾಮದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸಿಗೆ 'ಹೊರಗಿನವ' ಎದುರಾದರೆ

ತಕ್ಷಣ ಆಕೆ ತನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮುಖ ಹಾಗೂ ಸೊಂಟದಪೂರ್ಣ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಹೀಗೆ ಸ್ಥಳ ಸಂಬಂಧವಾದ ನಡತೆ, ಚಲನಾತ್ಮಕ ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಂದ, ಅಶಾಬ್ದಿಕ ಸಂವಹನೆ ಜರಗುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ತಾಣಗಳ ವಿಂಗಡಣೆಯೇ ಆಧಾರವಾಗಿ ಜೇನು-ಕುರುಬರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಮತಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಸೌರಾಣಿಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ತಾಣ

ಮತಾಚರಣೆ ತಾಣ :

ಜೇನು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಮತಾಚರಣೆಯ ತಾಣ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಲೌಕಿಕದ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮತಾಚರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಲೌಕಿಕದ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ತಾಣವಾಗಿ ಅದು ಮಾರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

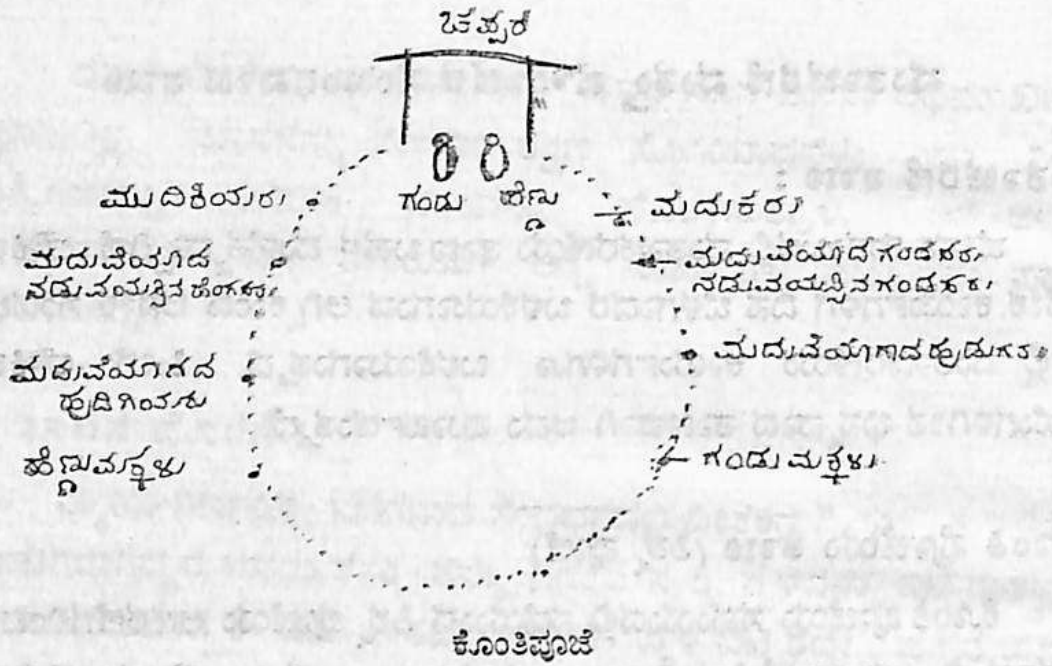
ಕೊಂತಿ ಪೂಜೆಯ ತಾಣ (ಶಿಶ್ನ ಪೂಜೆ)

ಕೊಂತಿ ಪೂಜೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಶಿಶ್ನ ಪೂಜೆಯ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಏರ್ಪಡುವ ಮತಾಚರಣೆಯ ತಾಣ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಸೃಷ್ಟಿ ಶಕ್ತಿಯ ಚಿಹ್ನೆಯ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಈ ಹಬ್ಬ ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೇಸಲ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಣದ ಗಡಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಗುರುತುಗಳ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸನಿಹ ಅಥವಾ ದೂರದ ಅಂತರವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂತರ ಆತ್ಮೀಯದ್ದಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಕೂಡ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮಹಿಳೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷ ಕೊಂತಿಯ ಬಳಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರ ವಯಸ್ಸಾದ ಮಹಿಳೆ ಹಾಗೂ ಹುಡುಗಿಯರು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಅರ್ಧ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಕೊಂತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಪುರುಷ ಗಂಪು ಕುಳಿತಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಗೆ ತಾಣವನ್ನು

ಬಿಟ್ಟು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾದ ಅಂತರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಚರಣೆಯ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಇದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ದೃಶ್ಯ ಹಾಗೂ ಶ್ರವ್ಯಗಳ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದು ಗೋಚರವಾಗುವಂಥದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ, ಚಿಕ್ಕವ, ವಯಸ್ಸಾದವ, ವಿವಾಹಿತ-ಅವಿವಾಹಿತ ಹೀಗೆ ವೈರುಧ್ಯಗಳು ಆಚರಣೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮನೋಭೂಮಿಕೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಅಂತರವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಾಗಿದೆ.



ಆಚರಣೆ-ವೈರುಧ್ಯಗಳು :

ಕ್ರಿಯಾಚರಣೆಯ ಆಟದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರ ತಾಣಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

೧. ತಾಣ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ :

- ಎ. ಪುರುಷ ಕೊಂಠಿ-ಸ್ತ್ರೀ ಕೊಂಠಿ
- ಬಿ. ಪುರುಷ ಕೊಂಠಿ-ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು
- ಸಿ. ಸ್ತ್ರೀ ಕೊಂಠಿ-ಪುರುಷ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು

೨. ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವೈರುಧ್ಯ :

ಎ. ಜಾನಪದ ಸ್ತುತಿ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀ-ಮದುವೆಯಾದ, ವಯಸ್ಸಾದ ಪುರುಷ-ಮದುವೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು-ಮದುವೆಯಾಗದ ಹುಡುಗಿಯರು-ಚಿಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು.

ಬಿ. ಪೂಜಾರಿ-ವಯಸ್ಸಾದ ಗಂಡಸು-ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡಸು-ಮದುವೆಯಾಗದ ಹುಡುಗರು-ಚಿಕ್ಕ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು.

ಕೈರುಧ್ಯಗಳು ಒಂದಾಗುವೆವು :

ನುತಾಚರಣೆ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ ನಡೆಸುವ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಅದಲು ಬದಲಾಗುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದಾಗಿ ಬರುವ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಆಚರಣೆಕಾರನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಆಚರಣೆಕಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಂಭಾಷಿಸುತ್ತಾ ಭಿನ್ನತೆ ಇರದ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಆಚರಣೆಕಾರನಿಗೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೇಳುವಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಆಚರಣೆ ಕಾರನ ಜೊತೆ ಸೇರಬಹುದು. ಆಚರಣೆಯ ನಂತರ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಅವರ ನಡುವಿನ ಭೌತಿಕ ಅಂತರ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂವ-ಸೂಸೆ, ಅತ್ತೆ-ಅಳಿಯ, ಹೊರಗಿನವ-ಒಳಗಿನವ ಇಂಥ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ ಕೂಡ ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪೌರಾಣಿಕ ತಾಣ

'ಪೌರಾಣಿಕ ತಾಣ' ಎಂಬುದು ಚೇನು ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಿಶ್ವ. ಅನೇಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಇಂಥ ಪೌರಾಣಿಕ ತಾಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆಚರಣೆಗಳ ಕೇಂದ್ರ ತಾಣವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಕುಂಡವಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಂತ್ರಿಕ ಅಗ್ನಿಯ ಸುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಒಂದು ವರ್ತುಳವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜನ ಈ ವರ್ತುಳವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು. ಮಾಂತ್ರಿಕ ವರ್ತುಳದ ಒಳಗಡೆ ಬೆಂಕಿಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿರು ತ್ತಾನೆ. ಗ್ರಾಮದ ಜನತೆಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಭೌತಿಕ ಅಥವಾ ಮಾನಸಿಕ ರೋಗಗಳು ಬರದಂತಿರಲು 'ಗಾಳಿ ಕರಿಯೋದು' ಎಂಬ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಟ್ಟ ಚೇತನದಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ರೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡಲು, ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ರೋಗ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಇದ್ದರೆ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದದ್ದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ್ದಿರಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಚೇತನದಿಂದಂಟಾದ ಇಂಥ ಉಪದ್ರವ ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸಲು ಮಾಂತ್ರಿಕ 'ಆತ್ಮಗಳ ಲೋಕದ ಕಾರ್ಯಭಾರಿ'ಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ದಿವ್ಯ ಚೇತನವನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಸಮಾಜವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಈಡು ಮಾಡಲು ಕಾರಣ

ಗಳೇನು ? ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಜೇನು ಕುರುಬರ ಪೌರಾಣಿಕ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜಗತ್ತುಗಳಿವೆ.

೧. ಪುಣ್ಯನಿಂಪಾದ ಜಗತ್ತು-ಭೂಲೋಕ
೨. ಕೆಟ್ಟ ಚೇತನಗಳಿಂದಾದ ಜಗತ್ತು-ಪಾತಾಲಲೋಕ (ನರಕ)
೩. ದಿವ್ಯ ಚೇತನಗಳಿಂದಾದ ಜಗತ್ತು-ದೇವಲೋಕ (ಸ್ವರ್ಗ)

ಮಾಂತ್ರಿಕನ ಕಾರ್ಯ ; ತಾಣಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ :

ಮಾಂತ್ರಿಕನ ಕಾರ್ಯಚರಣೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದ ಸುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ದಿವ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ಕರೆಯುವ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ರೋಗಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಗುರುತಿಸಿದ ವರ್ತುಲದ ಒಳಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಸೊಲ್ಲು' ಹೇಳಲು ಬರುವಂಥ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಮೂವರು ಹೆಂಗಸರು ಮಾಂತ್ರಿಕನ ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಟ್ಟ ಚೇತನವನ್ನು ಆತ ಆಮಂತ್ರಿಸತೊಡಗಿದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಲೂಗಾಡಕೂಡದು. ಮಾಂತ್ರಿಕನ ಅಣತಿಯಂತೆ ವೀಳ್ಯದ ಎಲೆ, ಹಣ್ಣು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಗತ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಚಲಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ತಾಣವನ್ನು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಮತಾಚರಣೆಯ ತಾಣವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ.



ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ೧೯೭೦ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಜೇನು ಕುರುಬರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ, ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ೧೯೭೧, ೧೯೭೨ ರಲ್ಲಿ ತಾರಕಾ ಹಾಗೂ ಕಪಿನಿ ನದಿಗಳಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದುದು, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವರ ಅನೇಕ ತಾಣಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ 'ಕಾಯಿಟ್ಟಿ ಕಾಡು' ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿದುದು, ಸರ್ಕಾರ 'ಪ್ರಗತಿಪರ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವರನ್ನು ತಲುಪಿದುದು, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಜೇನು ಕುರುಬರ ಬದುಕುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. 'ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಮಹತ್ವ ನಶಿಸಿಹೋಗಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಂಕಿ ತಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿನ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದ ಗುಡಿಸಲು ಇಂದು ಕಾಂಕ್ರೀಟ ಮನೆಯಾಗಿದೆ. ಹೊರಗಿನವ ಬೇಕಾದಂತೆ ಇಂದು ವಾಸದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. 'ಸ್ಥಳ'ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇಂದು ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ

ನನಶಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನ ಅಧಿಕಾರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಗುಡಿಸಲು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗೌರವ, ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ತಾಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವೇ ಆದ ನಿಯಮ, ನಿರ್ಬಂಧಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ 'ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ' ಈ ಜನ ಇಂದು ತಮ್ಮ 'ಉಳಿವಿ'ಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವಂತಾಗಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲರ ಜಿಲ್ಲಾಂಟೋಲೋಜಿಕ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ

ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ಅಧಿಕಾರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗೌರವ, ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ತಾಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವೇ ಆದ ನಿಯಮ, ನಿರ್ಬಂಧಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿ 'ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದ' ಈ ಜನ ಇಂದು ತಮ್ಮ 'ಉಳಿವಿ'ಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವಂತಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಪ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರಾನಾಯಣದ ರಚನೆ

ಡಾ|| ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ

ಜನಪದ ಕಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಧುನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಭಾವಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈಚಿನದು. ಆರ್ಮೆಂಟಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಿಥ್‌ಥಾಂಸನ್ ಅವರ 'ಆಶಯ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ' (Motif and Type) ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಅನಂತರ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ ರಚನಾತ್ಮಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ರಷ್ಯಾ ದೇಶದ ವಿ.ಜೆ. ಪ್ರಾಪ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಯನ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳ ರಚನಾತ್ಮಕವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿ ರಾಚನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಮಾದರಿಯೊಂದನ್ನು ಅವರು ರೂಪಿಸಿದರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಥೆಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿದ್ದರೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳು (Functions) ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ವಸ್ತುವಿವರ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಗೊತ್ತಾದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಅನುವೃತ್ತಿ ಸದಾ ಒಂದೇ ಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸರಣಿಯೇ ಆಯಾ ಕಥೆಯ ರೂಪರಚನೆ (Morphology) ಎಂದು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿದರು.

ರೂಪರಚನೆಯನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಪ್ರಾಪ್ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪರಚನಾತ್ಮಕ (Morphological) ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾಲಗಣನಾಕ್ರಮದ ರೂಪರೇಖಾತ್ಮಕ ಅನುಪೂರ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಥೆಯೊಂದು 'ಅ' ದಿಂದ 'ಆ'ದ ವರೆಗಿನ

ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಕಥೆಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಅದೇ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.೧

ಈ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಹಿರಿಯಣ್ಣ : ೧೯೮೪ : ೬೬-೭೨). ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಂತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಲಾಗಿದೆ (ಹಂಡೂ : ೧೯೭೮ : ೭೪-೮೨). ಈ ರಚನಾ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣಲು ಇಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವ ಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ.

ಕಥೆ ಹೀಗಿದೆ : ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಶರಥನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜನಾಗಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಕೌಸಲ್ಯ, ಕೈಕೇಯಿ ಮತ್ತು ಸುಮಿತ್ರ ಎಂಬ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರು. ಬಹುಕಾಲ ಅವನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಜ್ಞಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಭರತ, ಶತ್ರುಘ್ನರೆಂಬ ನಾಲ್ವರು ಪುತ್ರರನ್ನು ಪಡೆದ. ದಶರಥನ ತರುವಾಯ ರಾಮನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದು ದಶರಥನ ಕಿರಿಯ ರಾಣಿ ಕೈಕೇಯಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಥರಾ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣಾಳು ಅವಳ ಸನ್ನಡತೆ ಮತ್ತು ಸಹಜ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ್ದಳು. ದಶರಥನು ಕಿರಿಯ ರಾಣಿ ಕೈಕೇಯಿಯನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೈಕೇಯಿ ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದಶರಥನಿಂದ ಭಾಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡು ವರಗಳನ್ನು ಕೋರಿದಳು. ರಾಮನನ್ನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಒಂದಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಭರತನನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ದಶರಥ ನಡೆದುಕೊಂಡ. ರಾಮನಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದು ಅಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭರತನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದಾಗ ರಾಮನು ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡಗೂಡಿ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರುವ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಾಮನನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ. ದೊರೆತನ ಹೊಂದಲು ರಾಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ. ಆದರೆ ರಾಮನು (ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ) ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

೧. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನು 'ವಾಕ್ಯವಿನ್ಯಾಸ ಮಾದರಿ' (Syntagmatic method) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರು ವನವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ರಾವಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡ. ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ರಾಣಿಯರಲ್ಲೊಬ್ಬಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಅವನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಮಾರೀಚನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದ. ಮಾರೀಚನು ಚಿನ್ನದ ಜಿಂಕೆಯ ವೇಷ ಧರಿಸಿ ಸೀತೆಯ ಪರ್ಣಕುಟೀರದ ಮುಂದೆ ಸುಳಿದಾಡಿದ. ಸೀತೆಗೆ ಆ ಚಿನ್ನದ ಜಿಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಡುವಂತೆ ರಾಮನನ್ನು ಪೀಡಿಸಿದಳು. ರಾಮನು ಆ ಜಿಂಕೆಯ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ. ರಾಮನ ಬಾಣದಿಂದ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾರೀಚನು ಸೀತೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕೂಗಿದ. ಆ ಕೂಗು ರಾಮನ ಕೂಗಿನಂತೆ ಕೇಳಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಸೀತೆ ವ್ಯಾಕುಲಕ್ಕೀಡಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಳು. ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ರಾಮನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಹೋದನು. ಸೀತೆಯು ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ರಾವಣನು ಸನ್ಮಾಸಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಅವಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು. ಪಕ್ಷಿರಾಜ ಜಟಾಯುವಿನಿಂದ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ನಿಜಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯುವುದು. ಇಬ್ಬರೂ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಡೆದರು.

ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಕಿಷ್ಕಿಂಧದಲ್ಲಿ ಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದರ ಮೂಲಕ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ನೆರವಾದನು. ಹನುಮಂತನು ರಾಮನ ಸೇನಾಪತಿಯೂ ಬಂಟನೂ ಆದನು. ಹನುಮಂತನು ಇತರರನ್ನೊಡಗೂಡಿಕೊಂಡು ಸೀತೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ. ಕೊನೆಗೂ, ಸೀತೆಯು ಲಂಕೆಯ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಂದನು.

ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವನ ಸೈನ್ಯದ ಬಲದಿಂದ ಸಮುದ್ರೋಲ್ಲಂಘನ ಮಾಡಿ ಲಂಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಅನೇಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಭೀಕರ ಯುದ್ಧ ನಡೆದು ಕೊನೆಗೂ ರಾಮನು ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದನು. ವಿಭೀಷಣನನ್ನು ಲಂಕಾಧಿಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ವನವಾಸದ ಅವಧಿಯೂ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು. ಶೀಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಸೀತೆಗೆ ಅಗ್ನಿಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ ರಾಮನು ಸೀತೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಡಗೂಡಿ ಬಂದು ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಕ್ತನಾದನು.

ರೂಪರಚನಾತ್ಮಕ ಮೂಲಮಾನಗಳು (Morphological Units)	ಕ್ರಿಯೆಗಳು (Functions)
ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಶರಥನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದ, ಅವನಿಗೆ ಕೌಸಲ್ಯ, ಕೈಕೇಯಿ, ಸುಮಿತ್ರ ಎಂಬ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರು* ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿರಲಿಲ್ಲ ¹ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜನು ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿಸಿದ. ರಾಮ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಭರತ, ಶತ್ರುಘ್ನರೆಂಬ ನಾಲ್ವರು ಪುತ್ರರು ಅವನ ರಾಣಿಯರಿಂದ ಜನಿಸಿದರು, ²	* ಆರಂಭಿಕ ಸ್ಥಿತಿ (x) 1. ನ್ಯೂನತೆ (a ⁶) 2. ನ್ಯೂನ ನಿವಾರಣೆ (K5)

ದಶರಥನ ತರುವಾಯ ರಾಮನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜನಾಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವನ ಕಿರಿಯ ರಾಣಿ ಕೈಕೇಯಿಗೆ ಅದು ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಸನ್ನಡತೆ ಮತ್ತು ಸಹಜ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಂಥರಾ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣಾಳು ಕೆಡಿಸಿದ್ದಳು.3

ದಶರಥನು ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ರಾಣಿ ಕೈಕೇಯಿಯನ್ನು ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೈಕೇಯಿ ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದಶರಥನಿಂದ ಭಾಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎರಡು ವರ ಕೇಳಿದಳು.4

ರಾಮನನ್ನು ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕಾಲ ಕಾಡಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭರತನನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ರಾಜನನ್ನಾಗಿಸುವುದು.5

ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ದಶರಥನು ಅವಳಿಗೆ ಆ ಎರಡೂ ವರಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ.5

ರಾಮನು ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವನವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ.6

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭರತನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾಮನು ಸೀತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿಗೆ ವನವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದನು.7

ಅವನು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡನು. ದೊರೆತನ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ರಾಮನನ್ನು ಬೇಡಿದನು.8

ಆದರೆ ರಾಮನು ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.9 10

ರಾಮನು ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಂದಿಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಲಂಕಾಧಿಪತಿ ರಾವಣನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಗೊಂಡನು. ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ರಾಣಿಯರಲ್ಲೊಬ್ಬಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ.11

ತನ್ನ 'ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ' ಮಾರೀಚನೊಂದಿಗೆ ರಾವಣನು ಒಂದು ಹೂಟ ನಡೆಸಿದ. ಸ್ವಯಂ ಮಾರೀಚನೇ ಚಿನ್ನದ ಜಿಂಕೆಯ ವೇಷ ತಾಳಿದ.12.

ಚಿನ್ನದ ಜಿಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೀತೆಗೆ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರುವಂತೆ ರಾಮನನ್ನು ಕೋರಿದಳು.13

ಆ ಚಿನ್ನದ ಜಿಂಕೆಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಹೋಗಲು ರಾಮ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ. ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಗೆ ವಹಿಸಿದ. ಮಾರೀಚನು ಸಾಯುವ ಮೊದಲು ನಿಜರೂಪ ತಾಳಿ ಸೀತೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಹೆಸರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಿರುಚುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟನು.14

3. ಕುಟಲೋಪಾಯ (n¹)

4. ಕೆಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (Z¹)

5. ವರ್ಣನೆ

6. ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (Z²)

7. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಯಕನ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (Z³)

8. ನಾಯಕ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು (b³)

9. ಬಹಿಷ್ಕಾರ (Y¹)

10. ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಭಂಗ (d)

11. ನಾಯಕನ ನಿರ್ಗಮನ (E)

12. ತನಗೆ ಅಹುತಿಯಾಗುವವಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರತಿನಾಯಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು (f³)

13. ಕುಟಲೋಪಾಯ (n²)

14. ಆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ (Z²)

15. ಕುಟಲತೆ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (n³)

ಆ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡ ಸೀತೆ ರಾಮನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕರೆತರಲು ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಳು.15

ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟ.16

ರಾವಣನು ಸಂತನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಲಂಕೆಗೆ ಹೋದನು.17

ಜಟಾಯುವಿನಿಂದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ರಾಮ-ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಡೆದರು.18 19

ಸೀತಾನ್ವೇಷಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ. ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದ.20

ಹನುಮಂತನು ರಾಮನ ಬಂಟನಾದನು. ಅವನು ಇತರರೊಡನೆ ಗೂಡಿಕೊಂಡು ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದನು

ಕೊನೆಗೂ, ಹನುಮಂತನು ಸೀತೆಯು ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸುದ್ದಿ ತಂದನು.21

ರಾಮನು ಸುಗ್ರೀವ ಮತ್ತು ಅವನ ಸೈನ್ಯದ ನೆರವಿನಿಂದ ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ ಲಂಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ.22

ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಭೀಷಣ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ರಾಮನು ರಾವಣನನ್ನು ಕೊಂದನು.23 24 25

ವಿಭೀಷಣನನ್ನು ಲಂಕೆಯ ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಸೀತಾ-ಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಂದಿಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದು26 ಸಿಂಹಾಸನ ವನ್ನೇರಿದ. ಸೀತೆ ರಾಣಿಯಾದಳು.27

15. ಆಹುತಿಯಾಗುವವಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

16. ನಾಯಕನ ಆಜ್ಞೆಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆ

17. ದೌಷ್ಟವ್ಯರ್ಥ (A1)

18. ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ (B1)

19. ದಾನಿಯ ಮೊದಲ ಕ್ರಿಯೆ (D3)

20. ನಾಯಕನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (E6)

S. ದಾನಿಯ ಸೇವೆ

21. ಸ್ಥಳ ಸಂಬಂಧವಾದ ವರ್ಗಾವಣೆ (G3)

22. ಸ್ಥಳ ವರ್ಗಾವಣೆ (G2)

23. ಹೋರಾಟ (H1)

24. ಜಯ (I1)

25. ನ್ಯೂನ ನಿವಾರಣೆ (K10)

26. ನಾಯಕ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವುದು (a)

27. ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ (W3)

ಈಗ ಈ ಕಥೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು :

[x] a6K5n1Z1Z2Z3b3Y1d&f3n2Z2n3A1B1D3E6G3G2H1I1K10W3

ರಾಮಾಯಣದ ಈ ಕಥೆ ಎರಡು ಕಥಾಕ್ರಿಯಾಚಾಲಕಗಳ (Two move tale) ಕಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕಥೆಯ ಮೊದಲ ಕಥಾಕ್ರಿಯಾಚಾಲಕ (I move) ನ್ಯೂನತೆಯಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಅದರ

ನಿವಾರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೆ ಕಥೆಯ ಎರಡನೆಯ ಕ್ರಿಯಾಚಾಲಕ (II move) ದೌಷ್ಟ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನ್ಯೂನನಿವಾರಣೆಯ ಸುಖಾಂತ ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ಎಟುಕಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಾಪ್ ಮಾದರಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಥಾಸರಣಿ ಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಹೀಗೆ ಕಥಾಸರಣಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಅನುವೃತ್ತಿಯೇ ರಾಮಾಯಣದ ರೂಪ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತಾಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮೊದಲು ಕಥೆಯ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತಾಭಾಗವಾಗಿ (Preparatory part) ಬರುವ ೧ ರಿಂದ ೭ರವರೆಗಿನ ಎಳು ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕಥಾರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರಕೃತ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ದೌಷ್ಟ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಘಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮೊದಲ ಏಳೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಥೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿವೆ. ಆ ಏಳೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದರಿಂದಲೇ ದೌಷ್ಟ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ದೌಷ್ಟ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಕಥಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ನಿವಾರಣೆಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವುದು ಕೂಡ ಸಹಜವೇ ಇದೆ.

ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಾಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮುಖ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಹಿಂದು ಮುಂದಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶ. ರಾವಣನು ಮಾರೀಚನೊಂದಿಗೆ ಹೂಟ ನಡೆಸಿ ಕುಟಿಲತನದಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ದೌಷ್ಟ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಾರೀಚನ ನೆರವಿನಿಂದ ರಾವಣನು ತನ್ನ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ. ಇದು ರೂಪರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ ಅವರ (E7) ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

'ನ್ಯೂನತೆ'ಯಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗುವ ರಾಮಾಯಣ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ನಾಯಕನ ಆರಂಭಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸೀತಾಪಹರಣದ ನಂತರವೇ ರಾಮನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದು ಜನಪದ ಕಥಾರಚನೆಯ ಸರಣಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಗ್ರೀವನ ಕೈ ಬಲಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾಯಕನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಹನುಮಂತನು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ದಾನಿ (Donor) ಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ರಾಮನ ಬಂಟನಾಗಿ ಅವನು

ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ದಾನಿಯ ಮೊದಲ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಚಾಲನೆಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕನು ಪ್ರತಿನಾಯಕನನ್ನು ಭೀಷಣ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಪಹೃತಳಾದ ನಾಯಕಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ನ್ಯೂನ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಯಕನು ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾಗುವುದು ಜನಪದ ಕಥಾ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಪ್ರಕೃತ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ರಾಮನು ಸೀತೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ತೊಡಗಲು ಹನುಮಂತನನ್ನು ಕೋರದಿರುವುದು. ರಾಮನ ಔದಾರ್ಯದಿಂದ ಸುಗ್ರೀವನಿಗೆ ಜಯ ಲಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹನುಮಂತನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತಾಭಾವ ತಳೆದು ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸೀತಾನ್ವೇಷಣೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಹನುಮಂತ ಮತ್ತಿತರರ ನೆರವಿನಿಂದ ರಾಮನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದು ಜನಪದ ಕಥಾರಚನೆಯ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಕುಟಿಲ ವಿಧಾನದಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ದುಷ್ಟತನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯೆಂಬಂತೆ ರಾವಣನು ಸಂಹಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ರೂಪ ರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುವ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಥೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾಗುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾದರಿ ಕನ್ನಡದ ಕಥೆಗಳಿಗೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಳವಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲು ಮೇಲಿನ ಪ್ರಯೋಗ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾದರಿ ಅಂತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಯಶಸ್ವಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಎನಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾಪ್ತ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಚನಾವಾದವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಷ್ಯನ್ ಕಿನ್ನರ ಕಥೆಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಜಾನಪದದ ಇತರ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ದೃಢಪಟ್ಟಿದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಈ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಾದರಿಗಳಾವುವು ಹಾಗೂ ಹೇಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಭ್ರಷ್ಟಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

Handoo Jawaharalal, 1978. *Current Trends in Folklore*
The Institute of Kannada Studies, University of Mysore
Mysore-570 006

ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಅಂಬಳಿಕೆ, ೧೯೮೪, ಜಾನಪದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು
ಪ್ರಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶನ
ಕುವೆಂಪುನಗರ, ಮೈಸೂರು-೫೬೦ ೦೨೩

೧೯೮೬, ಜಾನಪದ ವಿವಕ್ಷೆ
ಪ್ರಜ್ವಲ ಪ್ರಕಾಶನ
ಕುವೆಂಪುನಗರ, ಮೈಸೂರು-೫೬೦ ೦೨೩

೧೯೯೫, ವ್ಲಜಿವಿಾರ್ ಜಿ. ಪ್ರಾಪ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೨

ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳು

ಡಾ|| ಅರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಸಕಲ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೂ ಹೆಸರೇ ಮೂಲಕಾರಣ. ಹೆಸರು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಮಾನವನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದು. ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಾಜವೊಂದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ಭಾಷಾವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಶಬ್ದಗಳು/ಪದಗಳು ಆ ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥಬದ್ಧ ಘಟಕಗಳು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅವನ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಉಪಜಾತಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು. ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಜನರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಗಿಡ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ಹೂ, ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರೀತಿ ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ವಜರ ಆರಾಧನೆ, ಕುಲದೇವತಾ ಪದ್ಧತಿ ಮೊದಲಾದವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಜನಪದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮಗುವೊಂದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಲವಾರು ದೈವಕ್ಕೆ ಹರಕೆ ಹೊರುವಂತೆ ಎಂಥ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಲು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಿದ್ಧನಿರುತ್ತಾನೆ. ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಾಧ್ಯಯನದಿಂದ ಭಾಷಿಕ ಪ್ರಸರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ. ಹೆಸರುಗಳ ಮೂಲಾರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಲ್ಲ; ಅವು ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥಬದ್ಧ ಘಟಕಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ರುಜುವಾತು ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ

ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹೆಸರುಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರ ಹಿರಿದು. ಇದೊಂದು ಪ್ರಪಂಚವ್ಯಾಪಿ ಲಕ್ಷಣ. ಪ್ರಕೃತಿ ವಸ್ತುಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವುಡ್ (Wood) ಎಂಬುದು ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತನಾಮ. ಆದರೆ ಮರ ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತನಾಮವಲ್ಲ. ಗುಲಾಬ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೆಸರುಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಇಡುವ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವ ಯಾವ ಶಬ್ದಗಳು ಒದಗಳು ವ್ಯಕ್ತನಾಮಗಳಾಗಬಲ್ಲವು ? ನಿಷಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತನಾಮಗಳಾವುವು ? ಮೊದಲಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೬೦೦ ಮತ್ತು ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨೦೦) ವ್ಯಕ್ತನಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ವಿವರಣೆ ಉಂಟು. ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಯಾವ ಹೆಸರನ್ನಿಡಬೇಕು, ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗು ಹೆಣ್ಣಾದರೆ ಯಾವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡಬೇಕು, ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಕ್ಷರಗಳು ಇರಬೇಕು ಮೊದಲಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಕಾರರು ವಿವರವಾಗಿ ವಿಶದಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಸಮಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳ ಹೆಸರಾಗಬೇಕು ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ ಬೆಸಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಕ್ಷರಗಳ ಹೆಸರಾಗಬೇಕು. ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಆಪ್ತೆ ೧೯೫೪, ಇಳಾದೇವಿ ೧೯೫೯). ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ನದಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಹೆಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದು ಹಿಂದಿನವರ ನಂಬಿಕೆ ! ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವುಂಟು. ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಳಸಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ; ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಿನಿ ರೋಹಿಣಿ, ರೇವತಿ; ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಗಾ, ಯಮುನಾ, ಗೋಮತಿ, ಸರಸ್ವತಿ ಎಂಬುದು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ (ಶರ್ಮ ೧೯೨೬, ಇಳಾದೇವಿ ೧೯೫೯). ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಭಾರತದ ಸಿಖ್ಖರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ವಿಶಿಷ್ಟ. ಸಿಖ್ ಧರ್ಮಗುರು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾ ಸಿಖ್ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥವನ್ನು ತನ್ನ ಮನಬಂದಂತೆ ತೆರೆದಾಗ, ಆ ಪುಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವ ಹೆಸರನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡುವರು (ಇಳಾದೇವಿ ೧೯೫೯). ಅಲ್ಲದೆ ಸಿಖ್ಖರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಾಧನಾ ಹೆಸರಿಗೆ ಅಂತಃಪ್ರತ್ಯಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಂಗ್ ಎಂದೂ ಮಹಿಳೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಕೌರ್ ಎಂದೂ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಕೂಡ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಂಠಸ್ಥ ಸಂಪ್ರಾಯವಿರುವ ಜನಪದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿವೆ.

ಕೊಡುಗು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೇವಲ ಅರವತ್ತು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಎಂ. ಬಿ. ಎಮಿನೋ (೧೯೩೮) ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೆಸರುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಗುವಿಗೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕೊಡುಗು ಸಮಾಜದ ನಿಯಮ.

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎಂಟು ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಾಮಪಟ್ಟಿಗಳಿವೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿಶುವಿಗೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ, ಆ ಶಿಶು ಅಲ್ಪಾಯುವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ (ಜಿಯಬಾಲು ೧೯೭೬) ಹೆಸರುಗಳು ಇಂತಿವೆ :

ಪುರುಷರ ಹೆಸರುಗಳು	ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರುಗಳು
೧ ಮಾಣ್ಣನ್	ಮಾಣ್ಣಕ್ಕನ್/ಮಾಣ್ಣೈ
೨ ಪೊಮ್ಮನ್	ಪೊಮ್ಮಕ್ಕನ್/ಪೊಮ್ಮಿ
೩ ಕಾಳಾನ್	ಕಾಳಕ್ಕನ್/ಕಾಳಿ
೪ ಮಾರನ್	ಮಾರಕ್ಕನ್/ಮಾರಿ
೫ ಮಾದನ್	ಮಾದಕ್ಕನ್/ಮಾದಿ
೬ ಕೇತ್ತನ್	ಕೇತ್ತಕ್ಕನ್/ಕೇತ್ತಿ
೭ ಚಡಯನ್	ಚಡಯಕ್ಕನ್/ಚಡಚ್ಚಿ
೮ ಸೋಮನ್	ಸೀರ್ತ್ತಕ್ಕನ್/ಸೀರ್ತ್ತಿ

ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ : ಲಿಂಗಪ್ರಭೇದ ಸೂಚಿಸಲು ಹಚ್ಚಿರುವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು. -ಅನ್ ಎಂಬುದು ಪುರುಷ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ; -ಅಕ್ಕನ್/-ಇ ಎಂಬುದು ಸ್ತ್ರೀ ಸೂಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ. ಪದಗಳು ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ.

ಮಗುವಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಾಗ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಂದೇಹಗಳು ತಲೆದೋರುತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ಹೆಸರನ್ನುಳ್ಳ ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ? ಎಂಬುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಇರುಳರು, ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಪೆರಿಯ (ದೊಡ್ಡ), ಚಿರಿಯ (ಸಣ್ಣ/ಚಿಕ್ಕ) ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿನೊಡನೆ ಪೂರ್ವಪ್ರತ್ಯಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದರಿಂದ ಹೆಸರಿನ ಗೊಂದಲ

ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ (ಜಿಯಬಾಲು ೧೯೭೬). ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇರುಳರಲ್ಲಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು :

ಗಂಡಸರ ಹೆಸರುಗಳು

೧	ಗಿರಿಯ	ದೊಡ್‌ಗಿರಿಯ	ಚಿಕ್‌ಗಿರಿಯ
೨	ಮರಿ	ದೊಡ್‌ಮರಿ	ಸಣ್‌ಮರಿ
೩	ಮರಿಯ	ದೊಡ್‌ಮರಿಯ	ಚಿಕ್‌ಮರಿಯ
೪	ಮಾದ	ದೊಡ್‌ಮಾದ	ಚಿಕ್‌ಮಾದ/ಸಣ್‌ಮಾದ
೫	ಮಾರ	ದೊಡ್‌ಮಾರ	ಚಿಕ್‌ಮಾರ
೬	ಮಾರಣ್ಣ	ದೊಡ್‌ಮಾರಣ್ಣ	ಚಿಕ್‌ಮಾರಣ್ಣ
೭	ಮೂಡ್ಲ	ದೊಡ್‌ಮೂಡ್ಲ	ಚಿಕ್‌ಮೂಡ್ಲ

ಹೆಂಗಸರ ಹೆಸರುಗಳು

೮	ಮಾದಿ	ದೊಡ್‌ಮಾದಿ	ಚಿಕ್‌ಮಾದಿ/ಸಣ್‌ಮಾದಿ
೯	ಮಾರಿ	ದೊಡ್‌ಮಾರಿ	ಚಿಕ್‌ಮಾರಿ
೧೦	ಮಾಸ್ತಮ್ಮ	ದೊಡ್‌ಮಾಸ್ತಿ	ಚಿಕ್‌ಮಾಸ್ತಿ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಯ್ಕ ಪಂಗಡದಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಹಲವಾರು ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತವೆ. ನಾಯ್ಕರು ಅವಿದ್ಯಾವಂತರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೆಳಸ್ತರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಕನ್ನಡದ ಉಪಭಾಷೆಯೆಂದನ್ನು ಆಡುವವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಹೆಸರೆಂದರೆ 'ದೀವರು' ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ದೀವರು ಎಂದರೆ ಬೇಟೆಗಾರರು ಎಂದರ್ಥ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು 'ಬಿಲ್ಲರು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಿಲ್ಲರು ಎಂದರೆ ಬಿಲ್ಲುಬಾಣ ಹಿಡಿದಿರುವವರು ಎಂದರ್ಥ (ಕೆ. ಪಿ. ಭಟ್, ೧೯೭೫).

ನಾಯ್ಕರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತೈದು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಹೆಂಗಸರ ಹೆಸರುಗಳು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ನಾಯ್ಕರಲ್ಲಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು :

೧) ದೈವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳು :

ಗಂಡಸರ ಹೆಸರುಗಳು

ಹೆಂಗಸರ ಹೆಸರುಗಳು

ಗಣಪ

ಕನ್ನೆ

ತಿಮ್ಮ

ಗೌರಿ

ತಿಮ್ಮಪ್ಪ

ಚೌಡಿ

ಪರಶುರಾಮ

ದುಗ್ಗಿ

ರಾಮ

ಮರತಿ

ಹನುಮ

ಮೈಲಿ

ಮೇಲಿನ ಹೆಸರುಗಳ ಪೈಕಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಪರಶುರಾಮ ಮತ್ತು ಕನ್ನೆ ಎಂಬುವು ಪ್ರಮುಖ ದೈವಗಳು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗುತ್ತಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿಯ ದೈವಗಳು, ಪರಶುರಾಮ ಮತ್ತು ಕನ್ನೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿನ ದೈವ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಐತಿಹ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನವು. ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ನಾಯ್ಕರ ಹೆಸರಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿವೆ. ರಾಮಚಂದ್ರ, ಗಣಪ, ಗಣಪಿ, ಸೀತೆ ಮೊದಲಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರುಂಟು.

೨) ೨) ಪ್ರಾಣಿ ಹೆಸರುಗಳು :

ದುಷ್ಟಪ್ರಾಣಿ ಕ್ಷುದ್ರಶಕ್ತಿಗಳ ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವುದುಂಟು. ಹುಲಿಯ (ಪುರುಷನ ಹೆಸರು), ಹುಲಿಯಮ್ಮ (ಸ್ತ್ರೀ ಹೆಸರು) ಹುಲಿಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ ತಮ್ಮ ದನಕರುಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿದಂತೆ. ಗೋಪೂಜೆ ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಹುಲಿಯ ಆರಾಧನೆಯೂ ಇವರಲ್ಲುಂಟು. ಇಂತೆಯೇ ನಾಯ್ಕರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಹೆಸರು ಬಸವ ಅಥವಾ ಬಸ್ಕ.

೩) ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು :

ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಧಾನ ವಸ್ತುಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿ (ಸೂರ್ಯ), ಕಾನು ನಾಯ್ಕ, ಅಡವಿ ನಾಯ್ಕ, (ಅರಣ್ಯ/ಕಾಡು) ಹಾಲ (ಹಾಲು), ಕಲ್ಲ (ಕಲ್ಲು), ಕೆರಿಯ (ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ), ಕೆರಿಯಮ್ಮ ಮೊದಲಾದುವು

೪) ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳು :

ಕರಿಯ (ಕಪ್ಪು), ಕೆಂಚ, ಕೆಂಪ (ಕೆಂಪು), ಬಿಳಿಯ (ಬಿಳಿ), ಮೊದಲಾದುವು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಬೆಳ್ಳಿ ಎಂಬುದು ಸೂರ್ಯ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

ನಾಯ್ಕರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣುಗಳ ಹೆಸರಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳನ್ನಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸಬಹುದು :

(ಅ) ಪುರುಷರ ಹೆಸರುಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರುಗಳು

ಗೌರಾ/ಗೌರಾ	ಗೌರಿ
ಚೌಡಾ/ಚೌಡ	ಚೌಡಿ
ಜಟ್ಟಾ/ಜಟ್ಟಾ	ಜಟ್ಟಿ
ಬೆಳ್ಳಾ/ಬೆಳ್ಳ	ಬೆಳ್ಳಿ
ಬೈರಾ/ಬೈರ	ಬೈರಿ
ಮಾರಾ	ಮಾರಿ
ಮಾಸ್ತಾ	ಮಾಸ್ತಿ
ಮೈಲಾ/ಮೈಲ	ಮೈಲಿ

(ಆ) ಈರ	ಈರಿ
ಕನ್ನ	ಕನ್ನೆ
ಕೆಂಪ	ಕೆಂಪಿ
ತಿಮ್ಮ	ತಿಮ್ಮಿ
ನಾಗ	ನಾಗಿ
ಬೀರ	ಬೀರಿ
ಮೂಕ	ಮೂಕಿ
ರಾಮ	ರಾಮಿ
ಹನುಮ	ಹನುಮಿ
ಹಾಲ	ಹಾಲಿ
ಹೊನ್ನ	ಹೊನ್ನಿ

(ಇ) ಕರಿಯ	ಕರಿಯಮ್ಮ
ಕೆರಿಯ	ಕೆರಿಯಮ್ಮ
ಮರಿಯ	ಮರಿಯಮ್ಮ
ಹುಲಿಯ	ಹುಲಿಯಮ್ಮ

ಪುರುಷರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಪ್ರತ್ಯಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ -ಯ ಎಂಬುದಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ -ಇ, -ಅಮ್ಮ ಎಂಬುವು ಇವೆ. ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳ ನಿಷ್ಪನ್ನ ರೂಪಗಳಿವು :

ಕೆರೆ + ಅಯ್ಯ > ಕೆರೆಯ > ಕೆರಿಯ
 ಚೌಡಿ + ಅಯ್ಯ > ಚೌಡಯ್ಯ > ಚೌಡ್ಯ > ಚೌಡ (ಚಾಮುಂಡಿ > ಚೌಡಿ)
 ಕೆರೆ + ಅಮ್ಮ > ಕೆರೆಯಮ್ಮ > ಕೆರಿಯಮ್ಮ

ಕನ್ನೆ, ಹೊನ್ನಿ, ಈರಿ, ಎಂಬುವು ಸ್ತ್ರೀದೈವದ ಹೆಸರುಗಳು. ಇವುಗಳಿಂದ ಕನ್ನ, ಹೊನ್ನ, ಈರ ಎಂಬುವು ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ತಿಮ್ಮಿ, ಹನುಮಿ, ರಾಮಿ ಎಂಬುವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತಿಮ್ಮ ಹನುಮ, ರಾಮ ಎಂಬುದರಿಂದ ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಂಡ ಸ್ತ್ರೀ ಹೆಸರುಗಳು (ಇ) ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರುಗಳು ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಂಡಿವೆ. ನಾಯ್ಕರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸೂಚಕ ರೂಪಗಳಿಂದಲೇ ಪುರುಷಸೂಚಕ ರೂಪಗಳು ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದು ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಕೆ. ಪಿ. ಭಟ್, ೧೯೭೫).

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮದುರೈ ಸಮೀಪದ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುದುವನ್ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜನರ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳೂ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಒಂದೇ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪನ್ನಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಪುರುಷರ ಹೆಸರುಗಳು

ಮಾರಿಯಪ್ಪ
 ಮಾರಿಯಪ್ಪನ್
 ದೇವರಾಜನ್
 ಚೆಲ್ವಂ/ಶೆಲ್ವಂ
 ರಾಮನ್

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರುಗಳು

ಮಾರಿಯ್ಮ
 ಮಾರಿಯಮ್ಮಾಳ್
 ದೇವಿ/ದೇವಿಯಮ್ಮಾಳ್
 ಚೆಲ್ವಿ/ಶೆಲ್ವಿ
 ರಾಮಿ

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಸಲರ ಹೆಸರುಗಳು ಇಂತಿವೆ :

ಪುರುಷರ ಹೆಸರುಗಳು

ಕೊಲ್ಲ/ಕೊಲ್ಲೂರ
 ಚೌಡ/ಚೌಡಪ್ಪ
 ತಿಪ್ಪ
 ತಿಮ್ಮ
 ದುರ್ಗ/ದುರ್ಗಪ್ಪ
 ದ್ಯಾವ

ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹೆಸರುಗಳು

ಕೊಲ್ಲೂರಿ
 ಚೌಡಿ/ಚೌಡವ್ವ
 ತಿಪ್ಪಿ
 ತಿಮ್ಮಿ
 ದುರ್ಗಿ/ದುರ್ಗವ್ವ
 ದ್ಯಾವಿ

ಬೀರ/ಬೀರಪ್ಪ
ಮಂಜ
ವೆಂಕ

ಬೀರಿ/ಬೀರವ್ವ
ಮಂಜಿ
ವೆಂಕಿ/ವೆಂಕು

ಇವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈರಪ್ಪ, ಕರಿಯ, ಗಣಪ್ಪ, ಜಟ್ಟಪ್ಪ, ದೇವಪ್ಪ, ಬಲೀಂದ್ರ, ಮರಿಯಪ್ಪ, ಶಿವಪ್ಪ, ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಎಂಬ ಪುರುಷ ಹೆಸರುಗಳೂ ಈರವ್ವ, ಕನ್ನೆ, ಗುತ್ತಿ, ಗುತ್ತವ್ವ (ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ), ದೇವಿ, ಬಂಗಾರವ್ವ (ಗುಡ್ಡಾಪುರದ ಬಂಗಾರೇಶ್ವರ ದೇವರು), ಮಾದೇವಿ, ವೆಂಕು ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇವೆ.

ಅಂಕೋಲಾ, ಕುಮಟ ಮೊದಲಾದೆಡೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಲಕ್ಕಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಮಗಳು : ಇಡುಕು, ಗಣಪ, ತಿಮ್ಮ, ನಾಗು, ಬೀರ, ಶಂಬು, ಶುಕ್ರ, ಹಾಲಿಯ ಮೊದಲಾದ ಪುರುಷ ಹೆಸರುಗಳು. ಇಡಿಕಿ, ಗಂಗೆ, ತಿಮ್ಮಿ, ತುಳಸಿ, ನಾಗಿ, ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಮ್ಮಿ, ಮಾರಿ, ಅಮ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ.

ಮಗು, ವಾರದ ಯಾವ ದಿನ ಜನಿಸುತ್ತದೋ, ಆ ದಿನದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಭಿಲ್ಲರಲ್ಲಿದೆ.

ದಿನ	ಪುರುಷನ ಹೆಸರು	ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಸರು
ಭಾನುವಾರ	ದಿತ್ತಿಯ/ದಿತ್ತಾ	ದಿಲ್ಲಿ (ದಿತ್-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ)
ಸೋಮವಾರ	ಸೋಮ/ಸೋಮರಾಜ್/ಹೋಮ	ಸೋಮ್ಲಿ (ಸೋಮ-/ಹೋಮ ಹೋಮ್ಲಿ ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ)
ಮಂಗಳವಾರ	ಮಂಗಳ/ಮಂಗಿಲಾಲ್/ಮನ್ನ	ಮಂಗ್ಲಿ (ಮ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ)
ಬುಧವಾರ	ಬದ/ಬದರಿಲಾಲ್	ಬದಿ (ಬ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ)
ಗುರುವಾರ	ವೆಸ/ವೆಸಾತ್	ವೆಲ್ಕಿ (ವೆ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ)
ಶುಕ್ರವಾರ	ಹಕ್ರ/ಹಕ್ಕರ್/ಹಳು/ಹಂಜಾ	ಹಕ್ರಿ/ಹಂಜು/ಹಂಜುಡಿ (ಹ-/ಹಾ- ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ)
ಶನಿವಾರ	ತವ್ರ/ತನ/ತನು/ತವರ್	ತವ್ರಿ/ತನುಡಿ (ತ-ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ)

ಭಿಲ್ಲರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದಿನದ ಹೆಸರುಗಳಿವು :

ಭಾನುವಾರ	ದಿತ್ತವಾರ್
ಸೋಮವಾರ	ಸೋಮ್ವಾರ್/ಹೋಮ್ವಾರ್
ಮಂಗಳವಾರ	ಮಂಗಳ್ವಾರ್

ಬುಧವಾರ
ಗುರುವಾರ
ಶುಕ್ರವಾರ
ಶನಿವಾರ

ಬದ್‌ವಾರ್
ವೈಸ್ತರ್‌ವಾರ್
ಹಕ್ರವಾರ್
ತವಾರ್

ನಾಮಕರಣ ಪದ್ಧತಿ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಭಿಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯಾದ ತಿಂಗಳ ತರುವಾಯ ತಮ್ಮ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪುರೋಹಿತನನ್ನು (ಬಾಬ) ಗುಡಿಸಿಲಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಅವನಿಂದ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮತ್ತು ನಾಮಕರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಬ, ಅರಳಿ, ಮಾವು ಹತ್ತಿಗಿಡದ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನೂ ಬೆರಣಿಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಸಣ್ಣ ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಬ್ಬರಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸವರಿ ಅದನ್ನು ವೇದಿಕೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಉರಿಸುವನು. ಈ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೊಬ್ಬರಿಗೆ, ನವಧಾನ್ಯಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಶಿಶುವಿನ ತಾಯಿತಂದೆಯರನ್ನು ಕರೆದು, ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇವರ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪೂಜಿಸಲು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ತರುವಾಯ ತಂದೆಯ ಕೈಗೆ ಅರಿಶಿನ ಕುಂಕುಮ, ಮಂಗಳೋದಕವನ್ನು ಹಾಕಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಡಿಯಲು ತಿಳಿಸಿ, ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಪತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಮಂಗಳೋದಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಶಿಶುವಿನ ತಾಯಿ ಶುದ್ಧಳಾದಂತೆ. ಅನಂತರ ಶಿಶುವಿನ ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳೋದಕವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಗುವಿನ ಹಣೆಗೆ ತಿಲಕವನ್ನಿಟ್ಟು ಹರಸುತ್ತಾನೆ. ಶಿಶುವಿನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕರೆದು, ಯಾವ ದಿನ ಶಿಶು ಜನನವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ದಿನದ ಮೊದಲ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಅಥವಾ ದಿನದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಶಿಶುವಿಗೆ ಇಡಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ತರುವಾಯ ನವಧಾನ್ಯ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಒರಳಿನ ಮೇಲೆ, ಒಲೆ ಮೇಲೆ, ಪನ್ನೇರಿಯ ಮೇಲೆ (ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಮಡಕೆಯನ್ನಿಡುವ ಸ್ಥಳ), ಕೋಲಿಯ ಮೇಲೆ (ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡುವ ದೊಡ್ಡ ಮಡಕೆ) ಮತ್ತು ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ಇಡುವನು. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ, ಬಂಧುಬಳಗಕ್ಕೆಲ್ಲ ಬಡಿಸುವಂತೆ ಬಾಬ ಹೇಳುವನು. ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಗುಡಿಸಿಲಿನಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ ಬಾಬ ಮಂಗಳೋದಕವನ್ನು ಗುಡಿಸಿಲಿನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು ಸಿಂಪಡಿಸಿ, ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡುವನು. ಹೀಗೆ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಜೊತೆಗೇ ನಾಮಕರಣವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಸಿಂಗ್‌ಫೋ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮಂದಿ, ಮಗುವಿನ ಜನನದ ಅನುಕ್ರಮಣೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ

ವಾಂಶಿಕ ಮೂಲದ ಹೆಸರನ್ನು ಮಗುವಿನ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸುವರು. ಇದರಿಂದ ಮಗು ಯಾವ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಬಹುದು (ದಾಸಗುಪ್ತ, ೧೯೭೯). ಜಾತಿವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳೂ ಉಂಟು. ಚೀನಾ, ಜಪಾನು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಕ್ಕೆ ಮನೆತನದ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮನೆತನದ ಹೆಸರಿನ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಬಹುದು (ಇಳಾದೇವಿ ೧೯೫೯). ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಪ್ರತ್ಯಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಉಪನಾಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಳದ ಹೆಸರೂ ಇರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಈ ಕ್ರಮ ಉತ್ತರ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಭಿಲ್ಲರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಾಮದೊಂದಿಗೆ ತಂದೆಯ ಹೆಸರೂ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲಿಫಾಭಾಯ್ ಫಡುಭಾಯ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಲಿಫಾಭಾಯ್ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮ ; ಫಡುಭಾಯ್ ಎಂಬುದು ತಂದೆಯ ಹೆಸರು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ಬಳಿಕ ಗಂಡನ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಪಾಠವುಂಟು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಸೂಚಕವರ್ಗ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಸಮೂಹದ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ (ಗ್ರೇಟ್ ಅಂಡಮಾನೀ) ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿಶುವಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವಾಗ ಅಂಡಮಾನ್ ಮಂದಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಅಂಡಮಾನೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹೂ, ಮರ, ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲು, ಈಟಿ, ಮೀನು, ಹವಳ ಮೊದಲಾದ ಸಜೀವ ಮತ್ತು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯ, ಹಿರಿಯನ, ಮುಖಂಡನ ಹೆಸರನ್ನೂ ಮಗುವಿಗೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಶುವಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವಾಗ ತಾಯಿತಂದೆ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರೊಂದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ ಯೆಂದು ಬ್ರೌನ್ (೧೯೪೮) ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಡಮಾನೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಶು ಮರಣಹೊಂದಿದ ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶಿಶುವಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತರೆ, ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಮಗುವೇ ಮತ್ತೆ ಜನಿಸಿದೆಯೆಂದು ನಂಬಿ, ಸತ್ತ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರನ್ನೇ ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿಗೆ ಇಡುವರು (ಬ್ರೌನ್ ೧೯೪೮). ಅಂಡಮಾನೀ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸು ಪ್ರೌಢಳಾಗುವ ತನಕ ಹುಟ್ಟು ಹೆಸರೇ

ಇರುತ್ತದೆ. ಆಕೆ ಪ್ರೌಢಳಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅರಳಿದ ಹೂವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಅನಂತರ ಆಕೆಗೆ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಆಕೆಯ ಸಾವಿನತನಕ ಆ ಹೊಸ ಹೆಸರೇ ಆಕೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (ಬ್ರೌನ್ ೧೯೪೮).

ಅಂಡಮಾನೀ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾವಿಸಬಹುದು :

- ೧) ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿರುವುದು
ವ್ಯೋ (ಪುರುಷ) 'ಕಲ್ಲು'
ಗೊಲಾಟ್ (ಪುರುಷ) 'ಬೆಂಕಿ ಪರ್ತುಲ'
- ೨) ಸಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿರುವುದು
ಸುರುಮಾಯ್ (ಸ್ತ್ರೀ) 'ಮೀನಿನ ಹೆಸರು'
ಅರಾಂಗಿ (ಸ್ತ್ರೀ) 'ಹಂದಿ'
- ೩) ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿರುವುದು
ನೌ (ಪುರುಷ/ಸ್ತ್ರೀ) 'ಮರದ ಈಟಿ'
ಸುಲು (ಪುರುಷ) 'ಒಂದು ಬಗೆ ಹಣ್ಣು'
- ೪) ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಮುಖಂಡನ ಹೆಸರು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮವಾಗಿರುವುದು
ಲೋಕ (ಪುರುಷ) 'ಮುಖಂಡ/ರಾಜ'

ಸಜೀವ ಅಥವಾ ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಈಗಲೂ ಅಂಡಮಾನೀಯರಲ್ಲುಂಟು. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಪ್ರೌಢಳಾದಾಗ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೂವಿನ ಹೆಸರು ಈಗೀಗ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂಡಮಾನೀ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಜೊ (ಹಾಡು) ಎಂಬುದು ಪುರುಷ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮ! ನೌ ಎಂಬುದು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರು. ಅಂತೆಯೇ ಜಿರಾಕ್ಕೆ ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ. ಅಂಡಮಾನಿ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಅಳಿದುಹೋದ ಭಾಷೆಗಳ ಪರಿಚ್ಛಾನ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ (ಮನೋಹರನ್ ಎಸ್. ೧೯೮೯).

ಕೇರಳದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಸರುಗಳೇ, ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿ ವಿಶದವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ.

೧. ಕಣಿಕ್ಕರ್ ವರ್ಗ

ಮಾತ್ತಾಣ್ವಾನ್ (ಮಾತಾಂಡನ್)
ವೇಲು
ಕೋವಿ (ಗೋಪಿ)
ಲೆಚ್ಚಿ (ಲಕ್ಷ್ಮಿ)
ಪವಾನಿ (ಭವಾನಿ)
ಅಂಪಿ (ಅಂಬಿ/ಅಂಬೆ)
ಅಮ್ಮು (ಅಮ್ಮ)
ಚೀತ (ಸೀತ)
ಚಾಂತ (ಶಾಂತ)

೨. ಮಲಲುಲ್ಲದನ್ ವರ್ಗ

ಕೋವಾಲನ್ (ಗೋಪಾಲನ್)
ರಾಕವನ್ (ರಾಘವನ್)
ರಾಮನ್ (ರಾಮನ್)
ಕೇಚವನ್ (ಕೇಶವನ್)
ರಾಮನ್ ಕುಟ್ಟಿ (ರಾಮನ್-ಮಗು)
ಕೋಯಿಂದನ್ (ಗೋವಿಂದನ್)
ರಾಯಮ್ಮ (ರಾಜಮ್ಮ)
ಕಮಲಾಚಿ (ಕಮಲಾಕ್ಷಿ)
ಪಾರತಿ (ಪಾರ್ವತಿ)

೩. ಮಲಪುಲಯನ್ ವರ್ಗ

ಕೋಯಿಂದನ್ (ಗೋವಿಂದನ್)
ಕೋವಾಲನ್ (ಗೋಪಾಲನ್)
ಪಾಪ್ಪನ್ (ಪದ್ಮನಾಭನ್)
ಕೋಮತಿ (ಗೋಮತಿ)
ರಾಚಮ್ಮ (ರಾಜಮ್ಮ)
ಕಮಲಾಚಿ (ಕಮಲಾಕ್ಷಿ)
ರಾಮನ್
ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್
ತಂಕಮ್ಮ (ಹೊನ್ನಮ್ಮ)
ನಾರಾಣಿ (ನಾರಾಯಣಿ)
ಪವಾನಿ (ಭವಾನಿ)

೪. ಮಲಕುರುವನ್ ವರ್ಗ

ಚಂಕರನ್ (ಶಂಕರನ್)
ಕಾಳಿ
ತಂಕ (ಹೊನ್ನ)
ಚೆಲ್ಲಪ್ಪನ್
ಮಾಲಾ (ಮಾಲೆ)

೫. ವೆತ್ತುವರ್ ವರ್ಗ

ನಾರಾಣನ್ (ನಾರಾಯಣನ್)
ತಂಕನ್ (ಹೊನ್ನ)
ಕೋಮತಿ (ಗೋಮತಿ)
ಕೋಪಾಲನ್ (ಗೋಪಾಲನ್)
ನಾರಾಣಿ (ನಾರಾಯಣಿ)
ಚಾನಕಿ (ಚಾನಕಿ)

೧. ಮಲ ಅಡಿಯನ್ ವರ್ಗ

ಕಂಠನ್ (ಶ್ರೀಕಂಠನ್ ?)	ಕೇಚವನ್ (ಕೇಶವನ್)
ಪಾಪ್ಪನ್ (ಪದ್ಮನಾಭನ್)	ಕೋಯಿಂದನ್ (ಗೋವಿಂದನ್)
ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್	ರಾಮನ್
ಲೆಚುವಿ (ಲಕ್ಷ್ಮಿ)	ತೇವಕಿ (ದೇವಕಿ)
ಪೊನ್ನಮ್ಮ (ಹೊನ್ನಮ್ಮ)	ತಂಕಮ್ಮ (ಹೊನ್ನಮ್ಮ)
ತಂಕಮಣಿ (ತಂಗಮಣಿ/ಹೊನ್ನಮಣಿ)	ಕೋತ (ಗೋದ)

೨. ಮಲ ಸಂದರಮ್ ವರ್ಗ

ರಾಕವನ್ (ರಾಘವನ್)	ಕೋವಾಲನ್ (ಗೋಪಾಲನ್)
ಕಿಟ್ಟನ್ (ಕೃಷ್ಣನ್)	ತಂಕಪ್ಪನ್ (ತಂಗಪ್ಪನ್/ಹೊನ್ನಪ್ಪ)
ರಾಮನ್	ತಂಕನ್ (ಹೊನ್ನ)
ಪೀತಾಮ್ಬರನ್ (ಪೀತಾಂಬರನ್)	ಪೊನ್ನನ್ (ಪೊನ್ನ)
ಕಿಟ್ಟನ್ (ಕೃಷ್ಣನ್)	ಪೊನ್ನಯ್ಯ (ಹೊನ್ನಯ್ಯ)
ಪರುವತಿ (ಪಾರ್ವತಿ)	ಲೆಚ್ಚಿಮಿ (ಲಕ್ಷ್ಮಿ/ಲಚ್ಚಿ)
ಕೋತ (ಗೋದ)	ನಾಣಿ (ನಾರಾಯಣ)

ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುರಾಣಪುರಾಷರೂ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಮಂದಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿ, ಆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೇ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಸರನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅವರು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಗಂಡು ಮಗುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿರಡಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಸುವರು. ಕೆಲವು ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಪದಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಾಗಿ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿರುವ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು

ಮಾತ್ರ ಮಗುವಿಗೆ ಇಡಬೇಕೆಂಬುದು ಕಟ್ಟಳೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಹೆಸರನ್ನಿಡುವುದು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನೀಲಗಿರಿ ಬೆಟ್ಟದ ಕುರುಬರು, ಹಿರಿಯರು ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಹೆಸರನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾರದ ದಿನಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿಯುಂಟು. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರಾವ ಹೆಸರನ್ನೂ ಆ ಮಂದಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ದೈವದ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಭಿಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಜನಿಸಿದ ದಿನದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕಾರ ರೀತ್ಯ ಶಿಶುವಿನ ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಭಾರತಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಿಖ್ ಧರ್ಮಗುರು ತೆರೆದ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥದ ಆದಿ ಅಕ್ಷರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಸಿಖ್ಖರಲ್ಲಿದೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಭಿಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಜೊತೆಗೇ ನಾಮಕರಣವೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂಡಮಾನೀ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಮಗುವಿಗೆ ಯುಕ್ತವಾದ ಹೆಸರನ್ನಿಡಲು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೆಸರಿನ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನಡವಳಿಗಳು.

ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿಸೂಚಕನಾಮವೂ ಸೇರಿರುವುದುಂಟು. ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ತಂದೆಯ, ಜನ್ಮಸ್ಥಳದ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗವೂ ಉಂಟು. ವಿವಾಹಾನಂತರ ಸ್ತ್ರೀ ಊರಿನ ಅಥವಾ ತಂದೆಯ ಹೆಸರನ್ನೂ ತೊರೆದು, ತನ್ನ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಪತಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಪಾಠವುಂಟು. ಅಂಡಮಾನೀ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೌಢರಾದಾಗ, ವಿಕಸಿಸಿದ ಹೂವಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದುವುದುಂಟು. ಈ ಹೆಸರೇ ಅವರಿಗೆ ಮರಣಪರ್ಯಂತ ವಿರುವಂಥದು!

ಕೇರಳದ ಕಣಿಕ್ಕರ್, ಮಲಉಲ್ಲದನ್, ಮಲಪುಲಯನ್, ಮಲಕುರುವನ್, ವೆತ್ತುವರ್, ಮಲಅಡಿಯನ್ ಮತ್ತು ಮಲಪಂದರಮ್ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೂ ಮಂದಿ ಪುರಾಣಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಸರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾವ್ಯಗಳು ಅಲ್ಲಿಯೂ ವರ್ಗದ ಜನರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆ ಎಂಬುದು ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ನೋಡಿದಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳಲ್ಲೇನಿದೆ ಎನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲೋಕನದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಾಜದ, ವರ್ಗದ ಹಲವಾರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಭಾಷಿಕ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ಪ್ರಸರಣಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬೈಬಲಿನಲ್ಲಿ ಮೀನು-ಜಾನಪದ (ಸಂಕೇತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನಾವರಣ)

ಲೇಖಕ : ಡಾ|| ನಿಲ್ಯಂ ನಾಡ್ಡ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೀನನ್ನು ಕುರಿತು ಕಂಡುಂಡ ಅನುಭವಗಳ ಸಮಷ್ಟಿ ಸ್ವರೂಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಮೀನು-ಜಾನಪದ. ಹಿಂದೂ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಬೆಸ್ತಾದಿ ವಿವಿಧ ಜಾನಪದಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಐತಿಹ್ಯ, ಕಥೆ, ಪವಾಡ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಜಾನಪದ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ (Genres) ಮೀನು-ಜಾನಪದದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುವುದು ಸಹಜವೇ ಸರಿ.

ಬೈಬಲಿನಲ್ಲಿ (ಮಾಡ್ಡ ೧೯೯೦ : ೩೭-೩೮) ಕಂಡುಬರುವ ಮೀನು ಜಾನಪದ ವನ್ನು ಸಂಕೇತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ 'ಮೀನು' ಎಂಬ ಸಂಕೇತದ ಸಂದರ್ಭ (Context) ಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದರ ವಿವಿಧ ಅರ್ಥ ಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

೦.೧ ಬೈಬಲ್ ಮೀನು-ಜಾನಪದದ ಬಗೆಗಳು

ಮೀನು-ಜಾನಪದವನ್ನು ಬೈಬಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗಗಳಾದ ಹಳೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (OT) ಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (NT) ಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣು ತ್ತೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಯೋನ (Jonah)ನ ಐತಿಹ್ಯ (Legend) ಹಾಗೂ

ತೊಬಿತ (Tobit)ನ ಕಥೆ (Tale)ಯ ಮೂಲಕ ಮೀನು —ಜಾನಪದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಗೊಂಡರೆ ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಲೂಕ (Lk) ದಲ್ಲಿಯ ಪವಾಡ (Miracle) ದ ಮೂಲಕ ಅದು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ.

೧.೦ ಯೋನನ ಐತಿಹ್ಯ¹

ಯೋನನು ಒಬ್ಬ ಯೆಹೂದಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರವಾದಿ. ಈತ ಇಮ್ಮಡಿ ರೈರೋಬೋಅಮ್ (Jeroboam II) ಅರಸನ ಕಾಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಈ ಅರಸನ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೭೮೩-೭೪೩. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೪೦೦-೨೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದ್ದಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (Gelin Loretz). ಈ ಐತಿಹ್ಯದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ದೇವರಿಗೆ (Jon. ೧.೯ ; ೪.೨) ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಭುತ್ವವಿದೆ ಎಂಬ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ಯವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತಹ ಒಂದು ವೃತ್ತಾಂತ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

೧.೧ ಐತಿಹ್ಯದ ಸಾರಾಂಶ

ಯೋನನು ಒಬ್ಬ ಪ್ರವಾದಿ. ಆತನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಅಮಿತ್ಯೈ. ದೇವನು ಆತನನ್ನು ಜನರ ದುಷ್ಕೃತನವನ್ನು ಖಂಡಿಸಲು ನಿನವೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತ ದೇವನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ತಾರ್ಪೀಪಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲು ಹಡಗನ್ನು ಹತ್ತುತ್ತಾನೆ. ದೇವರು ಬಿರುಗಾಳಿಯನ್ನು ಬೀಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತುಘಾನನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ನಾವಿಕರು ಈ ಕೇಡಿನ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಲು ಚೀಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಚೀಟು ಯೋನನಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವಿಕರು ಯೋನನನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೂಡಲೇ ಸಮುದ್ರ ಶಾಂತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತ ಯೋನನನ್ನು ನುಂಗಲು ದೇವನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೀನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಯೋನನು ಮೂರು ದಿನ ಆ ಮೀನಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಯೋನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ದೇವನು ಮೀನಿಗೆ ಆತನನ್ನು ಕಾರಿಬಿಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆ ಯೋನನನ್ನು ಒಣ ನೆಲದಮೇಲೆ ಅದು

1. ಯೋನನ ವೃತ್ತಾಂತ ಐತಿಹ್ಯವಾದುದರಿಂದ ಅದು ಚರಿತ್ರೆ (History) ಅಲ್ಲ ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನೋಡಿ : Bentzen, Robert and Delrome.

ಕಾರಿಬಿಡುತ್ತದೆ; ಹೀಗೆ ಪ್ರವಾದಿ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ (Jon ೧-೨.೧-೧೦).

ಪ್ರಸ್ತುತ ಐತಿಹ್ಯದಲ್ಲಿ “ಮೀನು” “ಯೋನ” ಮತ್ತು ಮೀನಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ “ಮೂರು ದಿನಗಳು” ಪ್ರಮುಖ ಸಂಕೇತಗಳಾಗಿವೆ.

೧.೨ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ

- ೧) “ಮೀನು” : ಯೆಹೂದಿಯರನ್ನು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಬ್ಯಾಬಿಲೋನ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನೂ,
- ೨) “ಯೋನ” : ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೊಳಪಟ್ಟ ಯೆಹೂದಿ ಜನಾಂಗವನ್ನೂ,
- ೩) “ಮೂರು ದಿನ” : ಯೆಹೂದಿಗಳ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ದೀರ್ಘಕಾಲವನ್ನೂ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಳೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಈ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಂಡಿದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ (Mt ೧೨.೪೦; Lk ೧೧.೩೦)

- ೧ಅ) “ಮೀನು” : ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತನ ಸಮಾಧಿಯನ್ನೂ;
- ೨ಅ) “ಯೋನ” : ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತನನ್ನೂ;
- ೩ಅ) “ಮೂರು ದಿನ” : ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತನ ಪುನರುತ್ಥಾನದ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲವನ್ನೂ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಒಂದು ಜನಪದದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದಾಗ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೀನು-ಜಾನಪದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ. ಸಂಕೇತಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರದೆ, ಅವು ಕಾಲದೇಶಗಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅರ್ಥಾತ್ ಅವುಗಳ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕತೆ (Arbitraines)ಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ.

ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ‘ಘಟನೆ’ಗಳ ಚಾರಿತ್ರಿಕತೆಗಿಂತ ಅವುಗಳ ಸಾಂಕೇತಿಕತೆಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಬೈಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿವೆ. (ನೋಡಿ : 1 k 12.33-13.32 ; 1 k 20.35-43 ;

22.11; 17-19; 2 k 8.7-15; 9.1-12; 2k 13.14-9; IS 20; Jr. 27.1-8; Ezk. 4.1-15). ಧಾರ್ಮಿಕ ಉಪದೇಶವೇ ಈ ಐತಿಹ್ಯಗಳ ಉದ್ದೇಶ.

೨.೦ ತೊಬಿತನ ಕಥೆ (ಸಾರಾಂಶ)²

ಪಾಲೆಸ್ತೀನ್ ದೇಶದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಫ್ತಲಿ ಎಂಬ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಗಡೀಪಾರಾಗಿ ಆಫ್ಫಿರಿಯಾದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ಯತನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಫ್ಫಿರಿಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ, ನಿನೆವೆ ಪಟ್ಟಣ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದ ತೊಬಿತನೆಂಬುವನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಈತ ದೇವಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದು ಜನಪರ ಜೀವನವನ್ನು ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೂ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಕುರುಡನಾದ.

ಮಿಡಿಯಾ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಎಕ್ಬತನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ರಾಗಯೆಲ್ ಎಂಬಾತನು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಈತ ತೊಬಿತನ ಕುಲಗೋತ್ರದವನೇ ಆಗಿದ್ದ. ಈತನಿಗೆ ಸಾರಾ ಎಂಬಾಕೆ ಮಗಳು. ಅಸ್ಮದೇವುಸ್ ಎಂಬ ದೆವ್ವದ ಕುತಂತ್ರದಿಂದಾಗಿ ಮದುವೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬರ ನಂತರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಾಗಿ, ಈಕೆಯ ಏಳು ಮಂದಿ ಗಂಡಂದಿರೂ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಈ ಚಿಂತಾಜನಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಬಿತ ಮತ್ತು ಸಾರಾ ತಮಗೆ ಸಾವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡು ಎಂದು ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಆತ ರಾಫಾಯೆಲ್ ಎಂಬ ದೇವದೂತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ದೇವದೂತನು ತೊಬಿತನ ಮಗನಾದ ತೊಬಿಯಾಸನನ್ನು ರಾಗಯೆಲಿನಲ್ಲಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕರೆತಂದು ಸಾರಾಳನ್ನು ಈತನೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ತೊಬಿತನ ಕುರುಡತನವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ಟೈಗ್ರಿಸ್ ನದಿಯ ಮೀನಿನ ಪಿತ್ತರಸವನ್ನು ಔಷಧಿಯನ್ನಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ; ದೆವ್ವದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಡಲು ಆ ಮೀನಿನ ಹೃತ್ಕೋಶ ಮತ್ತು

2. 'ತೊಬಿತ' ಮತ್ತು 'ಜೂಡಿತ್' ಎಂಬ ಬೈಬಲಿನ ಭಾಗಗಳು ಮೂಲ ಹೀಬ್ರೂ ಬೈಬಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಾಂಟ್ ಪಂಥದ ಕ್ರೈಸ್ತರು ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೩೮೨ ರಿಂದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಕಥೋಲಿಕ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಸಭೆ ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು (Apocrypha) ಬೈಬಲಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ.

ತೊಬಿತನ ಕಥೆಯ ಕಾಲ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೪೦೦-೫೦೦ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. (Jones, ೬೦೩). ಈ ಕಥೆಯ ಪಾಠಕ್ಕೆ ನೋಡಿ : ಅದೇ ೬೦೫-೨೧.

ಪಿತ್ತಕೋಶಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಹೊಗೆಯಾಡಿಸಲು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಲು ತೊಬಿಯತನಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ ; ದೆವ್ವದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

೨.೧ ಅರ್ಥವಿನಿರಣಿ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೋಪಚಾರ, ದೆವ್ವಗಳ ಉಚ್ಚಾಟನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೀನಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ವಭಾವತಃ ಕಹಿಯಾಗಿರುವ ಪಿತ್ತರಸ ಕಷ್ಟ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತ. ಭಕ್ತನ ಸಂತದೃಷ್ಟಿ ಅಥವಾ ಒಳಗಿನ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ತೆಗೆಯುವುದು ಜೀವನದ ಕಷ್ಟ ನೋವುಗಳ ಅನುಭವದಿಂದಾಗಿ. ಯೆಹೂದಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದಾಸ್ಯತನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಔಷಧೋಪಚಾರದ ಒಳಾರ್ಥ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೆವ್ವದ ಉಚ್ಚಾಟನೆ ಮಾಟಮಂತ್ರ ವಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಭಕ್ತರ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ವರರೂಪವಾಗಿ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ತಂತ್ರ ಮಾತ್ರ. ಯೆಹೂದಿ ಅವಲೋಕನದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಗೆಯೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಹೊರತು ಮಾಟ ಮಂತ್ರಗಳಿಗಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೃತ್ಕೋಶ ಮತ್ತು ಪಿತ್ತಕೋಶ ಸುಡುವ ಕ್ರಿಯೆ ಅಹಂಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸುಡುವಿಕೆಗೆ ಸಂಕೇತ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿರುವ ಅಹಂ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ 'ದುಷ್ಟತನ' : ದೆವ್ವ ನಾಶಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಂಜಕಾರ್ಥ.

೩.೦ ಮೀನು ಬೇಟೆಯ ಸನಾಡ (Lk 5.1 1)

(ಸಾರಾಂಶ)

ಗಲಿಲೇಯದಲ್ಲಿ ಗೆನೇಸರೆಸ್ ಎಂಬುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ. ಕೆರೆ ತುಂಬ ತಂಪಾದ ನೀರು. ನೀರಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೀನರಾಶಿ. ಆ ಕೆರೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಯೇಸುವಿನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಸಿಮೋನ್-ಪೇತ್ರನ ದೋಣಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಯೇಸು ಆ ದೋಣಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಜನಸ್ತೋಮಕ್ಕೆ ಉಪದೇಶ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಆಳವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ದೋಣಿಯನ್ನು ನಡೆಯಿಸಲು ಸಿಮೋನನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬಲೆ ಬೀಸಲು ಕರೆ ಕೊಟ್ಟ. ಸಿಮೋನನ ತಂಡ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಮೀನಬೇಟೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಗುರುವಿನ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆತ ಬಲೆ ಬೀಸಿದ.

ಆಗ ಬಲೆಗೆ ಮೀನು ರಾಶಿರಾಶಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಬಲೆ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮತ್ತೊಂದು ದೋಣಿಯವರು ಬಂದು ನೆರವು ನೀಡಿದರು. ಆ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನು ತುಂಬಿ ಅವು ಮುಳುಗುವ ಹಾಗಾದವು. ಎಲ್ಲರೂ ವಿಸ್ಮಯಪಟ್ಟರು. ಆಗ ಯೇಸು ಸಿಮೋನನಿಗೆ ಅಂಜಬೇಡ. “ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವನಾಗಿರುವಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ತಮ್ಮ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ದಡಕ್ಕೆ ತಂದು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು, ಯೇಸುವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದರು.

೩.೦ ಅರ್ಥನಿವರಣೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೀನು ಅಡುಗೆಯಾಗಿ ಹಸಿದವನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅಹಾರವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ‘ಇಂದಿನಿಂದ ಸಿಮೋನ-ಪೇತ್ರನ ಬಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗದೆ ತಮ್ಮ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳುವುದು, ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆಯ ಸಂಕೇತ. ಪಾಪದ ಅರ್ಥಾತ್ ಅವಿದ್ಯೆಯ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಸಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾನವರೆಂಬ ಮೀನುಗಳು ದೈವೀಕೃಪೆ ಎಂಬ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾದಾಗ, ಅವರಲ್ಲಿಯ ಅಹಂಪ್ರಜ್ಞೆ ಅಳಿದು ಹೋಗಿ ಸಮಷ್ಟಿ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲ ವಸುಧೈವ ಕುಟುಂಬಕರಾಗಿ, ಏಕತಾ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿ ಜೀವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಐಕ್ಯತಾಭಾವದಿಂದ ಜೀವಿಸುವಾಗ ‘ಹೊಸ ಸಮಾಜ’ ‘ಇಲ್ಲಿ’ ಮತ್ತು ‘ಈಗ’ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಈ ಪವಾಡ ವೃತ್ತಾಂತದ ಸೂಚ್ಯಾರ್ಥ.

೪.೦ ಸನ್ನಾಚಾರ

ಬೈಬಲಿನಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಐತಿಹ್ಯ, ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲ. ಚರಿತ್ರೆ, ಬೈಬಲಿನ ನೇರ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಂವಹನಗೊಳಿಸಲು ಕೆಲವು ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ‘ಮೀನು’ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಅರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ಸಂಕೇತ-ವೈಜ್ಞಾನಿಕ (Semiotic) ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

‘ಮೀನು’ ಎಂಬ ಸಂಕೇತ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ, ಹಳೆಯ ಒಂದೆಂಬಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಯೋನನ ಐತಿಹ್ಯದಲ್ಲಿ ‘ಮೀನು’ ಯೆಹೂದಿಗಳನ್ನು

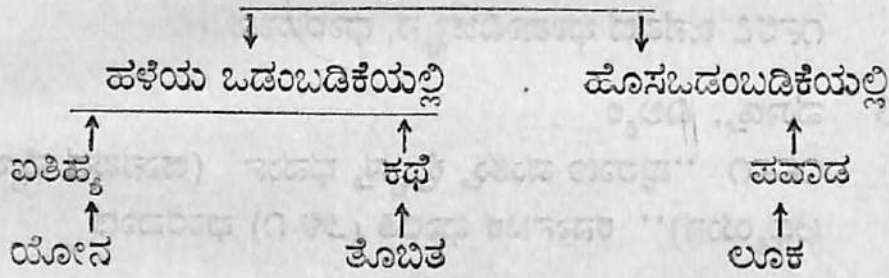
ದಾಸ್ಯತನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿದ ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯಾಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವಾದರೆ, ತೊಬಿತನ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಯೆಹೂದಿ ಜನಾಂಗದ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಲೂಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಮೀನಿನ ಪವಾಡದ ವೃತ್ತಾಂತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಸ್ತು ಶರಣರು ರೂಪಿಸಬೇಕಾದ 'ಹೊಸ ಸಮಾಜ'ಕ್ಕೆ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಮೀನಿನ ರಾಶಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಸ್ತರ ಬಲೆಗೆ ಸಿಗುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಕರಾವಳಿ ಜನಪದ ಅಡುಗೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುವಾಗಿರುವ ಮೀನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಅಮೂರ್ತಗೊಂಡು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೈಬಲ್ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ.

೫.೦ ಸನೀಕರಣ

5.1

ಬೈಬಲ್ ಜಾನಪದ



5.2 ಮೀನು ಸಂಕೇತದ ಅರ್ಥವಿನಿರಣಿಯ ಸೂತ್ರ [Formula]

$$\left[\begin{array}{l} \text{ಮೀನು} \\ \left\{ \begin{array}{l} \text{ಮೀನಿನ } \left\{ \begin{array}{l} \text{ಹೃತ್ಕೋಶ} \\ \text{ಪಿತ್ತಕೋಶ} \\ \text{ಪಿತ್ತರಸ} \end{array} \right\} \\ \text{ಮೀನು-ರಾಶಿ} \end{array} \right\} \rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \text{'ಬ್ಯಾಬಿಲೋನ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ'} \\ \text{ಯೆಹೂದ್ಯ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ} \\ \text{'ಹೊಸ ಸಮಾಜ'} \end{array} \right\} \cdot \left\{ \begin{array}{l} \text{ಯೋನ} \\ \text{ತೊಬಿತ} \\ \text{ಲೂಕ} \end{array} \right\}$$

೬.೦ ಸಂಕೇತ ಸೂಚಿ

Ezk

Ezekiel

ಯೆಹೆಜ್ಕೀಲನು

Is

Isaiah

ಯೆಶಾಯನು

Jon	Johan	ಯೋನನು
1 K	1 Kings	1 ಅರಸುಗಳು
2 K	2 Kings	2 ಅರಸುಗಳು
Lk	Luke	ಲೂಕನು
Mt	Matthew	ಮತ್ತಾಯನು
NT	New Testament	ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆ
OT	Old Testament	ಹಳೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆ

೭.೦ ಆಧಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ

- 7.1 ಬೈಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ
೧೯೮೨ ಸತ್ಯವೇದವು, ಬೆಂಗಳೂರು
- 7.2 ಮಾಡ್ಡ್, ವಿಲ್ಯಂ
೧೯೮೭ ಜನಪದ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನ, ಧಾರವಾಡ
- 7.3 ಮಾಡ್ಡ್, ವಿಲ್ಯಂ
೧೯೯೦ “ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮ (ಜನಪದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ)” ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತಿ (೨೪.೧) ಧಾರವಾಡ
- 7.4 Almario, C.R. (Chairman CBC)
1988 Christian Community Bible, Philippines
- 7.5 Bentzen, A.
1952 Introduction to the Old Testament
(2 vols.) Copenhagen.
- 7.6 Brown, R.E. et. al.
1987 The Jerome Biblical Commentary,
Bangalore.
- 7.7 Delmore J.
1957-59 A. Robert and A. Feuillet,
Introduction a la Bible (2 vols.) Paris.

- 7.8 Gelin A.
A Robert and A. Tricot, Guide to the Bible
[Vol. I, 2nd ed.], New York.
- 7.9 Jones A. [Gen.Ed.]
1966 The Jerusalem Bible, London.
- 7.10 Robert A.
1928 F. Vigouroux, Dictionnaire de la Bible
Supplement [7 vols], Paris.

‘ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾ’ ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗ

ಲೇಖಕ : ಎಸ್. ಎಸ್ ಅಂಗಡಿ

ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಲಾಟಗಳು ಒಂದು. ಬಯಲಾಟಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಾಟ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣಾಟಗಳೆಂದು ಎರಡು ವಿಧ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿದ ದೊಡ್ಡಾಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಜನಪದರು ಬೇಸತ್ತಿರಬೇಕು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಸಣ್ಣಾಟಗಳು ಬಯಲಾಟಗಳಿಂದ ಸಿಡಿದು ಬಂದಿರಬೇಕು. ಸಣ್ಣಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಾಣಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಧ. ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಣ್ಣಾಟವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜಾನಪದ ಸಣ್ಣಾಟಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯವಾದುದಾಗಿದೆ ಇದರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ.

೧. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಾಸ್ತವಿಕ ಘಟನೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ನಾಟಕ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ.
೨. ನಾಟಕದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಸ್ಯ, ಪ್ರಣಯ, ಶೃಂಗಾರಗಳೇ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡಿವೆ. ಮೈ-ಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಹಾಡುಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. (ಅವುಗಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ ದುರಂತ ಅಡಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು)
೩. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾಷಾ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ದೂರವಾಗಿ ನಾಟಕದ ಆಶಯ ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಈ ಸೆಟ್ಲಾಟ ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನದೆ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಈಗ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕಗಳಿಗೂ ದಾಟಿದೆ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಾಡಿನ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಹೊರಗಡೆ ಇರುವ ನೆರೆಯ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಾಟಿಕೊಂಡು ಬರುವಾಗ ನಾಟಕದ ಹಾಡುಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಪ್ರ ಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಗಮನದಲ್ಲಿರುವುದು, ಬೆಳಗಾವಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಹಾಡುಗಳ ರಚನೆ.

ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಹಾಡುಗಳ ರಚನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಉಪಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೆಲವು ಧ್ವನಿರಚನಾಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಅನುನಾಸಿಕರಣ, ಜಾರುಧ್ವನಿಗಳ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಆಕೃತಿಮಾಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇವು ನಾಟಕದ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸೊಗಡನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅವುಗಳ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನನಗಿಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಆ ನಾಟಕದ ರಂಗಪ್ರಯೋಗದ ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ.

ಈ ಜಾನಪದಗೀತ ರೂಪಕ ಬೆಳಗಾವಿಯಂತಹ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನೆರೆಯ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆ ಭಾಷೆಯ ಅನೇಕ ಪದಗಳು, ಪದಗುಚ್ಛಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನುಗ್ಗಿಬಂದಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆರೇಬಿಕ್, ಉರ್ದು, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವೂ ಈ ಜಾನಪದ ರೂಪಕದ ಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಭಾಷಾ ಮಿಶ್ರಣ (Code-mixing) ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಭಾಷಾ ಸ್ವೀಕರಣವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸ್ವೀಕರಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವೀಕರಣ ವಾಗಿದೆ. (Cultural-Borrowing) ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರವಾಡಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸೇಡಜಿ ಮಠ್ತ ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಜಾರ, ಪೈರಾಣ, ಜಾಕೀಟ್, ಸಾರೀಸಂಬರ್, ಪಾಡ್ಡಿ, ರೋಖಿ, ಅಬರೂ, ಮುಂತಾದವು ಮರಾಠಿ ಮಠ್ತ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಪಗಡಿ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕಗಳೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ದಶಾಪೌಶೇಕ ಹೊಡತಾ |
 ಚಕ್ರಾ ತೀನೀಗೆ ಕಡತಾ |
 ಕೂಡಿ ಪಗಡಿನಾಡೋಣ |

ದಶಾ, ಪೌಶೆ, ಚಕ್ರಾ, ತೀನಿ ಮರಾಠಿ ರೂಪಗಳೆ ಆಗಿವೆ ಸಂಗ್ಯಾ-ಗಂಗಾನ
 ಎದುರಿಗೆ ತನ್ನ ಮೋಹವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಬರುವ

ರಾಜ ಹೆಣ್ಣು ಸಾಜನಡಿಗಿ ನಾಜೂಕಾ
 ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿ ಬಯಲಾಕಾ
 ಹೆಂಗಾರ ಮಾಡಿ ತೋರದಯಾ ಕರಣಾ

ಈರಾ್ಯಾ, ಇರಪಕ್ಷಿ-ಬಸವಂತ ಸೇರಿ ಸಂಗ್ಯಾನ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವಾಗ 'ಇವನ
 (ಸಂಗ್ಯಾನ) ಶಿರಾ ಹರಿ ಹರಿ' ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ನಾಜೂಕ ಆರೇಬಿಕದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ದಯೆ,
 ಕರುಣ, ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಪರಮ್ತು ತನ್ನ ಅಳಿಯ ಸಂಗ್ಯಾನ ಸಾವನ್ನು ಕಂಡು
 ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಈರಾ್ಯಾ ಮತ್ತು ಪರಮ್ತುರ ನಡುವೆ
 ನಡೆಯುವ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ, ಪೋಜದಾರ, ಮಾಮಲೀದಾರ ಮುಂತಾದ
 ಪದಗಳು ಪರ್ಶಿಪ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ಇತರ ನಾಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಿರುವಂತೆ
 ಸಂಗ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆಗಿದೆ.

ನಾಟಕದಂತಹ ಜನಪ್ರಿಯ ಮಾಧ್ಯಮ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ
 ಹೊರತಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಭೌಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ
 ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಈ ರೂಪದ ಮೇಲೆ ಆಗಿದೆ. ನಾಟಕ ವಿಚಾರ
 ಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಲು, ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೊಡನೆ ಸಂವಹನ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಅನ್ಯ ಭಾಷೆ
 ಗಳ ಈ ಪ್ರಭಾವ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಮದುವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಹಾದರಕ್ಕಿಳಿಯುವುದು ಜಾನಪದರು ಒಪ್ಪಲಾರದ
 ಮಾತು. ಅದು ಅಪರಾಧವೇ ಸರಿ. ಗಂಗಿಯು ಪರಮ್ತು-ಬಾಳ್ಯಾರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ
 ಸಂಗ್ಯಾನ ಜೊತೆಗೆ ಹಾದರಕ್ಕಿಳಿದು ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ಗಂಡ ಈರಾ್ಯಾನ
 ಕಿವಿಯ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಈರಾ್ಯಾ-ಗಂಗಿಯರ ರೋಷಯುಕ್ತವಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ
 ಅನೇಕ ಬೈಗುಳಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು 'ದ್ವೇಷ' ಮತ್ತು 'ಕಾಮದ' ಸುತ್ತಲೆ
 ಇವೆಯೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಜಾನಪದ ಬೈಗುಳಗಳನ್ನು
 ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಲೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಕೆಟ್ಟರಂಡಿ, ಛಿರಂಡಿ, ಸೂಳಿಮಕ್ಕಳ, ಹಾದರ
 ಗಿತ್ತಿ, ಕುಂಟಲಗಿತ್ತಿ, ಹೊಯ್ಯಾಲಗಿತ್ತಿ ಮುಂತಾದವು.

ಕೆಟ್ಟ+ರಂಡಿ — ಕೆಟ್ಟರಂಡಿ

ಛಿ+ರಂಡಿ — ಛಿರಂಡಿ

ಸೂಳಿ+ಮಕ್ಕಳ — ಸೂಳಿಮಕ್ಕಳ

ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಷಾ ಘಟಕಗಳಿವೆ. ಎರಡೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಕೃತಿ ಮಾಗಳೆ ಆಗಿವೆ. ಬೈಗುಳಗಳಲ್ಲಿ ರಜನೆಗಿಂತಲೂ ಅರ್ಥ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಾಗಿವೆ.

ಹಾದರ+ಗಿತ್ತಿ — ಹಾದರಗಿತ್ತಿ (ಹಾದರತನ)

ಕುಂಟಲ+ಗಿತ್ತಿ — ಕುಂಟಲಗಿತ್ತಿ (ಕುಂಟಲತನ)

ಹೊಯ್ಯಾಲ+ಗಿತ್ತಿ — ಹೊಯ್ಯಾಲಗಿತ್ತಿ (ಹೊಯ್ಯಾಲತನ)

ಹಾದರ, ಕುಂಟಲ, ಹೊಯ್ಯಾಲ ಈ ನಾಮಪದಗಳಿಗೆ-ಗಿತ್ತಿ-ತನ ಎಂಬ ತದ್ಧಿಂತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಇವು ತದ್ಧಿತಾಂತ ನಾಮ ಪದಪುಂಜಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಶಾಬ್ದಿಕ ಹೊಡೆತಗಳಾಗಿವೆ. ಈರ್ಯಾ-ಗಂಗಾರ ನಡುವೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಹತ್ತಿ ಸನ್ನಿವೇಶ ಕಾವೇರಿದಾಗ ಈರ್ಯಾ ಗಂಗಿಯನ್ನು ಬೈದರೆ ಅವಳು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬೈಯುತ್ತಾಳೆ.

ಪಾಪಕಟ್ಟಿ ಕೊರೊ ಪದರಾಗ

ಮರುಗುವೆ ಮನದಾಗ

ಸುಳ್ಳು ಅನ್ನೋದ ಮಾತ ಆಡಬ್ಯಾದ

ಹಾದಿ ನರಕಕ್ಕೆ

ಆಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಈರ್ಯಾ ನ ರೋಷವನ್ನು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ. 'ಬೆಡರೊ ತಮ್ಮಗಳಿರಾ ಈ ಹಾದರಗಿತ್ತಿ ಬೆನ್ನತ್ತಾಟಕ್ಕಿತ್ತ, ಕಾಲ ಮ್ಯಾಲ ಮಾಡಿ ಗೊಣಕೊದ ತಲೆ ಬಿಡಿಸಿ ಚೆಲ್ಲುವೆ ಬಾವ್ಯಾಗೆ' ಎಂದಮೇಲೆ ಗಂಗಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದು ಮಾನಸಿಕ ಸಮತೋಲನ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ, ತಾನು ಕೀಳಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಹಂ1 ಎನ್ನುವುದು ಮೇಲೆದ್ದು

1. ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡ್‌ನ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗೆಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಇದು. ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿರುವ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಫ್ರಾಯ್ಡ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವನು ಮನಸ್ಸು, ಇದಂ, ಅಹಂ, ಆದಿಅಹಂಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆ. ಇದಂ ಅನುವಂಶಿಕವಾಗಿ ಬಂದುದು ಅಹಂ ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿರುವ ಇದಂನ ಒಂದು ಭಾಗ. ಸಮಾಜೀಕರಣದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಭೋದಿಸಲಾದ ನೈತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಆದರ್ಶಗಳು ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರತೀಕ ಆದಿಹಂ.

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ (ಸಂ) ಕೆ.ಆರ್. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಮತ್ತು

ಎಸ್.ಎಸ್. ಧರಣೀಂದ್ರಯ್ಯ ಕ.ವಿ.ವಿ.

ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಬೈಗುಳು ಬೆಳಗಾವಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಈ ಸಣ್ಣಾಟದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿವೆ.

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ.

ಮೂಗ ಕೋದ ಕನ್ನಡಿ

ಹಲ್ಲವನ್ನು

ಚಂಡಿಚವುಟ

ನಿರವಂಶ ಆಗಲಿ

ಕಡಬೇರಿಕೆ

ಕೋಲೆ ಮಿಂಚ ಹೊಡದಾಂಗಾತ ಏಕಾ ಏಕಿ ಮುಂತಾದವು

ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಹಲವಾರು ಅನುಭವೋಕ್ತಿಗಳು ಪಾತ್ರಗಳ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿವೆ. ಸಂಗ್ರಾ ಗಂಗಾನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ತನ್ನ ಮೋಹವನ್ನು ತೋಡಿ ಕೊಂಡಾಗ ಗಂಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

ದಶಮುಖಿ ರಾವಣ | ಒಯ್ಯಾನೊ ಸೀತಾನ

ಆತೇನೊ ಏಕ್ವಾಣಾ ಅವನ ಗತಿ |

ಈ ಕಪ್ಪತ ಗುಡ್ಡ ಕಣ್ಣಿ ಗಿ ಛಾಯಾ

ಹೋದೇನಂತೀಯಾ ನೀನಾ

ಇದು ಹುಲ್ಲ ಜೀವ | ಅಲ್ಲ ಮತ್ತ ಹುಟ್ಟಾಕ ಕೇಳ ಕ್ವಾಣಾ |

ತುಡಗ ಪಟಿಂಗತನ ಅಡಗದೊ ಮೂರ ದಿನಾ |

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸರದ ಜನರ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳನ್ನು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಅನುಭವೋಕ್ತಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಆ ಉಕ್ತಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಜೀವನವನ್ನು ಕಂಡುಂಡ ಜನಪದದ ಮನಸ್ಸಿನ ತಾತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಭಾಷೆಯ ಸತ್ವ, ಸೊಗಡು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಈ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಅನುಭವೋಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಅನುಕರಣವಾಚಕಗಳು

ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕರಣವಾಚಕಗಳು ಜೀವನಾಡಿಯಂತೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕಳೆತರಲು ಸಹಾಯಕ ವಾಗಿದೆ.

ಹುಡುಗಿ ಪಿರಿ ಪಿರಿ ಓಡಿ ಬಂದಿ
ಖಿಳಾಬಳಾ ಹೊಳತಿ
ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿಂಚಲೆ
ಮರಮರ ಮರಗತನ ಮನದಾಗ

ಮುಂತಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅನುಕರಣವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ ನಾಟಕದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಇವು ಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆಯೇ ಹೊರತು ಹೊರೆಯಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಳಾ, ನಾಟಕದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಈರಾ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಈರಾ ಮತ್ತು ಗಂಗಾರ ನಡುವೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಭೋಧನೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ರಚನೆ ಸರಳವಾಗಿದ್ದರೂ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ನಾಟಕೀಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಖಿ ಬಾಬಾ |
ಪ್ರಿಯಾ | ನಿಮಗೆ ಕೈ ಮುಗಿಯುವೆ
ಪ್ರಾಣಕಾಂತಾ | ಹಾ ಹೇಂಗ ಜೀವಿಸಲೋ
ಕಾಂತಾ ಕರಸೀದ ಕಾರಣೇನೊ ಕಾಂತಾ |
ಕೇಳ ಕಾಂತೇ |

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಂಭೋಧನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಜಾನಪದ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃತಕವಾಗಿ, ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ದ್ವಿಸ್ವರತೆ [Diglossia] ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳಾ ಮೇಲೆ ಆಗಿರಬೇಕು.

2. ಒಂದು ಭಾಷಾ ಸಮೂಹದವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಡುನುಡಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬಳಸುವ ಭಾಷಾ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ದ್ವಿಸ್ವರತೆ ಎನ್ನುವರು. ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದ್ವಿಸ್ವರತೆ ತುಂಬ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತ, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ವಲಯಗಳ ದ್ವಿಸ್ವರತೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಜಾನಪದ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಪಾತ್ರಗಳು ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲು ಮಾತು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾತುಗಳು ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಗ್ರಾಮ್ಯವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಸಂಭಾಷಣೆ ಹೆಚ್ಚು ನೈಜವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾಕ್ಯಗಳು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕವಾಗಿದ್ದು ತುಂಬ ಸರಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಗಾತಿ ಬಾಳ್ಯಾನಿಗೆ ಗುಂಗಿಯನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಮನೆಯ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಸಂಗಾತಿ : ಗೆಳೆಯಾ ಬಾಳಣ್ಣ ಹೊಂಗಲ ಊರಾಗ ಚದರಂಗ ಚಾವಡಿ ಐತಿ

ಬಾಳ್ಯಾ : ಗೆಳೆಯಾ ಮುಂದೆ

ಸಂಗಾತಿ : ಗೆಳೆಯಾ ಚದರಂಗ ಚಾವಡಿ ಮುಂದೆ ಗೊಂಬೆ ಗುಡಿ ಐತಿ

ಅದರ ಆಚಿಕ ಘಾಜಿಗಟ್ಟಿ ಐತಿ

ಬಾಳ್ಯಾ : ಗೆಳೆಯಾ ಅದರ ದಾಟಿ ಏನ ಒತಿ

ಸಂಗಾತಿ : ಗೆಳೆಯಾ ಒಂದೆ ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಾ ಐತಿ, ತೆಂಗಿನ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಲಗಲ್ಯಾರ ಮನಿಗೆ ಸತಾನೆ ಸರತೆ ಐತಿ ಗೆಳೆಯಾ

ಬಾಳ್ಯಾ : ಗೆಳೆಯಾ ಲಗಲ್ಯಾರ ಮನಿಗೆ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಹೋಗಲಿ

ಸಂಗಾತಿ : ಎಕ್ಕಿ ಎಲೆ ತೋಗೋಬೇಕು, ಬತ್ತಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಅದರೊಳಗ ತಂಬಾಕ ಹಾಕೋ ಬೇಕು ಗೆಳೆಯಾ ಕಡ್ಡಿ ಆಕಾಗಿಲಗಲ್ಯಾರ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳ ಹಾವಭಾವಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನೋವೃತ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ

ಗೆಳೆಯಾ ಹೇಳುತ್ತೀನಿ ಕೇಳುವಂತನಾಗು

ಅದೇ ನೀರವುದು ಚಿಂದವಾಗಿ ಹೇಳುವಂತನಾಗು

ಗೆಳೆಯಾ ನನಗೇನು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ

ಹೇಳುವಂತನಾಗು.

ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ನೋಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರತ್ತ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದಗಾದೆ, ಪಡೆನುಡಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಜಾನಪದ ಆಡುನುಡಿಯನ್ನು ಕವಿ ಈ ಸಣ್ಣಾಟಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಅಲಂಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಗಂಗಾಳ ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ಮಾತು ಹೋದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿಯ ಪೂಜಾರಿ ಆಕೆಯ ರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ,

ಹಿಂದಿನ ಹುಡಿಗಿ ವೈಬಣ್ಣಾ
 ಧೇಟ ಲಿಂಬೆಯ ಹಣ್ಣಾ
 ನೋಡಿ ಮಚ್ಚಾಪ ಕಣ್ಣಾ
 ಎ, ಯಮ್ಮಾ | ಯಾರದಿ ಹೇಳ ನೀನಾ |
 ನಡ ಸಣ್ಣ ಕಾಗಿಗಿಗಣ್ಣಾ |
 ನಾಗರ ಬಣ್ಣ | ನೋಡಲಾರೋ ಈಕೆ ವರ್ಣಾ

ಹೆಣ್ಣಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ದೇಹದ ಮಾಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅದನ್ನೂ ಮೀರಿದ ಅವಣ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಈ ವರ್ಣನೆ ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಗಿಯ ಅಂಗಾಂಗಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬನಪು, ವೈಯ್ಯಾರವನ್ನು, ಕಾಂತಿ ಕಳೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಅಂದರೆ ಕಾಮೋಪ ಭೋಗದ ವಸ್ತುವೆನ್ನು ವಂತಾಗಿದೆ. ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಳ್ಯಾನಿಗೆ ಗಂಗಾಳ ರೂಪವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಮಾತುಗಳು ಉಪಮಾಲಂಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಬಾಳಿದಿಡಿನಾ ಹಂಗ |
 ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬಿ ಸುಳಿಧಾಂಗ
 ಚಕಮಕಿ ಕಡಧಾಂಗ | ತಾರಕ್ಕಿ ಮೂಡಿಧಾಂಗ |

ಹುಡಿಗಿ ರೂಪಾ
 ಹಚ್ಚಿಧಾಂಗ ದೀಪಾ |
 ಉಂಡಾಂಗಾತು ಹೋಳಿಗಿ ತುಪ್ಪಾ |

ಇಲ್ಲಿ ಭಾವ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಳ ರೋಮಾಂಚಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು ಜಾನಪದ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಗಿ ಕಾಮುಖಿ ಸಂಗ್ರಾನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವಾಗ 'ನಾಳಿ ಸುಣ್ಣಾತಿಂದ ಮಂಗ್ಯಾನೆಗೆ ಹಲ್ಲ ಕಿಸದೀಯಾ ನೀನಾ'

ಎಂಬ ಉತ್ತಮ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಚ್ಚುಳ್ಳ ಆಡುನಾಡಿಯ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲಿದೆ, ಗ್ರಾಮ್ಯದ ಸಹಜತೆ ಸೊಗಡು ಇಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಗಳಂತೆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು (ಶಬ್ದ ಚಿತ್ರಗಳು) ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿ ನಾಟಕದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ಧೇಸಿಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಪರಮ್ತು ಮತ್ತು ಬಾಳ್ಯಾರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಅನಿವಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿ ಗಂಗಿ ಸಂಗ್ರಾನೊಂದಿಗೆ ಹಾದರಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಸಂಗ್ರಾ ನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಸುಖ ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಸಂಗ್ರಾ ಗಂಗಿಯ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ವಿವಿಧವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಬರುವ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು—

ಹಾಲೀಗಿ ಹಾಕಿಧಾಂಗ ಹೆಪ್ಪಾ |

ಕಣ್ಣೀಗಿ ಹತ್ತಿಧಾಂಗ ಜಿಂಪಾ |

ಹವಳಾ ಮುತ್ತು ಜೋಡಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿಧಾಂಗ |

ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಶೃಂಗಾರ, ಪ್ರಣಯದ ತೀವ್ರತೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಶಬ್ದ ಚಿತ್ರಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಗೀತ ರೂಪಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಕೊನೆಯ ತನಕ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲಂಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ, ಶೃಂಗಾರ ಮತ್ತು ರೌದ್ರ ಈ ಮೂರು ರಸಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಬಂದಿವೆ. ಮುದುಕ ಮುದುಕಿಯರ ಸಂವಾದ, ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮ್ತು, ಗಂಗಾ ಮತ್ತು ಪೂಜಾರಿಯ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ವಿಡಂಬನೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಸಂಗ್ರಾ-ಗಂಗಾರ ಸರಸದಲ್ಲಿ ಶೃಂಗಾರ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದೆ, ಈರಾ ಇರಪಕ್ಷಿ ಬಸವಂತರು ಸೇರಿ ಸಂಗ್ರಾನ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ರೌದ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಶೈಲಿ ಧೇಸಿ ಶೈಲಿ ಅಥವಾ ಜಾನಪದ ಶೈಲಿ ಅದು ಸರಳ ಮತ್ತು ನೇರವಾಗಿದೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ವರ್ಣನೆಗಳಾಗಲಿ, ಉಪಕಥೆಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಮುದುಕ-ಮುದುಕಿಯರ ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ಗೀತ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರ ಭಾಷೆ ಕಡಿಮೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ಸರಳ ರಚನೆಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಳ್ಯ ಇಬ್ಬರು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರ ಕಂಡಾಗ ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಳ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ—

ನಿನ್ನ ಮಾರಿ ನೋಡಿ ಆತೂ ಎಂಟಿ ದಿನಾ

ಹಾಮಿತ್ರಾ ಬ್ಯಾಸರಾದಾವೊ ಗೆಳೆತನಾ |

ಕೂಳ ನೀರ ಸಿವಿ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲೊ

ನಿನ್ನ | ಮಾರಿ ಮಖಾ ಯಾಕ ಬಾಡ್ಯಾವೊ:

ಇಂತಹ ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ತೊಡಕು ಇಲ್ಲ. ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶದ ವಸ್ತು, ಘಟನೆ, ದೃಶ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ವಾಸ್ತವ ನಿರೂಪಣೆಗಳಿವು. ಸಂಭಾಷಣೆಯೂ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಹ ಈ ಗೀತ ರೂಪಕ ಆಡು ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯಿಂದ ನಾಟಕ ಎನಿಸಿದೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಜಾನಪದ ಗೀತ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಶೈಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಸಂಗಾ್ಯ ಬಾಳ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹಸಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಧೇಸಿಯ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಕಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಜಾನಪದ ರೂಪಕದ ಗೀತಗಳು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿವೆ.³

ಸಂಗಾ್ಯ-ಬಾಳ್ಯಾ ಆಡುನುಡಿಯ ಮೂಲಕವೆ ಸಾಗುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಶಬ್ದಗಳು ನಾಟಕದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಗಳಿ, ಅನ್ನ, ಎಕಸಾರ, ಒಗತಾನ, ಒತ್ತರ, ಒಲ್ಲಿ,
ಕಸರ, ಕಸಾರಕಿ, ಕಪ್ಪತ್ತ, ಕೊಲಾರಿ, ಖುದ್ದ ಕುಸಿ
ಗುಲ್ಲ, ಗೊಂಡೆ, ಜಲಮ, ಡಾಲ, ತಂಗಳ, ತರಬ
ತಾಕೀತ, ತುಡುಗ, ದರಕಾರ, ದಿಗರ, ಸೇರ, ತಿವಿ
ನಸಕ, ಸದರ, ನಿವಧಿ, ನಿವಳ ಪಡಿಕಿ, ಪರಸಾದ, ಪಾವಡ,
ಬಡಿವಾರ, ಬುಗುಡಿ, ಬಿರಸ, ಬೇತ, ಭಂಡೆ, ಭೆರೋಸೆ,
ಮಸಲತ್ತ, ಮಾರಿ, ಮ್ಯಾರಿ, ಮುಕ್ಕ, ಮೂಲ, ಯುಗತಿ,
ರೊಕ್ಕ, ಲಗು, ಲಂಗೋಟಿ, ವೆಸನ, ಸಕನಾ, ಸಮೆ, ಸರಿಗಿ
ಸುಮ್ಮ, ಸಾಜಿ, ಹರಾ್ಯಗ, ಸುಸ್ತ, ಹ್ವಾರೆ⁴

3. ಸಂಗಾ್ಯ ಬಾಳ್ಯಾ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

4. ಸಂಗಾ್ಯ ಬಾಳ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಉಸ ಭಾಷೆ ಕೋಶವೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಬಹುದು (ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ).

ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಪಾತ್ರಗಳು ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರವಾಗಿವೆ. ಡಾ|| ಹೆಚ್. ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ 'ನಾಟಕಕಾರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾಷಾ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಘನವಾಗುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ದ್ರವ ರೂಪಗೊಳಿಸಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಥೆಯ ಆಶಯ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ'⁵ ಎನ್ನುವುದರ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.

ಈ ಗೀತ ರೂಪಕದ ಕಾವ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಡು ನುಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಗಾಗ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ತುಂಬ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಮತ್ತು ನಾಟಕದ ಭಾಷೆ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಹುಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಜನಪದ, ಭಾಷೆ, ರಂಗಭೂಮಿಯನ್ನೇರಿದರೂ ಆಡು ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯಾಗ ಲಾರದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಡುನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭೂತಕಾಲ ರೂಪಗಳ ಮುಂದೆ ಕ್ಯಾಸ್, ಕ್ಯಾರ್ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಹತ್ತಿವೆ.

ಹೋಗಿ ಕ್ಯಾಸ್ ಕೇಳಿಬಾರೋ ಆಕಿ ಮನದಾನ ಮಾತಾ |
ಹಿಂತಾ ಅನ್ನದ ಮಾತಾ ಆಡಿ ಕ್ಯಾರಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದಿ ನೀನಾ |
ಇವಳ ಕಾಲಮೇಲ ಮಾಡಿ ಕ್ಯಾರಿ ತೂಗ ಹಾಕುವೆ ಗಿಡಕೆ |
ಈಗಿಂದೀಗ ಕಡಿದ ಕ್ಯಾರಿ ಚಿಲ್ಲವೆ ಬಾವ್ಯಾಗ |

ಕ್ಯಾಸ್, ಕ್ಯಾರ್ ರೂಪಗಳು ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಅವು ಗಳ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ (ಮುಗಿಸಿ) ಬಂದೆ ಎಂದರ್ಥ.⁶

ಸಂಗಾ ಬಾಳ್ಯಾದ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಗಳು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕವಾಗಿದ್ದು ಆಡುಮಾತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿವೆ. ವಾಕ್ಯಗಳ ಕರ್ತೃ, ಕರ್ಮ, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ವಿರುವ ಕ್ರಮ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಧಾನ್ಯತೆ ಇದೆ.

5. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳ ಭಾಷೆ (ಸಂ) ಸಂಗವೇಶ ಸವದತ್ತಿ ಮಠ ಪುಟ ೬೨

6. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕ್ಯಾಸ್, ಕ್ಯಾರ್ ರೂಪಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಯಾಗುವ 'ಬಿಟ್ಟು' ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹೋಗಿ ಕ್ಯಾಸ್ ಬಂದೆ, ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆ, ಇದರರ್ಥ ಹೋಗುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಂದೆ (ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದೆ).

ಆಡೋಣ ಬಾ ಬಾಳ್ಯಾ : ಜೋಡಿಲಿ ಗೆಲೆಯರ ।
 ಕೇಳಬೇಕಂದ್ರ ಓಣ್ಯಾಗ ಯಾರ್ಯಾರ್ ಇಲ್ಲ ।
 ಹೋಗಬ್ಯಾಡ ಮುದಿರ ತಂಡಿ ತಾಳಾಣಿಲ್ಲ ।

ಸಣ್ಣಾಟಗಳ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಗ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾದ ಪಾಕ್ಯಗಳು ಮಾದರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸನ್ನಿವೇಶದ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಜಾನಪದ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಏಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಗಳಿವೆ. ಸಂಗ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾ, ಈರಾ, ಇರಪಕ್ಷಿ, ಬಸವಂತ ಎನ್ನುವ ಐದು ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಗಳು. ಪರಮ್ಮ, ಗಂಗಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳಿವೆ. ಪಾತ್ರಗಳು ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಸಂಭೋದಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಂಗಪ್ಪ— ಸಂಗಣ್ಣ— ಸಂಗ— ಸಂಗ್ಯಾ
 ಬಾಳಪ್ಪ— ಬಾಳಣ್ಣ— ಬಾಳ್ಯಾ
 ಈರಪ್ಪ— ಈರಣ್ಣ— ಈರ— ಈರಾ
 ಗಂಗಾ— ಗಂಗಿ
 ಪರಮ್ಮ, ಇರಪಕ್ಷಿ, ಬಸವಂತ

ಈ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮಗಳನ್ನು ಬಳಸುವವನಿಗೂ, ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ : ಮೇಲು, ಕೀಳು, ಅತ್ತಿಯತೆ ಪಾತ್ರಗಳ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವ ಇವೆಲ್ಲವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಳ್ಯಾ ಕೀಳಾಗಿ, ಬಾಳಣ್ಣ— ಸ್ನೇಹ ಅತ್ತಿಯತೆ ಬಾಳಪ್ಪ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ, ಸಭ್ಯತೆ ಅವು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಸೂಚಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ಧಾರಿಗಳು ಆಯಾ ಪಾತ್ರವನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯುವಾಗ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನೋಧೋರಣೆಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಂಭೋದಿಸುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆ ನಾಟಕೀಯವಾಗಿರದೆ ತುಂಬ ಸಹಜ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಮೇಲ್ಮನಿ ಸಂಗ್ಯಾ, ಹುರಕಡ್ಡಿ ಬಾಳ್ಯಾ, ಲಗಲೀರ್ ಈರಾ ಎಂದು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮೇಲ್ಮನಿ, ಹುರಕಡ್ಡಿ, ಲಗಲಿ ಇವು ಅಡ್ಡ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿ [Surname] ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಸಂಗ್ಯಾ-ಬಾಳ್ಯಾದ ಪಾತ್ರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮೂರು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

- ಅ) ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ತಮ್ಮಂದಿರು
ಈರಾ-ಗಂಗಾ-ಇರಪಕ್ಷಿ-ಬಸವಂತ
- ಆ) ಗೆಳೆಯರು ಅತ್ತಿ
ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಪರಮ್ಪು
- ಇ) ಮಿಂಡ ರಂಡಿ
ಸಂಗಾ ಗಂಗಾ

ಮೊದಲನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಗಂಗಿಯ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗಂಗಿಯ ಪಾತ್ರ ಗರತಿಯಂತಿದೆ. ಆಕೆ ಸಂಗಾನ್ ಕೂಡ ಹಾದರ ಮಾಡಿ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸಂಬಂಧ ದಿಂದ ಕಾಳಜಿ ಅಪರಾಧಿಯಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ದುರಂತದ ದೆಸೆ ಹೊಂದುತ್ತಾಳೆ. ಜನರಿಂದ, ಗಂಡ, ಮೈದುನರಿಂದ 'ರಂಡಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಸಂಬಂಧ ವಾಜಿಗಳು ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನೇರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು [Social Relation] ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಗೀತ ರೂಪಕದ ಸೌಂದರ್ಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು ಅದು ಹಾಗಾಗಿ ಹರಿದಾಗ ಈ ಗೀತ ರೂಪಕದ ಭಾಷೆಯ ಸಂಗೀತ ಭಾಷೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಯಾಗುವ ಸಂಗೀತ ಜನಪದ ಸಂಗೀತ. ಈ ರೂಪಕದ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಕುಣಿತ, ಹಾಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಾರಿಸುವಿಕೆ ಇವು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ ದಪ್ಪು, ತಾಳುಗಳ ಬಳಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರಳವಾದ ಐದು-ಆರು ಧಾಟಿಗಳಿರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳೇ ಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಡುಗಳ ಪ್ರಾರಂಭ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯಗಳಲ್ಲಿ ರಭಸ ಹೆಚ್ಚು. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಹೊರತಾಗಿಸಿ ಈ ಆಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಬಹು ನೀರಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಂಗೀತ ದೊಂದಿಗೆ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡಾಗ ಒಂದು ಹೊಸ ರಸ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಹನ ಕ್ರಿಯೆಯು ಬಹುಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಂಗಾ-ಬಾಳಾ ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣಾಟಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಗೀತ ರೂಪಕದ ಭಾಷಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯೂ ರೀತಿ ಯನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಗೀತ ರೂಪಕವನ್ನು ರಂಗ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಅದರ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಭಾಷಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥ ಖುಣ

ಅ

- | | | |
|----|---------------------------------------|-----------------------------------|
| ೧. | ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕಂಬಾರ
ಕೀರ್ತನಾಥ ಕುರ್ತಕೋಟಿ | (ಸಂ) ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾ
(೧೯೬೬) |
| ೨. | ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿ ಎಂ. | ವಾಗರ್ಧ (೧೯೮೧) |
| ೩. | ಬಸವರಾಜ ಮಲಶೆಟ್ಟಿ | ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ
ಬಯಲಾಟಗಳು (೧೯೮೩) |
| ೪. | ರಂಗನಾಥ ಎಚ್. ಕೆ. | ಕರ್ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿ |

ಆ

- | | | |
|----|----------------------|---|
| ೧. | ಕೊಟ್ಟರಶೆಟ್ಟಿ ಎಂ. ಬಿ. | ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾ
ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದರ್ಶನ
ಭಾಗ—೩
ಕ. ವಿ. ವಿ. ಧಾರವಾಡ
(೧೯೭೮) |
| ೨. | ಖಂಡೋಬಾ ಪಿ.ಕೆ. | ಸಂಗ್ರಾ-ಬಾಳ್ಯಾ
ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ
(ಜಾನಪದ ಮುನ್ನೋಟ) |
| ೩. | ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ ಹೆಚ್.ಎಂ. | ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳ ಭಾಷೆ.
ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ
(ಸಂ) ಸಂಗಮೇಶ
ಸವದತ್ತಿ ಮಠ (೧೯೯೨) |
| ೪. | ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ | 'ಸಂಗ್ರಾ ಬಾಳ್ಯಾ' ಸಣ್ಣಾಟ
-ಗಂಗಿಯ ದುರಂತ ಕಥೆ
ಕವಿ ಮಾರ್ಗ (೧೯೯೪) |

ಒಕ್ಕಲುತನದ ಪದಗಳು

ಲೇಖಕ : ಜ. ಸಾ. ಅಲ್ಲಿನುತ, ಎಂ.ಎ.

ಪೀಠಿಕೆ

ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಬದುಕು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಣ-ವರ್ಗಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದ ವೃತ್ತಿಪದಗಳು ಏಕತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಾಲ ದೇಶಾನುಗುಣವಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಒಂದೇಯಾದರೂ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ, ಪರಿಸರದಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಉಚ್ಚಾರಣಾ ಭಿನ್ನತೆಯಂತೂ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಉದಾ-ಮಲೆನಾಡ ಕೃಷಿಕರು ಕೂರಿಗೆ, ಕುಂಟಿಗೆ ಬಳಸುವ ಉದ್ದನೆಯ ಜೋಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಗೆ "ಯೀಚು" ಎನ್ನುವರು, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು 'ಈಸು' ಎನ್ನುವರು. ಇಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದೆ. ಉತ್ತರ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಚ > ಸ ಲೋಪ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಮಲೆನಾಡಿಗರು 'ಚ' ಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರು 'ಸ' ಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಇದರ ವಿವರಣೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಆಧಾರಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದವರಲ್ಲಿ 'ಮೇಳಿ' ಎಂದರೆ ಮಲೆನಾಡಿಗರು 'ಮೇಣಿ' ಎನ್ನುವರು. ಉತ್ತರ ವರ್ಣಗಳೆರಡೂ ಮೂರ್ಧನ್ಯಗಳೆ. ಳ > ಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ಅರ್ಥ ಮಾತ್ರ ಒಂದೆಯಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರ ಭಿನ್ನತೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ

ಉಚ್ಚಾರ ಭಿನ್ನತೆಯೊಡನೆ ಅರ್ಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇವಲ ಬಡಿಗರು ಮಾಡುವ ಮರದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವೃತ್ತಿಗಾರರ ವೃತ್ತಿ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

“ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೃತ್ತಿಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕನ್ನಡವನ್ನು ‘Scientific Register’ ‘ವಿಜ್ಞಾನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳು’ ಎಂದೂ, ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ‘Agricultural Register’ ‘ಕೃಷಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳು ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ”¹ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಡಾ|| ಎಚ್.ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು “ಗ್ರಾಮೀಣ ವೃತ್ತಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳೆಂದು” ಕರೆದರೆ ಕೃಷಿ ವಲಯವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಇನ್ನಿತರ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ—ಹಡಪಿಗ, ಚಮ್ಮಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಈ ವೃತ್ತಿ ಪದಕೋಶದೊಂದಿಗೇ ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ ವಿಶೇಷ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಉಪಕರಣಗಳ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮವರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವದ ‘ನಾಣ್ಣುಡಿಗಳು’, ‘ಒಗಟುಗಳು’, ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ನಂಬಿಕೆ, ಆಚರಣೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಹಲವಾರು ವೃತ್ತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಅನುಭವದ ಕೆನೆಯನ್ನು ಸವಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಶಾಸನ, ಕಾವ್ಯ, ಜಾನಪದ ಹಾಡು, ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ನಾಡಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ ನಾವು ವೃತ್ತಿ ಪದಕೋಶದೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಮೈ-ಮನಸ್ಸುಗಳ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

೧ ಅಡಗಟಗಿ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವನು ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ
ಧಾ-ಆಡಿಗಿದೋಳ ಎಡಕ್ಕೂ, ಬಲಕ್ಕೂ ಇರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ

1. ಕ. ಭಾ. ಸಂಪುಟ ೧೮ ಸಂಚಿಕೆ ೧ ೧೯೮೫ ಪುಟ ೧೨೩
ಲೇಖನ, ಲೇಖಕ ಡಾ|| ಎಚ್. ಎಂ. ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ

೨ ಅಡಗಟಗಿ ಬಾವಿಯ ಬಾರಿಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ

೩ ಅಡ್ಡಲ್ಲ2 ಗಾಡಿಯ ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಹಲಗೆ ಮಣಿಗಳು

೪ ಈಸ3 ಧಾ-ಉದ್ದಿಗೆ ಗಾಡಿ, ಕೂರಿಗೆ, ಕುಂಟಿ, ಮಡಕಿಗೆ ಬಳಸುವ ಉದ್ದನೆಯ ಜೋಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ

೫ ಎಡಿಡಿಂಡ ಬೆಳೆಗಳ ಸಾಲಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಏರಿಸುವ ಉಪಕರಣ

ಸ್ತುಕಾರಗಳು

ಅ ಎರಡು ಗೇಣು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಬೆಳೆಯಿದ್ದಾಗ ಎಡೆ ಹೊಡೆಯುವ ನಾಬಟ್ಟಿನ ದಿಂಡ ಉಪಕರಣ

ಆ ಎರಡು ಗೇಣಿನ ದಿಂಡ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಹೊಡೆಯುವ ಉಪಕರಣ

ಪಡೆನುಡಿ

'ಮುಂಗಾರಿಯೊಳಗ ಬಿತ್ತುದು ಬಿಟ್ಟು ಎಡಿಹೊಡಿ'

೬ ಒತಗಟಗಿ4 ಧಾ-ಕಳೇದ ಕಟಗಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ನೊಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಕೊರಳು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದಾಡಬಾರದೆಂದು ನೊಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಗುಣಿಗಳು

೭ ಓಟೆ ಧಾ-ಓಟೆಗೊಡ್ಡ ತೊಟ್ಟಿಲ ಕೆಳಗಿರುವ, ಗಾಡಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿರುವ ಅಚ್ಚು

೮ ಕದರು ಮಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಏತ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗಲು ಬರಲು ಬಚ್ಚಲದ ಮುಂದಾಗಡೆ ದುಂಡಗೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ

2. ಅಡಪಟ್ಟಿ—ಕ.ಭಾ. ಸಂಪುಟ ೧೦, ಸಂಚಿಕೆ ೪, 'ಒಕ್ಕಲುತನ ವೃತ್ತಿ ಪದೋಶ' ಎಂಬ ಲೇಖನ. ಪುಟ ೧೧೭ ಲೇಖಕ ಡಾ|| ವಿ. ಶಿವಾನಂದ

3. ಯೀಚು—ಕ.ಭಾ. ಸಂ. ೧೮. ಸಂ. ೧, ಪುಟ ೧೨೮

4. ಕಟಗೀಲು—ಕ.ಭಾ. ಸಂ. ೧೦, ಸಂ. ೪, ಪುಟ ೧೧೭

೯ ಕೌವು ರೈತರ, ಅಗೆಯುವ ಮತ್ತು ಕಡಿಯುವ ಉಪಕರಣ
ಗಳಿಗೆ ಹಾಕುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಅ ಕಡಿಯುವ ಕೊಡ್ಡಿ ಕೌವು, ಬೆಡಗದ ಕೌವು
ಉಪಕರಣಗಳ ಕೌವು

ಆ ಅಗೆಯುವ ಗುದ್ದಲಿ ಕೌವು, ಟಿಕೌವು
ಉಪಕರಣಗಳ ಕೌವು

ಇ ತುಂಬುವ ಸನಿಕ ಕೌವು (ಸಲಿಕೆ), ಗ್ವಾರಿಕೌವು
ಉಪಕರಣಗಳ ಕೌವು

೧೦ ಕ್ಯಾತಿದಿಂದ ಬೋದ, ಕಾವಲಿ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಹರಗಲು
ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಅ ಸಣ್ಣ ಕ್ಯಾತಿದಿಂದ ಬೋದ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಗೇಣ
ನಾಬಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

ಆ ದೊಡ್ಡ ಕ್ಯಾತಿದಿಂದ ಕಬ್ಬಿನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹರಗಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಎರಡು
ಗೇಣ ನಾಬಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

೧೧ ಕುಂಟಿದಿಂದ ಬಿತ್ತಿದ ನಂತರ ಸಾಲು ಕಲೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ
ಹೊಲವನ್ನು ಹರಗಿ ಹದ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಅ ಮೂಗೇಣಿನ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ
ಕುಂಟಿದಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ

ಆ ನಾಗೇಣಿನ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೇಲಟ ಅಂದರೆ ಒಣ ಬೇಸಾಯವ
ಕುಂಟಿದಿಂದ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ

೧ ಐಗೇಣನ
ಕುಂಟಿದಿಂದ

ಎರಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ

ಆಚರಣೆ

ಕುಂಟೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ರೈತರು ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಯುಗಾದಿಯ ಪಾಡ್ಯದಂದು ಕುಂಟೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ವರ್ಷಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ಬೇಕೋ ಅವಾಗ ಸಾಗಿಸುವದಿಲ್ಲ

೧೨ ಕುದರಿ

ಗಾಡಿಯ ಈಸು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರೆ ಮಳೆಯ ನೀರು ಬಂದು ಕೊಳೆಯಬಹುದೆಂದು ಈಸು ನೆಲದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತರವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಈಸಿನ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ

೧೩ ಕೂರಿಗೆ

ಹದವಾದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವ ಸಾಧನ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಅ ೧೦ ಗೇಣನ ಕೂರಿಗೆ

ಈ ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಬೆಳೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಸಾಲಿನಿಂದ ಸಾಲಿಗೆ ೨ ಗೇಣು ನಾಬಳ್ಳು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕರ ಪ್ರಕಾರ ೧೮ ಇಂಚು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಕೂರಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಆ ೯ ಗೇಣನ ಕೂರಿಗೆ

ಸಾಲುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ

ಇ ಮೂರು ಗೇಣನ
ಕೂರಿಗೆ

ಇದರಿಂದ ಗೋಧಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ
ಪರ್ಯಾ-ಮುಗ್ಗುರಿಗೆ

ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆ

ಕೂರಿಗೆ ಎಂದರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂಬುದು

5ಅ. ಮೋಕು—ಕ.ಭಾ. ಸಂ. ೧೦, ಸಂ. ೪, ಪುಟ ೧೧೮

5ಬ. ಮೋಕು ಕೆ.ಭಾ. ಸಂ. ೧೮, ಸಂ. ೧, ಪುಟ ೧೨೦

ರೈತರ (ಜನಪದರ) ನಂಬಿಕೆ. ಕೂರಿಗೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಕೂರಿಗೆ ತುಂಬಿಸುವದು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವುಗಳಿಗೆ ಕುಂಟಿ ಹಾಯ್ಸುದು, ಎಡಿ ಹಾಯ್ಸುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೂರಿಗೆ ತುಂಬಿಸಿದ ನಂತರ ಬಡಗಿಯರ ಮನೆಯಿಂದ ಒಯ್ಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಷ್ಟು ಆಭರಣ ಹಾಕಿ, ಹೂ ಮುಡಿಸಿ, ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಳುಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡೇ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ.

- ೧೪ ಕೊಯ್ತದ ಮಣಿ ಕಣಿಕೆ ಕತ್ತರಿಸಲು ಇರುವ ಮಣಿ
- ೧೫ ಕೋಲ ಮಂಡಿ ಮತ್ತು ತಾಳಿನ ಬೀಜೋರಿ ನಡುವೆ ಇರುವ ಪೊಳ್ಳು ಬಿದಿರು
- ೧೬ ಗಾಡಿ ರೈತರು ಬೆಳೆದ ಧವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಇನ್ನಿತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಬಳಸುವ ಸಾಧನ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

- ಅ. ಎಕ್ಕಾಗಾಡಿ ಒಂದೇ ಎತ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಸುವ ಗಾಡಿ
- ಆ ಸವಾರಿ ಗಾಡಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರಿಗೆ ಮಳೆ, ಗಾಳಿ, ಬಿಸಿಲು ಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಹಾಕಿರುವ ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆಯ ಗಾಡಿ
- ಇ ಒಡ್ಡರ ಗಾಡಿ ಒಡ್ಡ ಜನಾಂಗದವರು ನಡೆಸುವ ಗಾಡಿ
- ೧೭ ಗಾಡಿ ಗಡ್ಡಿ ೬ ಗಾಲಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಗಾಲಿಯ ನಟ್ಟಿ ನಡುವೆ ಇರುವ ದುಂಡು ಕಟ್ಟಿಗೆ
- ೧೮ ಗಾಲಿ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಉರುಳಿಸುವ ಚಕ್ರ
- ೧೯ ಗ್ವಾರಿ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮದ (ಸುಂಕರಾಶಿ) ತುಂಬಲು ಬಳಸುವ

6. ಗುಂಬ—ಕ.ಭಾ. ಸಂ. ೧೮, ಸಂ. ೧, ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೮೫

- ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಾಧನ. (ಸಲಿಕೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವಂತಾದ್ದು)
- ೨೦ ಗುಣ೧ ಎತ್ತಿಗೆ ಹೊಡೆಯಲು ತೊಗಲಿನ ಬಾರುಳ್ಳ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗುಣಿ
- ೨೧ ಗೂಟಿ ತೊಟ್ಟಲ ಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಬದ್ದಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೂಟಿಗಳು
- ೨೨ ಗೊಟ್ಟಿ೨ ದನಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಲು ಬಳಸುವ ಬಿದಿರಿನ ಕೋಲು
- ೨೩ ತಾಳ ಕೂರಿಗೆ, ಕುಂಟಿ, ಎದಿದಿಂಡುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಕೆತ್ತನೆಯ ಗುಣಿ

ಪ್ರಕಾರಗಳು

- ಅ ಬಿತ್ತುತಾಳ
 - ಆ ಕುಂಟಿತಾಳ
 - ಇ ಎಡಿ ತಾಳ
- ೨೪ ತೊಟ್ಟಿಲು ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು, ಸರಕುಗಳನ್ನು ಹೇರಲು ಮಾಡಿರುವಂತಾದ್ದು
- ೨೫ ದಿಂಡು ಕುಂಟಿ, ಕೂರಿಗೆ ಮಾಡಲು ಬರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡು
- ೨೬ ನೊಗ ಎತ್ತುಗಳ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಕೊರಳು ಕಟ್ಟುವ ಗುಂಡು ಕೊರಡು. "೬ ಗೇಣಿನಿಂದ ೧೦ ಗೇಣಿನ ವರೆಗೆ ಎಡೆಗೆ, ೧೦ ಗೇಣಿನದು ಗಳೇಗೆ, ೧೨ ಗೇಣಿನದು

- 7. ಗುಣಿಕೆ—ಅದೇ ಪುಟ ೧೨೦
- 8. ಕಣಿಗೆ—ಅದೇ ಪುಟ ೧೨೦
- 9. ದಾಡಿ—ಅದೇ

ಸಾಲು ಬಿಡಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ" 10. ೧೮
 ಗೇಣಿನ ನೊಗ ನಾಗೇಣಿನ ಕುಂಟಿ ದಿಂಡಿಗೆ ಮತ್ತು
 ಜೋಡ ಕೂರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ
 ಉಚ್ಚಾರ ಭೇದ-ನಗ

೨೭ ಪತ್ತಿನಗ ಸಮಾಂತರವಾದ ಎರಡು ನೊಗಗಳನ್ನು ಒತ್ತಗಟ್ಟಿಗೆ
 ಲಿಿಂದ ಜೋಡಿಸಿರುವ ನೊಗ

೨೮ ಪಟ್ಟಿ 11 ತೊಟ್ಟಿಲ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಉದ್ದವಾದ
 ಧಾ-ಡಂಬರಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು

೨೯ ಪಳಿ ಹೊಲವನ್ನು ಸಮತಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧನ

೩೦ ಪುಟಿ 12 ಹಳಿ ಮತ್ತು ಹಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ
 ಧಾ-ಬುಟಿ ಆರು ಪಟ್ಟಿಗಳು

೩೧ ಬದ್ದಿ ತೊಟ್ಟಿಲಿನ ಕೆಳಭಾಗದ ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸ್ವಲ್ಪ
 ಧಾ-ಬಂಡಿತೋಳ ದಪ್ಪನೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು

೩೨ ಬಡಮಣಿ ಬಣಿಮೆ ಹಾಕಿದ ಕಣಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಸಾಧನ
 ಪರ್ಯಾ--ಚಾಟಿಮಣಿ

೩೩ ಬ್ಯಾಕಟಿಗಿ ಎಡೆ ಹೊಡೆಯುವಾಗ ದಿಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಹಾಕಲು
 ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ರಿಕ್ಕಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ

೩೪ ಬುಕ್ಕಾ ಬಿತ್ತಲು ಬಳಸುವ ಪೊಳ್ಳಾದ ಬಿದಿರು

೩೫ ಮಡಿಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಊಳುವ ಉಪಕರಣ
 ಪರ್ಯಾ--ಬಲರಾಮ ನೇಗಿಲ

೩೬ ಮಡಗುಂಟಿ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ನಾಲ್ಕು
 ಧಾ-ಮಣ್ಣೆಳ್ಳು, ಕುಂಟಿ ಹಲ್ಲುಳ್ಳ ಉಪಕರಣ

10. ಕ.ಭಾ. ಸಂಪುಟ ೧೦, ಸಂ. ೪, ಲೇಖನ, ಲೇಖಕಿ ಡಾ|| ವಿ. ಶಿವಾನಂದ

11. ಅಂಬಾರ ದಂಡಿಗೆ—ಕ.ಭಾ. ಸಂ. ೧೮, ಸಂ. ೧, ಪುಟ ೧೩೦

12. ಪುಟ್ಟಿ, ಬುಟೀವು—ಅದೇ

೩೭	ಮೆಟ್ಟಿನಾಲಗಿ ಧಾ-ಮೆಟ್ಟಿ	ರಾಶಿ ತೂರಲಾ ಮೇಲೇರಿ ನಿಲ್ಲುವ ಮೂರು ಕಾಲುಳ್ಳ ಸಾಧನ
೩೮	ಮೇಳಿ ¹³	ದಿಂಡನ್ನು ಎತ್ತಿಡಲು ಮತ್ತು ದಿಂಡಿಗೆ ಭಾರ ಹಾಕಲು ಬಳಸುವ ದಿಂಡಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಕಟ್ಟಿಗೆ
೩೯	ಮೂಕಿ ¹⁴	ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವ ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ ಪರ್ಯಾ-ಮೋಕಾ
೪೦	ಮಂಡಿ ಧಾ-ಶೆಡ್ಡೀಬಟ್ಟಿ	ಬಿತ್ತುವಾಗ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಮೂರು ರಂಧ್ರ ಗಳುಳ್ಳ ಕೊರಡು

ಒಗಟು

		೧) ಮೂರು ಮಂದಿಗಿ ಒಂದೇ ತೆಲಿ ೨) ಒಂದೇ ತೆಲಿ ಮೂರು ಕಾಲ
೪೧	ರಾಗೋಲ ಧಾ-ಜಂಟಗಂಟೆ	ಕಣದೊಳಗಿನ ಕಂಕಿ ಮತ್ತು ತೆನಿ ಜಗ್ಗಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣ
೪೨	ಲಗ್ನೋಣಿ ಚಿಣಿ	ನೊಗದ ಹಗ್ಗಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ದಿಂಡಿನಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಹಗ್ಗಕ್ಕೂ ನಡುವೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಾಟಿಕೆಯಂತಾ ಚಿಣಿ
೪೩	ಹಳಗ ಧಾ-ಗುದ್ದಿ	ಹಗ್ಗದ ಒಂದು ತುದಿಗೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡು
೪೪	ಹಿಡಿ	ಕೆತ್ತನೆಯ ಉಪಕರಣವಾದ ಕುರ್ಚಿ (ಕುರ್ಚಿಗೆ) ಕೊಯ್ಯುವ ಉಪಕರಣವಾದ ಕುಡುಗೋಲ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

13. ಮೇಣಿ—ಅದೇ ಪುಟ ೧೩೦

14. ಸಿಪಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ—ಅದೇ ಪುಟ ೧೩೧

ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳ ವಿವರ—

ಧಾ-ಧಾರವಾಡ

ಪರ್ಯಾ-ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮ

ಜನಾಂಗಿಕ ನಾನು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಅಧ್ಯಯನ

ಲೇಖಕ : ಡಾ. ಆರ್. ಎಸ್. ಹಿರೇನುತ

ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ವಿಶ್ವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸ್ಥಳ, ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಘಟನೆಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಾಮಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣವೇ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಪದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಅಂತಸ್ತು ಮತ್ತು ನಾಮಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಕೂಸು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದ ನಂತರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಸ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಪಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾಮಕರಣವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದಿನದಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಗಳನುಸಾರವಾಗಿ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂ ಜನರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುಲದ ಪೂಜಾರಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಗುರುವನ್ನಾಗಲಿ ಆಮಂತ್ರಿಸಿ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವರು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ವೇಳೆಯ ಯಾವ ನಕ್ಷತ್ರ ಗ್ರಹಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮೊದಲನೆಯ ಅಕ್ಷರ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ರೋಹಿಣಿ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ರಾಶಿ ಚಕ್ರದ ವೃಷಭ ರಾಶಿ ಗುರುತು ಮಾಡಿ

ಅಂಥ ಮಗುವಿಗೆ 'ಬ' ಅಥವಾ 'ವ' ದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವರು. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಅವಜಬರ (Avjab) ಪ್ರಕಾರ ಮೌಲವಿ ಮಗುವಿಗೆ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವರು ಆದರೂ ನಿಯಮ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಸರನ್ನು ಅವರು ಕುರಾನ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರು, ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಪೂಜಾರಿಗಳು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವರೋ ಅಷ್ಟು ಮೌಲವಿಯವರು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಮಗುವಿನ ಕುಂಡಲಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟು ನಂತರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ತಾವು ಆರಿಸಿದ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವರು. ಇದೇ ತೆರನಾಗಿ ಸಿಖ್ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರಂತೆ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮ ಗುರು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಹ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಅಥವಾ ಜನ್ಮಕುಂಡಲಿ ಅಥವಾ ಜನ್ಮನಾಮವನ್ನಾಗಲಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮದವರು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ನಾಮಕರಣ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಜನನದಿಂದ ಮರಣದವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿವೆ. ಮನುವಿನ ಪ್ರಕಾರ 13, 16, 21, 40 ಶುಭದಿನದಂದು ಅಥವಾ ಜನ್ಮ ನಕ್ಷತ್ರದ ಶುಭದಿನ ದಂದು ಯಾವದಾದರೊಂದು ದಿನ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥವು ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಹುಟ್ಟಿದ 16, 19 ಅಥವಾ 20, 22 ಅಥವಾ 23ನೇ ದಿನ ನಾಮಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ 7ನೇ ದಿನದಂದು ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಸರಿಡುವ ಪದ್ಧತಿಯು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಿನದಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಗುವಿಗೆ ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಡಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನ್ಮನಾಮ ಹೆಸರು, ಕರೆಯುವ ಹೆಸರು, ಗೌಪ್ಯಹೆಸರು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಹೆಸರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಡುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರೆಯುವ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನೆ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತರುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಹೆಸರುಗಳು ಸದ ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಣಿನೀಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಪದಸಂಕೋಚನ ಹೆಸರುಗಳ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಆದರೆ ವೇದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳು ಮೊಟಕಾಗುವುದು ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ

ಪದ ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಗೋತ್ರದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪದ ಸಂಕೋಚವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವದತ್ತ ಎಂಬ ಹೆಸರು (ಪದ) ದೇವಕಿ, ದೇವಿಯಾ ಅಥವಾ ದೇವಿತಾ (ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯಿ V.3.79] ಕೆಲವೊಂದು ಪದ ಸಂಕೀರ್ಣವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸಹಜವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹೆಸರಿನ ರೋಬರ್ಟ್ [Robert] ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ರೋಟ್ ಎಂಬುದಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಪದವನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕೆಲವೇ ಜನರ ಕೂಡ ಅಥವಾ ಆತ್ಮೀಯ ಗೆಳೆಯರ ನಡುವೆ ಅಥವಾ ಸಮ್ಪ್ರದಿಕರೊಳಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿ ಹೆಸರುಗಳು ಉಂಟು. ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಗೆಳೆಯರಿಂದ ಅಥವಾ ಸಮ್ಪ್ರದಿಕರಿಂದ ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿ ಹೆಸರುಗಳುಳ್ಳವನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದವನು. “This tendency to proliferate proper names in intimacy” remark Brown and Ford 1964. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವುದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕಾಪಾಡಲು ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು, ಪೂಜಾರಿ, ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಕೂಡ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಇಡುವರು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಯ ಹೆಸರು ಅಥವಾ ಗೌಪ್ಯ ಹೆಸರನ್ನು ಅಥವಾ ಉಳಿದ ಹೆಸರುಗಳು ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಘಟಕವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಸರು, ಮಧ್ಯದ ಹೆಸರು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಸರು ಎಂದು ಮೂರು ಘಟಕವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಐರೋಪಿನ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ತಂತ್ರಜ್ಞ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕುಟುಂಬದ ಹೆಸರು ಸಮಾಜದಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಜನಾಂಗದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹೆಸರುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪುರಾತನ ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಜಾತಿವಾಚಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡಿದವು. ಪರಸ್ಪರ [Paraskar] [3.XVII.4] ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಯಾನ [I.X1.9] ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶರಮನ ಎಂಬ ಘಟಕದಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯನ

ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವರಮನ, ವೈಶ್ಯನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತಾ, ಶೂದ್ರನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬೃತ್ಯ ಅಥವಾ ದಾಸ ಎಂಬ ಘಟಕದಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವರ್ಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯು (ಪ್ರೊ. ನಾಗೇಂದ್ರ-೧೯೬೫) ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಜವಾದ ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ದರ್ಜೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಹೆಸರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದವರೆಂದು ಹೇಳುವದರ ಜೊತೆಗೆ ತಂದೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಜನ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಘಟಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಪೀಟರಸನ್, ವಿಲಿಯಮಸನ್ ಇದರರ್ಥ ಪೀಟರನ ಮಗ, ವಿಲಿಯಂನ ಮಗ ಎಂದರ್ಥ. ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಉದಾಹರಿಸಿದ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಹಿಂದೂ ಹೆಸರುಗಳು ಹೋಲುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವೊಂದು ಘಟಕವು ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಇಂಥವರ ಮಗ ಎಂಬುದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಹೆಸರಾದ ಜಾಪಗವ ಇದರರ್ಥ. ಉಪಗು ಇವರ ಮಗ ಎಂದು ಇದೇ ರೀತಿ ಅರೇಬಿಕ್ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಮಹ್ಮದ್ ಬಿನ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾನ ಮಗ ತಂದೆಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಹೆಸರಿನಂತೆ ತಾಯಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಹೆಸರು ಆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಘಟಕವು ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಪಾಣಿನಿಯು [IV. I. 147] ಗೋತ್ರದ ಹೆಸರಿನ ನಂತರ ಬರುವ ಘಟಕವು ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ಮಗುವಿನ ತಂದೆಯು ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಾಲಿಸಹತ್ತಿದರು. ನಂತರ ಪತಂಜಲಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿ ಗರಗಿ ಪುತ್ರ, ಕುಂತಿ ಪುತ್ರ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಬಂದಿತು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವುದು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಷೇಧಿಸಲಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಸಮಾಜದಿಂದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ ರಾಕ್ಷಸರ, ದೆವ್ವ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಡುವದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕದಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಾರಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

आज्ञानाम् शूद्रानाम् नास्ति कृण्वन् - ५ ।
 शूद्रकान् न शूद्रैश्चत श्रेष्ठान् कर्तव्यैः ॥

ಹೆಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಶಿರೋನಾಮವಾಗಲಿ (ಬಿರುದಾವಳಿಗಳಾಗಲಿ) ಅಥವಾ ಹೆಸರುಗಳಾಗಲಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದ

ಅಥವಾ ಮದುವೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಮಿ. ಮಿಸ್, ಮಿಸೆಸ್ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ, ಶ್ರೀಮತಿ, ಕುಮಾರ, ಕುಮಾರಿ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದ ವಿಷಯ ಪರಿಣತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಡಾ. ಪ್ರೊ. ಮೆಜ. ಇದರಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಪಂಡಿತ, ಮುನಿ, ಸಾಗರ, ಆಚಾರ್ಯ, ವೈದ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಂತಸ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದವರು ಸೂಚಿಸುವ ಪದಗಳು ಈಗಲೂ ಹಳೆ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನರಿಗೆ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ-ಕಾಯ, ನವಾಬ, ಜಹಗಿರದಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳು ಕಾಲ ಗತಿಸಿದಂತೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ಬಿರುದಾವಳಿಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದವು, ಇವುಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಎಂ.ಪಿ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ಪ್ರಾಯಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಸರು ದೇವ ದೇವತೆಯರ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ದೇವ ದೇವತೆಯರ ಕೃಪಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಅಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದವನಾಗಿದ್ದು ಆತನ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಹೆಸರು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶಸ್ಥಿನ್ನಲ್ಲಿರುವನೆಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅಗ್ನಿಹಾರ, ಅಶ್ವಮೇಧನದತ್ತ, ತಪೋನಿತ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ, ಶಿವ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಮತ್ತು ಶಿಖ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಂಥದವರೆಂದು ತೋರುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ವೈಷ್ಣವರು, ಕೇಶವ, ನಾರಾಯಣ, ಹರಿ, ಮಾಧವ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸ್ಮಾರ್ಥರು ಕೃಷ್ಣ, ಗೋಪಾಲ, ಗೋವಿಂದ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶೈವರು, ಶಿವ, ಪಾರ್ವತಿ, ಶಂಕರ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಶೈವೋಪಾಸರರು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಳಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಡುವರು ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಸಂಗತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಶಿಯಾ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮೊದಲ ಮೂವರ ಕಲೀಫರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಡುವದಿಲ್ಲ. (ಅಬುಬಕರ, ಉಮರ ಮತ್ತು ಉಸ್ಮನ್) ಉಮ್ಮಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಹೆಸರನ್ನು

ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಸರು ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಆರು ಕೋಟಿ ಮೇರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವರು, ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಜೋನ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಸರು ಮೂಲತಃ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೊದಲಿನ ಹೆಸರುಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ, ಧಾತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಅದ್ರಾಜ, ವ್ಯಕೋದರ, ಶಕುಂತಲಾ, ಅಶೋಕ, ಕನಕ ಪ್ರಭ, ಮನಿದತ್ತ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳು ಮೊದಲೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾಲ ಗತಿಸಿದಂತೆ ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಮರೆಯಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವೊಂದು ಹೆಸರುಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯದ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಆತನ ಹೆಸರು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಹೆಸರುಗಳು ವೇಳೆ, ದಿನ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೆಸರುಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಹೆಸರುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಜಮೀಕಾರ, ಕಬರತಿ, ರಮದಾನಿ ಇಂಥ ಹೆಸರುಗಳು ದಿವಸ ಮತ್ತು ವೇಳೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲ ಹಿಂದುಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಮಂಗಳ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಕುಟುಂಬಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಗಡಗಳ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪುನಃ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಲು ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ವಂಶವೃಕ್ಷವನ್ನು ರಚಿಸುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾಷಾ ಒಲವು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರೋಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸಕ್ತಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರುಗಳು ವೈದಿಕ ದೇವರು ಅಥವಾ ದೇವತೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿವೆಯೆಂದು ಯಾವ ಆಧಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪಾಣಿನಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು

ತದನಂತರವೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ಬಂದವು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹೆಸರನ್ನು ಪೊಟಕು ಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಜನಾಂಗಗಳ ಸ್ಥಿತಿಪರ್ಣನೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಲಸೆಹೋದ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ, ಪಂಗಡಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಜನಾಂಗಿಕ ನಾಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

Bibliography

- 1) Harajeet Singh Gill : Pakha Janjam : Vol. VI 1973.
- 2) Goodenough : 1965 "Personal Names and Modes of Address in two Oceanic Societies".
- 3) Lamber and Mario Pei : 1960 "Our names".
- 4) Louis Adamic : 1942 "What is your name" New York : Harper.
- 5) Tulsi Das : "Ram Charit Manas".
- 6) Hymes D : 1971 : "Sociolinguistics and Ethnography of Speaking".
- 7) Brown & Ford : 1964 "Address in America English" : New York : Harper 2 Rs.
- 8) Encyclopaedia of Religion and Ethics.
- 9) Encyclopaedia of Brittanica.

ಜಾನಪದ ಸೃಷ್ಟಿ - 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ'

ಲೇಖಕಿ: ಪ್ರೊ. (ಶ್ರೀಮತಿ) ಎಚ್. ಎಂ. ಬೀಳಗಿ

ಶಿವನ ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಲೀಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ' ಪ್ರಸಂಗ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದದ್ದು ಭಕ್ತಕವಿ ಹರಿಹರನಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾಣ, ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಇಂಬು ದೊರೆತಿದೆ. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಶೈವ ಪುರಾಣ, ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ, ಪದ್ಮಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಕುಮಾರ ಸಂಭವ' - ಇವೆಲ್ಲ ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಆಕರಗಳಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಕುಮಾರ ಸಂಭವ'. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯವನ್ನೆ ಹರಿಹರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದರೂ, ಕಾಳಿದಾಸನಿಗಿಂತ ಹರಿಹರನ ಕಾವ್ಯೋದ್ದೇಶ ಭಿನ್ನ. ಕಾಳಿದಾಸನ ದೃಷ್ಟಿ 'ಕುಮಾರ ಸಂಭವ' ದತ್ತ ಇದ್ದರೆ ಹರಿಹರನ ದೃಷ್ಟಿ 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ'ದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹರಿಹರನ ಕಾವ್ಯಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೊಸತನ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಥಮ ನಾಯಕಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾವ್ಯ ಹರಿಹರನ 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ' ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುರಾಣ-ಕಾವ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ, ಜಾನಪದ ಸೃಷ್ಟಿ. ಗಿರಿರಾಜನ ಮಗಳು ಗೌರಮ್ಮನನ್ನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಶಿವರಾಮನೊಂದಿಗೆ ಆಕೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ ಪ್ರಸಂಗ 'ಗಿರಿಜಾ ಮಲ್ಲಯ್ಯ', 'ಹುಟ್ಟಿದಾಳೆ ಗೌರಮ್ಮ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ' ಹಾಗೂ 'ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಗಿರಿಜೆ' - ಈ ಮೂರು ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಕಾರ ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿರುವುದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ತಂದೆ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ ನೆರವೇರಿಸಿದ ಯಜ್ಞ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಿತಳಾದ ಸತಿದೇವಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ, ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತರಾಜ ಮೇನಾದೇವಿಯರ

ಮಗಲು- ಗಿರಿಜೆಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದುದು, ಮುಂದೆ ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ನಾರದರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಶಿವನ ತಪೋಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದುದು— ಇದಿಷ್ಟು ಶಿಷ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾದ ಗಿರಿಜೆಯ ಜೀವನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ.

ಜಾನಪದರ ಮೌಖಿಕ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದಂತೆ ಗಿರಿಜೆಯ ತಾಯಿ ನೀಲಮ್ಮ. ಆಕೆ ಒಮ್ಮೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಕಳಸ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ತನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕನಸು ತಿಳಿದಿದ್ದ ನೀಲಮ್ಮ ತನಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧಾರೆಯೆರೆದುಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹರಕೆ ಹೊರುತ್ತಾಳೆ. ಮುಂದೆ ಗಿರಿಜೆ ಆಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ನೋಡನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬೆಳೆದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ.

‘ಹುಟ್ಟಿದಾಳೆ ಗೌರಮ್ಮ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಷ್ಟಾಗಿ ತಾ ದೊಡ್ಡೋಳಾಗಿ
ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಾವೆ ತುಂಬಿತೆ ಗೌರಿ—

ಮಗಲು ದೊಡ್ಡ ವಳಾಗುವ ಮೊದಲೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿದ ಕವಿ, ಗಿರಿಜೆಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ತುಂಬುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಆಕೆಯ ಮಾತಾಪಿತೃರು ವರಾನ್ವಿಷಣೆಗೆ ತೊಡಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನೀಲಮ್ಮನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟು ಹೊನ್ನು ಹೇರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಬಂದ ಬಣ್ಣದ ಹಚ್ಚಡದ ಬಸವಯ್ಯ ತಮ್ಮ ಮಠಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಗಿರಿಜೆಯ ತಾಯಿ-ತಂದೆ

‘ಗಿರಿಜೆಯ ಗಿರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಕೆ ಅತ್ತಿಲ್ಲಾ ಮಾವಿಲ್ಲಾ
ಚಿಕ್ಕ ಮೈದಾರು ಮೊದಲಿಲ್ಲಾ | ಮಲ್ಲಯ್ಯ |
ನಾವು ಗಿರಿಜೆಯ ಗಿರಿಗೆ ಕೊಡಲೊಲ್ಲೋ’ |

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಿರಿಜೆಗೆ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಸರ್ವಸ್ವ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೊಪ್ಪದ ಅವರು ಜಂಗಮರ ಜೀವನವನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ನಿರಾಶನಾದ ಮಲ್ಲಯ್ಯ ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಗಿರಿಜೆಗಾದರೂ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಮೇಲೆಯೇ ಮನಸ್ಸು. ತನ್ನನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಕಷ್ಟಕರ ಬಾಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರೆ, ತಾನು ಎಲ್ಲ ತ್ಯಾಗಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧ ಎಂದು ಪ್ರತಿ ನುಡಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಮಗಳ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಖತಿಗೊಂಡ ತಂದೆ ತಾಯಿ,

‘ಹೊಡೆದರು ಗಿರಿಜಮ್ಮನು ಜಡೆಮುಟ್ಟಿ ಜಂಡಾಡಾಗ
ಹೊಡೆದರು ಹೊನ್ನೆ ಸಬ್ಬಲ್ಲಿ | ಹೋದ ಗಿರಿಜಮ್ಮ
ವಾಲೆ ಏರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಾರಿಳೊ ಸಣ್ಣ ದನಿಯೆತ್ತಿ’

ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿದ ಮಗಳ ಓಲೆ, ಬಂಗಾರ ಕಸಿದುಕೊಂಡು, ಹೊಡೆದು ಹೊರಗಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ‘ಹುಟ್ಟಿದಾಳೆ ಗೌರಮ್ಮ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ’ ಎಂಬ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇನ್ನೂ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾಗಿದೆ. ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿದ ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ವರನಾರು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾದಾಗ, ತಂದೆ ಮಗಳನ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೇ ಎಂದರೆ,

“ನಿತ್ಯ ತಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ನಾ ಬೀಳಲಾರೆ
ದಿನಕೊಂದು ಮಡಿಸೀರಿ ನಾ ಉಡಲಾರೆ
ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಪ್ಪತ್ತು ನಾ ಉಣ್ಣಲಾರೆ”

ಎಂದು ಗೌರಮ್ಮ, ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆ ಶಿವಭಕ್ತರನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವಿಯಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ.

ಶಿವಭಕ್ತರ ಶಿವಪೂಜೆ ನಾ ಮಾಡಲಾರೆ
ಹರಿಭಕ್ತರ ಗುರುಪೂಜೆ ನಾ ಮಾಡಲಾರೆ,
ಲಿಂಗಕೆ ವಸ್ತ್ರವ ನಾ ಸುತ್ತಲಾರೆ
ಜಂಗಮರ ಕಾಲೀಗೆ ನಾ ಬೀಳಲಾರೆ —ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ.

ಹೀಗೆಯೆ ಸಂವಾದ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ. ತಂದೆ ‘ಕೋಮಟಿಗರು ಇಷ್ಟವೆ’ ಎಂದರೆ ‘ಕಾಸಿಕಾಸಿಗೆ ಲೆಕ್ಕ ನಾ ಒಪ್ಪಿಸಲಾರೆ’ ಎಂದೂ, ‘ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಅಗಬಹುದೇ’ ಎಂದರೆ ‘ದಿನಕೆ ನಾಗಳ ರಾಗಿ ನಾ ಬೀಸಲಾರೆ’ ಎಂದೂ ‘ತುರುಕರನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿಯಾ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ‘ತುರುಕರ ಬುರಕೀಲಿ ನಾ ಇರಲಾರೆ’ ಎಂದೂ—, ಇದೇ ರೀತಿ ಕುಂಬಾರ, ಕುರುಬ, ಗೊಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬಗೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ವಾದಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕವಿ, ವಿಭಿನ್ನ ಜನಾಂಗಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಅವುಗಳ ಅತಿರೇಕತೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಗಿರಿಜೆಯ ಮಾಮೂಲಕ ಮಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಡಂಬಿಸಿರುವುದು, ಜನಪರ ಕವಿ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಮಗಳ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾತಿನಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ತಂದೆ, ‘ಯಾರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೀಯಾ?’ ‘ಯಾರಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಡಲಿ’ ಎಂದು ಮಗಳ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಉತ್ಸುಕನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಕೇಳಯ್ಯ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮನೆ
 ಸಿದ್ದ ಪಟ್ಟಣತಾವ ಶಿವಗಂಗೆ ಮೊದಲು
 ಶಿವಗಂಗೆ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಜಂಗಮನಿರುತಾನೆ
 ಜಂಗಮಗ ಕೊಟ್ಟೀಗ ಲಗ್ನಾವ ಮೂಡಯ್ಯ.

ಗೌರಮ್ಮನ ಈ ಮಾತು ಕೇಳಿದುದೆ ಸಾಕು. ಉಣ್ಣಲು, ಉಡಲು ಇಲ್ಲದ ನಿರ್ಗತಿಕ ಜಂಗಮನಿಗೆ ಕೊಡಲೊಪ್ಪದ ತಂದೆ ಮಗಳನ್ನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷವಾದರೂ ಮಗಳಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದುದು, ಇಷ್ಟಾದರೂ ಗೌರಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ತಾನೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಕೊಂಡುದು— ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಟ್ಟಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಜಾನಪದ ಕವಿಗಳು ಕಂಡರಿಸಿದ ಗೌರಮ್ಮನ ಜೀವನದ ಪೂರ್ವಭಾಗ ಇದು.

ಮದುವೆಗೆ ಮೊದಲು ದೊಡ್ಡವಳಾದ ಮಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಟ್ಟಿ ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು, ಜನಪದರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ ಇಂತಹ ಅದೆಷ್ಟೋ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾದವರು ಮಹಿಳೆಯರು. ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಜ ಆಶೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಭಾವನೆಗಳು ನಗಣ್ಯವೆನಿಸಿ, ಪರಾಧೀನತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಬದುಕಿನ ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸ್ತ್ರೀಸಮಾಜ, ಇಂತಹ ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸದೆ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸದೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಯಜಮಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾರಸುದಾರನಾದ ಕವಿ ಕೂಡ ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಅವರಣ್ಣ ('ಅರ್ಜುನ'- ಕಥನಗೀತೆ) ದೈವಾಂಶ ಸಂಭೂತಳಾದ ಗೌರಮ್ಮನನ್ನು ತಾಯಿ-ತಂದೆ ಕಣ್ಣುಟ್ಟಿ ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಕಾಮದಹನ, ಗಿರಿಜೆಯ ತಪಸ್ಸು, ಶಿವನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಗಿರಿಜೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಶಿವ, ಗಿರಿಜೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಪಡೆಯುವುದು— ಇವಿಷ್ಟು ಪುರಾಣ, -ಶಿಷ್ಯಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ'ದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ಪ್ರಮುಖ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು. ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ವಿಭಿನ್ನ 'ಗಿರಿಜಾ ಮಲ್ಲಯ್ಯ' ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮದಹನ, ಗಿರಿಜೆಯ ತಪಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಗಿರಿಜನೆ ಆಕೆಯನ್ನರಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟ

ಜಂಗಮ ವೇಶದ ಶಿವ, ಪರಸ್ಪರರು ಸಂಧಿಸಿ, ಸರಸ ಸಂಭಾಷಣೆ ನಡೆದು ಪ್ರೇಮಾಂಕುರ ವಾಗಿ, ತಂದೆ, ತಾಯಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೂ ದೊರೆತು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಮದುವೆಯಾಗುವಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಹುಟ್ಟಿದಾಳೆ ಗೌರಮ್ಮ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಮದಹನ ಸಂದರ್ಭವಿಲ್ಲದೆ ನೇರವಾಗಿ ಗಿರಿಜೆಯ ತಪಸ್ಸಿನ ಪ್ರಸಂಗದ ಚಿತ್ರಣವೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಹರಿವಿರಂಚೆಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಶಿವನ ತಪೋಭಂಗ ಮಾಡಲು ಬಂದ ಕಂದರ್ಪ, ಆತನ ಹಣೆಗಣ್ಣು ರಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗಿ, ನಂತರ ಅನಂಗನಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದುದು ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಗತಿ. ಜಾನಪದ ಕವಿ ಕಲ್ಪಿತ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಮದಹನ ಪ್ರಸಂಗವೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾಮದಹನಕ್ಕೆ ಜಾನಪದ ಕವಿ ಕೊಡುವ ಕಾರಣವೆ ಬೇರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರು 'ಏರಿ ಸಬದಾಗಿರಲು' 'ಶಿವ, ಪಾರೋತಿ ಹೇಳ ಚಲುವಾರ್' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಲೋಕರೂಢಿಯಂತೆ ಪಾರ್ವತಿ 'ತೀರ ಚಲುವಾನ ಕಾಮಣ್ಣ' ಎಂದು ಸತ್ಯವನ್ನೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಸತ್ಯ ಕಠೋರವಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ,

“ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುತ ಶಿವನು ಬಿಟ್ಟಾನೊ ಉರಿಗಣ್ಣು
ಸುಟ್ಟು ಬೂದ್ಮಾದೊ ಕಾಮಣ್ಣ | ರತಿದೇವಿ
ಹೊಟ್ಟೆ ಬಡಕೊಂಡ ಅಳತಾಳೊ |

ನಂತರ ಶಿವ ಕರುಣೆದೋರಿ, ಅಳಬ್ಯಾಡ ರತಿಯೆ ಮನಿಸೊಸಿಯೆ ಕಾಮಣ್ಣ ಮನದಾಗ ಮೂಡಿ ಬರತಾನ” ಎಂದು ರತಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸಿ ಕಾಮನನ್ನು ಮನಸಿಜನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅತಿ ಸುಂದರಾಂಗ ಮನ್ಮಥನೆಂದು ಆದಿಶಕ್ತಿ ಹೇಳಿದುದೆ ನಿರಪರಾಧಿ ಕಾಮನ ದಹನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯ್ತು ಎಂದು ಕವಿ ಭಾವಿಸಿದ ನೂತನ ರೀತಿ ವಿಸ್ಮಯ ಕಾರಿ, ಪತಿಯ ಎದುರಿಗೆ, ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯಾದರೂ ಸರಿ, ಪರಪುರುಷರನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂಬ ಸೂಚನೆ ಇಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿತವಾದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಶೀಲ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಗಳಂತಹ ಆದರ್ಶ ಪಾಲನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಇತಿ-ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಬಂಧುರಗೊಳಿಸಬಯಸಿದ ಜಾನಪದರ ಆಶಯವೆ, ಸಮಾಜದ ಮುಖ ವಾಣಿಯಾದ ಕವಿಯ ಮೂಲಕ, ಕೆಲ ಪುರಾಣ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಗೊಂಡಿರಲು ಸಾಕು.

'ಹುಟ್ಟಿದಾಳೆ ಗೌರಮ್ಮ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ'— ಎಂಬ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಸಂದರ್ಭ ಸೊಗಸಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಂದ

ದೂರವಾಗಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲುಳಿದ ಗೌರಮ್ಮನ ತಪಸ್ಸು
ಎಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಕವಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಳಬೇಕು.

ಸೂಜಿಯ ಕೊನೆಗೋಳು ದಬ್ಬಳವೆ ನಿಲಿಸಿ
ದಬ್ಬಳದ ಕೊನೆಗೊಂದು ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು ಮಡಗಿ |
ಶ್ರೀಪಾದ ಮೇಲಾಗಿ ಶಿರಸು ಕೆಳಗಾಗಿ
ಶಿವ ಶಿವ ಅಂದಾಳು ಶಿವ ಶಿವ ಅಂದಾಳು—

ಗೌರಮ್ಮನ ಇಂತಹ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯ ತಪಕ್ಕೆ ಶಿವ ಮೆಚ್ಚಿ, ಆಕೆಯ ಸತ್ವಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ
“ಒಳ್ಳೆ ಮುದಿ ಮುದಿ ಜಂಗಮನಾಗಿ”, ಆಕೆ ತಪೋನಿರತಳಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು “ಕನ್ನೆ
ಭಿಕ್ಷಾಪು ನನಗೆ ನೀಡಲೇಬೇಕು” ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯ ಕಠೋರ
ತಪದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾದ ಗಿರಿಜೆ ಏನು ತಾನೆ ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡಬಹುದು ? “ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ
ಏನು ಭಿಕ್ಷಾವ ನೀಡಲಿ” ಎಂದು ತನ್ನ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಆರುಹಿಕೊಂಡಾಗ ಶಿವ
ತನ್ನ ನಿಜರೂಪ ತೋರುತ್ತಾನೆ. ನಂತರ ‘ಶಿವರಾಯ ಮುಂದಾಗಿ ಗೌರಮ್ಮ
ಹಿಂದಾಗಿ’ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಗೌರಿಯ ಮಾತಾಪಿತ್ರರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ
ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ. “ಆಕಾಶವೇಣುಷ್ಪು ಚಪ್ಪರ ಹಾಕಿದಾರು,
ಭೂಮಿತಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಸೆಜಗುಲಿ ಬರೆದು ಲಗ್ನವು ಆಯಿತು ಗೌರಿಗೂ ಶಿವಗೂ”
ಎಂದು ಕವಿ ಮಂಗಳ ಹಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಹರಿಹರ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಗಿರಿಜೆ, ನಾರದರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ
ಅನುಮತಿ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಖಿಯರ ಜತೆ ಹಾಗೂ ಕಾಮನ ಸಹಕಾರ- ಇಂತಹ ಅನು
ಕೂಲ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಘೋರ ತಪಗೈದು “ಆನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಸಮಂತು ತನ್ನನೆ ತರ್ಪೆಂ”
ಎಂಬ ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಶಿವನ ಒಲುಮೆಗೆ ಪಾತ್ರಳಾಗು
ತ್ತಾಳೆ. ಆದರೆ ಜಾನಪದ ಕವಿ ಕಂಡ ಗಿರಿಜೆ. ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಮಾತನ್ನೊಪ್ಪದೆ,
ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ತಾನೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡು, ಕಾಡಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಸಾಧನೆಗೆ ತಾನೆ ಶ್ರೀಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆ
ತಾಯಿಗಳ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜತೆಯಿಲ್ಲ— ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ
‘ಶ್ರೀಪಾದ ಮೇಲಾಗಿ ಶಿರಸು ಕೆಳಗಾಗಿ’ ತಪಗೈದು ಶಿವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾಳೆ.
ಹೀಗಾಗಿ ಆಕೆ, ಹರಿಹರನ ಗಿರಿಜೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿಯಾಗಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಥೈರ್ಯ,
ಮನೋಬಲವುಳ್ಳವಳಾಗಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಸಿಡಿದೆದ್ದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿ
ಸುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದೆ ಶಿವರಾಯ
ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತಾಳೆ.

ಹೀಗೆ ಜಾನಪದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡ 'ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ' ಪ್ರಸಂಗದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಗೀತೆಗಳ ಶೈಲಿ ಸಹಜ ಹಾಗೂ ಸರಳ, ರಸ-ಭಾವ, ಅಲಂಕಾರಾದಿ ಕಾವ್ಯಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿದೆಯಾದರೂ, ನವೀನ ಕಥಾಸೃಷ್ಟಿ, ಸಂಗ್ರಹ ಜಾಣ್ಮೆ, ನಿರಾಡಂಬರ ನಿರೂಪಣೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಡಂಬನೆ ಹಾಗೂ ನಾಟಕೀಯತೆ- ಈ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ.

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

- 1) ಜಾನಪದ ಕಥನ ಗೀತೆಗಳು — ಸಂ : ಕರಾಕೃ
- 2) ಜಾನಪದ ರಸಗಂಗೆ — ಸಂ : ಸ.ಚಿ. ಮಹದೇವನಾಯಕ್
- 3) ಜಾನಪದ ಸರಸ್ವತಿ — ಸಿಪಿಕೆ
- 4) ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣ — ಸಂ : ಡಾ. ಎಂ. ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪೂರ

ದ್ರೌಪದಿಯ ಹಾಡು

ಒಂದು ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೋಟ

ಎ. ಮುನಿಯಪ್ಪ

ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇರೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದದಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ, ವ್ಯಾಕರಣದ ಜಂಜಾಟಕ್ಕೆ ಒಳಪಡದೆ ಮುಕ್ತ ರೂಪ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ನೇರ, ಸರಳ ಹಾಗೂ ಮನತಟ್ಟುವ ರಚನಾ ವಿಧಾನ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ. ವ್ಯಾಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರರು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತಿಗಳು. ನಿಯಮಬದ್ಧ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ, ಲಯ-ತಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹಿಗ್ಗಿಸುವ, ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇವರಿಗೆ. ದಿನ ನಿತ್ಯದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು, ವ್ಯಾಕರಣ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜನಪದ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಅವಿರತವಾಗಿ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಜನಪದದ ಅನುಭವ, ಒಡನಾಟ, ಜೀವನ ವಿಧಾನ, ನಂಬಿಕೊಂಡ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಭಾಷೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥ ವಿಶೇಷ ಮೆರಗು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಪದರು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪುಗಳ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅವು ಮೈಗೂಡುತ್ತವೆ. ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗ ಸಮಂಜಸ ಹಾಗೂ ಸಹಜ.

ಹೀಗಾಗಿ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕವೇ ಅದರ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನತೆ ಆತನ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭೇದದ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಗರೂಪವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಶೈಲಿಯ ಅಂಗಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆತನ ಪ್ರತಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆರುಗು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಪರಿಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ತನ್ನ ಮೂಲ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನವಾದ ಭಾಷೆ. ಇದನ್ನು ಮೀರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇನನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತದೆ. ಓದುಗರಲ್ಲಿ ರಸಸ್ವಾದನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಬೀದರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಾಗಿ ನಿಂತರೂ ಸಹ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲ ಸತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದ ಹಳೆಯ ರೂಪಗಳು ಇಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಪುಲವಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಅಲ್ಲಿನ ಬಾಳನ್ನು ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕೋಲಾಟದ ಪದ, ಸೋಬಾನ ಪದ, ಜೋಗುಳ, ಭಜನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಬೀದರಿನ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ದ್ರೌಪದಿಯ ಹಾಡುಗಳು ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಪ್ರಕಾರ ಸಾಲು ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ವದಾಂಬಿ ಹರಿಯುವ ಈ ಹಾಡುಗಳ ನಡುವೆ "ದ್ರೌಪದಿ" ಪದ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉರ್ದು, ತೆಲುಗು; ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದ ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗ ಬೀದರಿನ ನೆಲದ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆ ಹೊತ್ತು ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ನಂತರದ ಹಾಡನ್ನು ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸರ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಬಿರ ಬಿರ ದೂರಪದ ಮಾಳಗೆ ಏರಾಳ
 ಏರಿ ನೋಡ್ಯಾಳ ಆತ್ತೆವು ದಾರಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |
 ಆತ್ತೆವು ದಾರ್ಯಾಗ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪಕ್ಕಿಲ್ಲ
 ಎತ್ತಲೆಂದೆ ಮಾವ ಕರಿದೆ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |
 ಎತ್ತಲಿಂದ ಎಲಿ ಮಾವ ಕರಿಬಂದೆ ದೂರಪತಿ
 ಧಂಖಿಗೀಲಿ ಸೀತ ಎದುರಾಗೆ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |
 ಎತ್ತಲೆಂದೆ ಎಲಿ ಮಾವ ಕರಿಬಂದೆ ದೂರಪತಿ
 ಮನಿಕಡಿ ಮಾವ ಏನ ಸುದ್ದಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಏನೂಬಿ ಸುದ್ದಿಲ್ಲ ಯತ್ತೂಬಿ ಸುದ್ದಿಲ್ಲ
ಪರಮಾಳ್ಳಿ ಗೌಡ ಭಲೆ ಜೋರೆ ಕೋಲು-
ದೇವರ ಮನಿದಾಗ ದೇವಿಂದ್ರ ಹಡದಮ್ಮ
ಹೋಗಿ ಬರಲೇ ನನ್ನ ಅತ್ತೆವ್ವು ಧೂರಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವಾಸ ಹಿಂದಿಟ್ಟು
ಈಗ್ಯಾಕ ನಡದಿ ದುರಪತಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅವಾಸಿಯ ಹುರಿಯಾಲಿ
ಪರಮೇಳಿ ಗೌಡ ಬದುಕಿರಲಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಲೆ ಕುಂತು ಪಟ್ಟೆ ಬರೆ ಹಡದಪ್ಪ
ಹೋಗಿ ಬರಲೆನವ್ವ ಅತ್ತೆವ್ವ ಧೂರಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವಾಸಿ ಹಿಂದಿಟ್ಟು
ಈಗ್ಯಾತ ನಡದಿ ದುರಪತಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅವಾಸಿಯ ಹುರಿಯಾಲಿ
ಪರಮೇಳಿ ಗೌಡ ಬದುಕಿರಲಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಬರ್ಜಿ ಬಜಾಣಗೊಂಟ ಚೆಂಡಾಡಿ ತಮ್ಮದೇಕೆ
ಹೋಗಿ ಬರಲೇನವ್ವ ಅತ್ತೆವ್ವ ದಾರಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ.....ಅವಾಸಿ.....

ಈಗ್ಯಾಕ ನಡೆವಿ.....

ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅವಾಸಿಯ ಹುರಿಯಾಲಿ
ಪರಮೇಳಿ.....

ಸಂದಿ ಸಂದಿಗೊಂಟ ಘೊಂಬ್ಯಾಡ ಅಣ್ಣದೇಕೆ
ಹೋಗಿ ಬರಲೇನವ್ವ ಅತ್ತೆವ್ವ ದೂರಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅವಾಸಿಯ ಹಿಂದಿಟ್ಟು
ಈಗ್ಯಾಕ.....;..... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅವಾಸಿಯ ಹುರಿಯಾಲಿ
ಪರಮೇಳಿ..... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಮೂರ ಮೂಲಿ ಹೊಲದಾಗ ಆರ ಹೂಡ್ಯ ಅಣ್ಣದೇಕೆ
ಹೋಗಿ ಬರಲೇನವ್ವ ಧೂರಿ... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಮಾಸಿಯ ಹಿಂದಿಟ್ಟು
ಈಗ್ಯಾಕ ನಡೆದಿ..... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅಮಾಸಿಯ ಹಾರಿಯಾಲಿ
ಪರಮೇಳಿ..... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ದನ ಗಿಯ ಅಣ್ಣದೇಶ ದನ ಕಾಯ ತಮ್ಮದೂತ
ಮುಂದಿನೂರ ಸುದ್ದಿ ಏನದಾರಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಏನೂಬಿ ಸುದ್ದಿಲ್ಲ ಯತ್ತೊಬ ಸುದ್ದಿಲ್ಲ
ಪರಿಮೇಳಿ ಗೌಡ ಭಲೆ ಭೂತ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಕುರಿಕಾಯಿ ಅಣ್ಣದೇಗೆ ಅಡನಾಯಿ ತಮ್ಮದೇರ
ಮುಂದಿನೂರ ಸುದ್ದಿ ಏನದಾರಿ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಮಡದಿ ದೂರಪತಿ ಹೆರಳ್ಯಾತೆ
..... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಕುಂತ ಸನಕಿಲ್ಲ ದುಕ್ಕಮಾಪೆ
ನಿಂತ ಜನರ ದುಕ್ಕಮಾಪೆ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಬಡಗ್ಯಾಗ ಕರಸ್ಯದ, ಪರಮೇಳಿ ಕಟ್ಟಿಸ್ಯಾರೆ
ಬಾಳಿಯ ಬನದಾಗ ಬಯ್ಯಟ್ಟಾರ್ ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಹತ್ತಿಯ ಶಿಪದ ಮ್ಯಾಗ ಹತ್ತ ಹಿಂಬ್ಯಾಡ ಹೂ
ಹತ್ತೂರ ಜನರು ನೆರದಾರ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಕರಿಯಾವ ಹೊಲದಾಗ ಕರಿಮುತ್ತು ಛೆಲ್ಲಿದಾರ
ಮಡದಿ ದೂರಪತಿ ಕರಿಮು ಹೊಗ್ಯಾರ..... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಖೆಂಪನ ಹೊಲದಾಗ ಕೈಯ್ ಬಳಿಯಿ..... | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಬಳಿಯಾವಾ ಹೊರದಾಗ ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಛೆಲದರ
ಮಡದಿ ದೂರಪತಿ ಕಾಲುಗರೇ | ಕೋಲು ಕೋಲೆ |

ಮೇಲಿನ ಜಾನಪದ ಹಾಡಿನ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಭಾಷೆಯ, ವ್ಯಾಕರಣ ಬದ್ಧ ರೂಪ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳು
ಬದಲಾಗಿವೆ.

ಕೋಶಪದಗಳಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಕರಣ, ಪದಗಳ ಮಾಮೂಲಿ

ಪದಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನೆಡಿಗಿಯ ವೇಗವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಕೋಶ ಪದಕ್ಕಿಂತ ಅನುಕರಣ ಪದವೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಪಕ. ಅಂತೆಯೇ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪದವಾದ ಬಿರೆ ಬಿರೆ ಎಂಬ ಅನುಕರಣ ಪದ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ. ಪದ ಮರುಳಿಕೆ ಇಡಿ ಪದ್ಯದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಿರ್ ಬಿರ್ ಖರ್ಜ ಖರ್ಜ ಗೂಂಟಿ ರಸದಿ ಸಂದಿಗೂಂಟಿ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ಭಾಗಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಮೂಡಿ ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾವ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಆಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾವ್ಯದ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಪರಿಸರ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸಾರುತ್ತವೆ. ಮದದಿ ದೂರಪತಿ ಹೆರಳೆತೆ ಎಂಬ ಸಾಲು ಮರುಕಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರಂತರತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮೀರಿ ರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಡುಪಾತಿನ ರಚನಾ ವಿಧಾನ ಕಾವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಶೈಲಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಅತ್ತವು ದ್ಯಾಗ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಾಲಿನ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಪಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ರಚನೆಗೆ ಮಾಮೂಲಿಪದ ರಚನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾರಾಲಿ ರಚನೆಯನ್ನು ಮೊದಲಕ್ಷರ ಗಿ-ಕಾರದಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಿ ಕಾರದಂತಹ ಪದದ ನಯ ಪ-ಕಾರ ಸ್ಥಾನಪ ಘಟಕವಾಗಿ ಬರುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಆದರೆ ಹ ಕಾರಾವಿ ಪದದ ನಂತರವು ಪ-ಕಾರ ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಭಾಷೆಯ ರಚನೆಯೂ ಇವುಗಳ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶೇಷವಾದ ಈ ಘಟಕ ಅರ್ಥದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಭೀಕರ ಮೌನ ನಿಶ್ಚಲತೆಯನ್ನು ಈ ಪದ ರಚಿತ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಇಗೂ ಜಾನಪದ ದೃಷ್ಟಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷಾ ರಚನೆಯ ಬೇರೆ. ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯೂ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಜನಪದದ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿಗೆ ಸಮೀಪವಾದುದು. ಜಾನಪದ ದೃಷ್ಟಿ ಶಿಷ್ಟ ಪದರದ್ದೇ, ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಪರಿಣಾಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯುತ. ಇದರ ಪ್ರಯೋಗ ಮೇಲಿನ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ.

ಏನೂಬಿ ಸುದ್ದಿಲ್ಲ ಯತ್ತೂಬಿ ಸುದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬೀದರ, ರಾಯಚೂರಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜೋಪು, ನುಡಿ, ರಚನೆ, ಹುಣ್ಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಮಾಸೆಯ ಹಿಂದಿಟ್ಟು ಎಂಬ ಭಾಗಶಃ ಪದಗಳ ಮರುರಚನೆಯಾಗಲಿ ಆಡುನುಡಿಯ ಜೀವಾಳ ಅದು ಆಡುನುಡಿಯ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣವು ಕೂಡಾ. ಇಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದ್ರೌಪದಿಯ ಹಾಡು ಜೀವಂತವಾಗುತ್ತವೆ. ಪದ್ಯದ

ಉದ್ದಕ್ಕೂ. ಪದಭಾಗ, ಪದ ವಾಕ್ಯ ಭಾಗ, ವಾಕ್ಯ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವುದು. ಮೂಲಕ ಪದ್ಯದ ಆಶಯ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅನುರೂಪವಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏನುಬಿ, ಯತ್ತೂಬಿ ಎಂಬ ಪದಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯೂ ಹೆಣ್ಣುರುತಂದ, ಉದ್‌ವಿನಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ ಬಿ ಉಪನಗರದ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾದ ಈ ರೀತಿಯ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಕನ್ನಡದ ಇನ್ನೆಲೆಯೂ ಕಾಣಿಸಿಗದು. ಯಾವ ಸುದ್ದಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಏಕೈಕ ಸರಳ ವಾಕ್ಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಗೂಡಿದ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ.

ದೇವರ ಮುನಿದಾಗ ದೇವೇಂದ್ರ ಹಡೆದಮ್ಮ ಎಂಬಲ್ಲಿ ದೇವ ಪದ ಭಾಗದ ಮರುಕಳಿಕೆ, ಹುಣ್ಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಮಾಸೆಯ ಹಿಂದಿಟ್ಟು ಎಂಬಲ್ಲಿ ದಿಟ್ಟು ಪದ ಭಾಗ ಮರುಕಳಿಕೆ ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಲ ಕುಳಿತು ದಟ್ಟಿ ಬರೆ ಹಡೆದಪ್ಪ ಎಂಬಲ್ಲಿ-ಟ್ಟಿ ಒತ್ತಕ್ಷರದ ಮರುಬಳಕೆ, ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅಮಾಸೆಯ ಹುರಿಯಾಲಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ. ಆಲಿ ಪ್ರತ್ಯಯದ ಮರುಕಳಿಕೆ ಕಾವ್ಯಶೈಲಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೂರ ಮೂಲಿ ಹೊಲದಾಗ ಅರ ಹೊಡೊ ಅಣದೇಕಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ-ರ ಕಾರ, ಹೊ ಕಾರಗಳ ಮರುಕಳಿಸಿವೆ. ಹೂ ಕಾರ ಪ್ರಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸದ ರಚನೆ ಮೂರ ಮೂಲಿ, ಅರ ಹೊಡೊ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮೂರು, ಆರು ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗ, ಮೂರು ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಿಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆರು ಎಂಬ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಖ್ಯೆಯಂತೆ ಕಂಡರೂ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರ, ಈ ಎರಡು ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಅಸ್ಪಾದಿಸಬಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗ ಜಾನಪದದ ಚಾಣಾಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. “ಕುರಿಚೋದನೆಯಿಂದ ಪರಿಣತ ಮಿತಿಗಳ್” ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ.

ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವವಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಪ್ರಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಯುವ ರಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ‘ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ’, ‘ಅಮಾಸೆಯ ಹುರಿಯಾಲಿ’ ಎಂಬ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹುಣ್ಣಿಯ ಪದದ ನಂತರ ಹುರಿಯಾಲಿ ಪದ ಬಳಕೆಯಾಗಬಹುದಿತ್ತು. ಆ ಬಳಕೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ನಸಿಸಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹುರಿಯಾಲಿ ಪದವನ್ನು ಅಮಾಸೆಯ ಪದದ ನಂತರ ಇಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಸ ವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ, ಹತ್ತಿ ಕಬಳಿಗೆದ ಹೂವು, ಕರಿಯಾನ ಹೊಲದಾಗ

ಕರಿಮುತ್ತ ಛೆಲ್ಲಿದಾಗ, ಬಿಳಿಯಾನ ಹೊಲದಾಗ ಬಿಳಿ ಮುತ್ತ ಛೆಲ್ಲಿದಾರ ಚೆಂದವ ಹೊಲದಾಗ, ಖೆಂಪ ಮುತ್ತ ಛೆಲ್ಲಿದಾಗ, ಇತ್ಯಾದಿ ಆರಂಭದ ಸಾಲಿನಿಂದ ಅಂತ್ಯದ ಸಾಲಿನವರೆಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮರುಗಿಳಿಕ ಈ ಪದ್ಯದ ಶೈಲಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಬೀದರಿಸ ಮಾತಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ಮೈಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಿಯ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಪದ, ಪದಭಾಗ ವಾಕ್ಯ ವಿಧಾನಗಳೆರಡೂ ಜೊತೆ-ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾಳಗಿ, ಥಂಟಗಿ. ಹಾಣ್ಣೆ, ನಡದಿ, ಘೊಂದಿ, ಆರು, ಬಡಗ್ಯ ಪರಮಳ, ಖೆಂಪ, ಛೆಲ್ಲು ಮುಂತಾದ ದೇಶಿಯ ಪದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಏನಾದಿ, ಯತ್ತುಬಿ, ಬಜಾರೆ, ಹರಳು (ಹಲ್ಲು) ಎಂಬ ಸ್ವೀಕೃತ ಪದ ರಚನೆಗಳ ಸಹಜ ಮನಸೆಳೆಯುವಂತಿದೆ.

ಜನಪದದ ನಡುವಿನ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಪರಂಪರಿಕತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರಚನಾ ವಿಧಾನಗಳು ಶಿಷ್ಟ ಪದಗಳಾಗಲಿ, ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗದು, ಇಂತಹ ರಚನೆಗಳು ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು, ಸಹಜತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವ ಭಾಷಾ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಪನ್ನಿಕರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಘಟಕ, ಮನಿಕಡೆ ಏನು ಸುದ್ದಿ? ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವಾಗ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವ “ಹೋಗಿ ಬರತಿನಿ” ಅಂತೆಯೇ “ಸುದ್ದಿ ಏನದು” ಎಂಬ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಪಗಳು ಬಳಕೆಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಹಜ, ಸರಳ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲವು. ಅಮಾವಾಸೆ, ಹುಣ್ಣುಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನಪದದ ಖಾಳಜಿ ಕವನದ ಅತಿಶಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಹುಣ್ಣಿಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಅಮಾಸೆ ಹಿಂದಿಟ್ಟು ಈಗ್ಯಾಕೆ ನಡದಿ ದುರುಪದಿ ಎಂಬ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಲಕ್ಷದ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ‘ಸುಪಲಿ’ ‘ಹುರಲಿ’ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ‘ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅಮಾಸೆ ಹುರಿಯಾಲಿ’ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಕೇವಲ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ವರ್ತಿಸದೆ ಭಾವ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲ ಪರಿಕರವಾಗುತ್ತವೆ, ಸಾಧನ ವಾಗುತ್ತವೆ.

ಜನಪದರಿಗೆ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಭಾವ ಮುಖ್ಯ. ಭಾವಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಕರಣ ನಿಯಮ ಗಳಿಂದ ಬಂಧಿಸಲಾಗದು. ಜನಪದರು ರಚಿಸಿದ್ದೆ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ‘ಎರಿದಾಳ’ ‘ನೋಡಿದಾಳಿ’ ಎಂಬ ಕ್ರಿಯಾ ರಚನೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ಏರಾಳ’ ‘ನೋಡಾಳ’ ಎಂಬ ರಚನೆಗಳು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಎ-ಕಾರಂತ ಪದ ಅತ್ತೆ ನಂತರ

ಯಿಣಿದಾಗಮವಾಗಬೇಕಲ್ಲ. ಸರಳ. ಸುಲಭ ಉಚ್ಚರಣದ ರೂಪಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ-
ಇವರ ಶ್ರೋತೃಗಳು ಪಂಡಿತರಲ್ಲ, ಪಾಮರರಲ್ಲ, ಅವರ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲಿನ
ಜನಪದರೇ. ಈ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಜನಪದರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಗ್ರಾಹ್ಯವೂ
ಸಹ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಂಧಿ, ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾದರೆ, ಹಾಡಿನ ಲಯಕ್ಕೆ, ತಾಳಕ್ಕೆ
ಧಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಲಯನಿಯಮಕ್ಕೆ ಜನಪದರು ಬದ್ಧರೇ ವಿನಹ ವ್ಯಾಕರಣ
ನಿಯಮಗಳು ಅಲ್ಲ. ಲಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಷಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಾಗಲಿ,
ಕಳಿಯುವುದಾಗಲಿ, ಈ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ 'ಎತ್ತಲಿಂದೆ ಎಲೆ ಮಾವ ಕರಿಬಂದೆ
ದುರಪತಿ' ಎಂಬೀ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 'ಎಲೆ' ಅನಾವಶ್ಯಕ ವಾಕ್ಯರಚನೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ಆದರೆ
ಲಯಕ್ಕೆ ಇದು ಅವಶ್ಯಕ ಘಟಕ. ಅಂತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪದವಾದರೂ ಇದರ ಬಳಕೆ
ಅನಿವಾರ್ಯ. 'ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಲೆ ತಾಯಿ ಪಟ್ಟಿಬರೆ ಹಡೆದಪ್ಪ' ಎಂಬ ಸಾಲಿನ ಪಟ್ಟಿಬರೆ
ಭವಿಷ್ಯ 'ಪದ್ದೆ ಬರೆಯುವ' ಎಂಬ ಪದ ಎಂದಿದ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರೂಪ. ಸಂಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲಿ
ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಎರಡು ಮಾತೃಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಹಾಡಲು ಸಮಸ್ಯೆ
ಯನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. 'ಹುಣ್ಣಿಯ ಸುಡುವಾಲಿ ಅಮಾಸೆಯ ಹುರಿಯಾಲಿ' ಎಂಬ
ವಾಕ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಪದರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಬೀದರಿನ ಜನಪದರಿಗೆ ಹುಣ್ಣಿ
ಮಾತ್ರ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ-ಯು ಕಾರಾಗಮ ಯೂ-ಕಾರಾಗಮ ಸಂಧಿ ನಿಯಮಕ್ಕಾಗಿ
ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಾಳಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಘಟಕ ಸುಡು-ಉಕಾರಾಂತವಾದ ಕಾರಣ ವ-
ಕಾರಾಗಮ ಸಹಜ ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು. ಸುಡು ವಿನ ಉ ಕಾರ ಲೋಪವಾಗುವ
ಮೂಲಕ ವ ಕಾರಾಗಮ ಸಹಜ ಎಂಬುದು ತಪ್ಪು. ಸುಡು ವಿನ ಉ ಕಾರ ಲೋಪ
ವಾಗುವ ಮೂಲಕ ಸುಡು + ಅಲಿ, ಸುಡಲಿ ಎಂದಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಸುಡು ಎಂಬ
ರಚನೆ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸಿಗದ ಕಾರಣ ವ ಕಾರಾಗಮ-ಅಲಿ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ
ದೀರ್ಘಸ್ವರಯುಕ್ತ-ಅಲಿ ಈ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತ ಸುಡುವಾಲಿ ರಚನೆಯನ್ನು
ಆಧರಿಸಿ ಹುರಿಯಾಲಿ ಎಂಬ ರಚನೆ ಹುರಿಯಾಲಿ ಎಂದಾಗುವುದು ಸಾದೃಶ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ
ಪದ್ಯದ ಒಟ್ಟರ್ಥವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ 'ಪರಮೇಳಗೌಡ ಭಲೆ ಜೋರೆ' ಎಂಬುದನ್ನು
ಅರ್ಥೈಸುವುದೇ ಬೇರೆ. ಚತುರ್ಥ ವಿಭಕ್ತಿ ರೂಪ ಪರಮಳ್ಳ ಗೌಡಗ ಭಲೆ ಜೋಕೆ
ಎಂಬುದನ್ನು ಅದನಂತರವಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ವಾಕ್ಯ ಪರಮಳ್ಳ ಗೌಡ ಹಚ್ಚಿನವನು
(ಬಲು ಜೋರಿನವನು) ಎಂದಾದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ವಾಕ್ಯ ಪರಮಳ್ಳ ಗೌಡ
ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎರಡನೆ
ಯದು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅರ್ಥ ವಿಭಕ್ತಿ ಪಲ್ಲಟ ಹಾಡಿನ ತಾಳಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ
ಹಾಗೂ ಈ ಹಾಡಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕೂಡ.

ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಗಡಿನಾಡಾದ ಕಾರಣ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ

ಬೀದರಿನ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪದಾದಿ ಅಕ್ಷರ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಥಂಖಿ, ಖೆಂಪು, ಭಲು ಛಿಲ್ಲು ಧೊರಿ ರೂಪಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿವೆ. 'ನಿಧಾನ' ಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಹರಳ್ಗತೆ' ಪದ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

'ದೇವರ ಮನಿದಾಗ' ಈ ಪದವುಂಟಾದ ಮನಿದಾಗ ಭವಿಷ್ಠ ಮನಿಯಾಗ ಎಂಬ ಚತುರ್ಥ ರಚನೆ ಹೋದಾಗ, ಮರದಾಗ ಎಂಬ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚಿಸಿರ ಬಹುದಾದ ಈ ರಚನೆ ಆದಿಧೂಷಣೆಗೆ (Back tramation)ಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ.

ಪರಾಳ ಪದದ-ಆಶ ಪ್ರತ್ಯಯ ಅಂತೆಯೇ, ದಾರ್ಯಗ ಪದದ-ಆಗ, ಎತ್ತಲಿಂದ ಪದದ-ಇಂದೆ, ಥಂಖಿಗೀಲಿ ಪದದ-ಈಲಿ, ಏನುಬಿ ಪದದ-ಬಿ, ಈಗ್ಯಾಕೆ ಪದದ ಯಾಕ ಬಜಾರಗೊಂಟ ಪದದ-ಗೊಂಟ, ತಮ್ಮದೇಕೆ ಪದದ-ದೇರ, ಹೊಡ್ಕೆ ಪದದ-ಎ, ಏನದರಿ ಪದದ ಅದರಿ, ಬಡಗ್ಯಾಗ ಪದದ-ಗ, ಕರಸ್ಯಾರ ಪದದ-ಆರ.—ಬೀದರ್ ಉಪಭಾಷೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಕರಣ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತವೆ.

'ಕರೆಯಲು ಬಂದೆ' ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶಾರ್ಥ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪದ ಪುಂಜ ಉದೇಶಾರ್ಥ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ 'ಕರಿಬಂದೆ' ಎಂಬ ಸಮಾಸ ಪದವಾಗಿ ನವಸೃಷ್ಟಿಗೆ ದಾರಿದೋರುತ್ತದೆ.

'ಮಡದಿ ದುರಪತಿ ಹರಳುತೆ'—ಈ ವಾಕ್ಯಂತ-ಪ ಕಾರ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನ 'ಕುಂತ ಜನರೆಲ್ಲ ದುಃಖಮಾಸೆ' ಎಂಬುದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, 'ಮಡದಿ ದುರಪತಿ ಹರಳುತೆ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯರೂಪ ಸಹಜವಾದುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತವರುಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು, ಮಾವ ತವರಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ, ಇದರಿಂದ ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಗಂಡನ ಸಾವು ಎದುರಾಗುವುದು ಇದರಿಂದಾಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಅಲಂಕಾರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಚಿತ್ರಣ ಕಾವ್ಯವಾಗಿವೆ. ಮಾವನಿಂದ ಸುದ್ದಿ ಪಡೆದ ನಂತರ, ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಬರುವವರೆಗಿನ ಅವ್ವ ಮತ್ತು ಅವಳ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಬರುವ ಬಂಧು, ಆಪ್ತವರಾದ ನಡುವಿನ ಸಂಭಾಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ದೀರ್ಘತೆ ಅದರ ನಡುವಿನ ಸೌಹಾರ್ದ ಚಿತ್ರಣ ಕ್ಯಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ತವರು ಮನೆ ಗಂಡನ ಮನೆಯ ನಡುವೆ ಅಂತರವನ್ನು ಶ್ರಮಿಸುವ ಕಾಲ ದೂರವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೂರವನ್ನು ಶ್ರಮಿಸಿ ಸೋತು ವೇಗ ಕುಗ್ಗಿದ ನಡಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 'ಮಡದಿ ದುರಪತಿ ಹರಳುತೆ' ಎಂಬ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬರುವ ದುರಪತಿ ಯನ್ನು ಕಂಡು—

ಕುಂತ ಜನರಲ್ಲ ದುಃಖವಾಡೆ
ನಿಂತ ಜನರಲ್ಲ ದುಃಖವಾಡೆ,

ಮುಂದಿನ ಕ್ರಿಯೆ ಪಾಸ್ತವತೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ, ಕಾವ್ಯದಾದೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹತ್ತಿಯ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತರ ಜನರ ಕಲ್ಪನೆ, ಹೊಲದ ತುಂಬಾ ದ್ರೌಪದಿಯ ಮುತ್ತೈದೆತನದ ಪರಿಕರಗಳಾದ ಕರಿಮಣಿ, ಕೆಂಪನೆಯ ಬಳೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಾಲುಂಗುರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ಯಾವ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಹ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಲೇಖಕರ ವಿಳಾಸಗಳು

- | | |
|--|--|
| <p>೧. ಶ್ರೀ ಕಿಕ್ಕೇರಿ ನಾರಾಯಣ
ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾಸಂಸ್ಥಾನ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ
ಮೈಸೂರು-೫೭೦ ೦೦೬</p> | <p>೭. ಶ್ರೀ ಜ. ಸಾ. ಅಲ್ಪಿಮಠ
ಅಂಚೆ : ಯರಗಲ್ಲ (ಬಿ. ಕೆ.)
ತಾಲೂಕು : ಸಿಂದಗಿ
ಜಿಲ್ಲೆ : ವಿಜಾಪುರ-೫೮೬೧೨೩</p> |
| <p>೨. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಜೇಶ್ವರಿ
ಮಹೇಶ್ವರಯ್ಯ
ಸೀನಿಯರ್ ಲೆಕ್ಚರರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ-೫೮೦ ೦೦೧</p> | <p>೮. ಡಾ. ಆರ್. ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ
ರೀಡರ್,
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ-೫೮೦೦೦೩</p> |
| <p>೩. ಡಾ. ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ
ರೀಡರ್
ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ
ಮೈಸೂರು-೫೭೦೦೦೬</p> | <p>೯. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್. ಎಂ. ಬೀಳಗಿ
ಅಧ್ಯಾಪಕಿ
ಸೆಲಕ್ಷನ್ ಗ್ರೇಡ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ-೫೮೦೦೦೧</p> |
| <p>೪. ಡಾ. ಆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ
ಅಧ್ಯಾಪಕರು
ಕುವೆಂಪು ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ
ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ
ಮೈಸೂರು-೫೭೦೦೦೬</p> | <p>೧೦. ಡಾ. ಎ. ಮುರಿಗೆಪ್ಪ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ-೫೮೦೦೦೩</p> |
| <p>೫. ಡಾ. ವಿಲ್ಯಂ ಮಾಡ್ವಾ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಧಾರವಾಡ-೫೮೦೦೦೩</p> | |
| <p>೬. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅಂಗಡಿ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ಕಮಲಾಪುರ-೫೮೩೨೨೧
ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ</p> | |

ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯರ ವಿಳಾಸ :

- | | |
|---|---|
| ೧. ಡಾ ಎಚ್. ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ
ಸಿ-೧೨, ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆ
ಮನೆಗಳು
ಬಿ. ಆರ್. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್-೫೭೭೧೧೫
ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ | ೬. ಡಾ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಜಾನಪದ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಹಂಪಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ, ಕಮಲಾಪುರ
ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕು,
ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ |
| ೨. ಶ್ರೀ ಬಾನಂದೂರು ಕೆಂಪಯ್ಯ
ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ | ೭. ಡಾ ಡಿ. ಬಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಾಚಾರ್
'ಸುಸಂದ ಪ್ರಕಾಶನ'
ಜ್ಯೂಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ರಸ್ತೆ
ಗೋಣಕೊಪ್ಪಲು,
ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗು |
| ೩. ಡಾ ನಿಂಗಣ್ಣ ಸಣ್ಣಕ್ಕಿ
'ಶ್ರೀ ನೀಲಕಂಠ ನಿವಾಸ'
ಬಸವನಗರ, ಗೋಕಾಕ-೫೯೧೩೦೭
ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆ | ೮. ಶ್ರೀ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಜಿತೂರಿ
ನಂ. ೧೦೩, ವಿನಾಯಕ ನಗರ
೬ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ,
೨ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ
ಆಡುಗೋಡಿ ಪೋಸ್ಟ್
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೩೦ |
| ೪. ಶ್ರೀ ನಲ್ಲೂರು ಪ್ರಸಾದ್
ನಂ. ೪೫:೩, 'ಆಸರೆ',
೫ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
೫ನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ,
ಬನಶಂಕರಿ ೩ನೇ ಹಂತ,
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೮೫ | ೯. ಶ್ರೀ ಬೆಳಗಲ್ಲು ವೀರಣ್ಣ
ನಂ. ೭೩:೨೦, ರೆಡ್ಡಿಬೀದಿ
ಕೌಲ'ಬಜಾರ್
ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ-೫೮೩೧೦೨ |
| ೫. ಡಾ ದೇವೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ ಹಕಾರಿ
'ಕರುಣಾಂಜಲಿ'
ಶ್ರೀನಗರ, ಧಾರವಾಡ-೫೮೦ ೦೦೩ | |

೧೦. ಶ್ರೀ ಕುಂಬಳೆ ಸುಂದರರಾವ್
'ಯಕ್ಷಾನುಗ್ರಹ'
ಪಡೀಲು ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು-೫೭೫೦೦೭
ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆ

೧೧. ಡಾ|| ಎಂ. ಜಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ
ಬಿ. ೧೩, 'ಮುಗಳ ಮಲ್ಲಿಗೆ'
ಬಾಪೂಜಿ ವಿದ್ಯಾನಗರ
ದಾವಣಗೆರೆ-೫೭೭ ೧೧೫
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ

೧೨. ಶ್ರೀ ಬಸವಲಿಂಗಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ
ಕಿತ್ತೂರು
ಸತ್ತಾಪುರ
ಧಾರವಾಡ-೫೮೦ ೦೦೩

೧೩. ಡಾ|| ಎನ್. ಆರ್. ನಾಯಕ
ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾಶನ
ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜಿನ ಹತ್ತಿರ
ಹೊನ್ನಾವರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

೧೪. ಡಾ|| ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ್ ಭಟ್
ನಿರ್ದೇಶಕರು
ಜಾನಪದ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಆಧ್ಯಯನ
ಕೇಂದ್ರ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜ್
ಉಡುಪಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

೧೫. ಶ್ರೀ ವ. ನಂ. ಶಿವರಾಂ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕ
ಕಸ್ತೂರಿಬಾ ಶಾಲೆ ಪಕ್ಕ
ಮದ್ದೂರು-೫೭೧೪೨೮
ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ

೧೬. ಶ್ರೀ ಬಳ್ಳೀಕೆರೆ ಹನುಮಂತಪ್ಪ
'ಶ್ರೀಶೈಲ ನಿಲಯ'
ಳನೇ ಅಡ್ಡ ರಸ್ತೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

೧೭. ಶ್ರೀ ಕೆರೆಮನೆ ಶಿವಾನಂದ ಹೆಗಡೆ
ಅಂಚೆ : ಗುಣವಂತೆ-೫೮೧೩೪೮
ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕು
ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ

೧೮. ಶ್ರೀಮತಿ ಲಾಲವ್ವ ಲಮಾಣಿ
ಕೋಂ ಸೋಮಪ್ಪ ಲಮಾಣಿ
ಕಲಘಟಗಿ, ಮಾಚಾಪುರ ತಾಂಡ
ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ

೧೯. ಡಾ|| ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ
ಸಂಪಾದಕ : ಕವಿಮಾರ್ಗ
'ತೇಜಸ್ವಿನಿ', ಸರಸ್ವತೀಪುರ,
ವಿ. ವಿ. ಪುರ ಅಂಚೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ

೨೦. ಪ್ರೊ : ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಉತ್ತಾಳ್
'ಅರವಿಂದಸ್ಮೃತಿ'
ವಿಕ್ರಮಪುರ
ಅಥಣಿ-೫೯೧ ೩೦೪, ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆ

೨೧. ಡಾ|| ಡಿ. ಬಿ. ನಾಯಕ್
ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿಗಳು
ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ
ರಾಯಚೂರು-೫೮೪೧೦೧

೨೨. ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ರಾಮೇಗೌಡ
ಅಂಬಲಜೀರಹಳ್ಳಿ
ಬೆಳ್ಳೂರು ಅಂಚೆ
ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲೂಕು
ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ

೨೩. ಡಾ|| ಶ್ರೀರಾಮ ಇಟ್ಟಣ್ಣ ವರ
ಕನ್ನಡ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸಂಯುಕ್ತ ಕಿರಿಯ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ
ಬೀಳಗಿ ಅಂಚೆ, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ

೨೪. ಡಾ|| ಹಿ. ಶಿ. ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡ
ಎಲ್-೬೫, ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿ
ಮೈಸೂರು-೫೭೬ ೦೦೬

೨೫. ಡಾ|| ಜಿ. ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ
ನಂ. ೧೫೪೫, ೪ನೇ ಕ್ರಾಸ್
ವಿಜಯನಗರ ಬಡಾವಣೆ
ಬಂಗಾರಪೇಟೆ, ಕೋಲಾರಜಿಲ್ಲೆ

೨೬. ಅರ್ಥ್ ಸದಸ್ಯರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು
ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಬೆಂಗಳೂರು

೨೭. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು
ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಬೆಂಗಳೂರು.